

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 34 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám belföldi és előfizetői 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szármegjelenítők
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 722.
Szerkesztőség 722. Kiadóhivatal 708.

Pletykák.

Budapest, március 27.

Okos és körültekintő ember, ha pletykát hall, óvatos és kételkedő; mielőtt hitelt ad valaminek, előbb megvizsgálja, mi van a fecsegő szavakból szőtt külső burok alatt. Vannak azonban pletykák, amelyek, valahányszor elhalnak, mindig újjá születnek s valahányszor újjá születnek, mindig újra hitelre találnak. Az ilyen pletykákkal szemben már az okos és körültekintő ember is hajlandó arra, hogy konkrét magot keresson bennük, mert a pletykák természetrajzához tartozik az is, hogy minél nagyobb abszurdumok, annál hamarabb sorvadnak el.

A magyar közvéleményt nem egyszer nyugtalanítják szóbeszédok arról, hogy az uralkodó családnak egyik vagy másik tagja magyarfaló bécsi körökkel felelősség és ellenőrzés nélkül konspirációt sző ellenünk. És ezek a szóbeszédok mindig könnyű hitelre találnak és keserű érzéseket támasztanak. A magyar közvéleménynek szomorú tapasztalatai vannak már ezen a téren. A bécsi Burg környékére ma is ránehezedik a kamarilla árnyéka; ama kamarilláé amelyik a negyvennyolcas időkben elcsapta a magyarokkal szemben enyhekezű V. Ferdinándot s lángragyújtotta a forradalom tüzét; a makamarilláé, amelyik hatvanhétben is folytonosan keresztelte a magyar

érdekek érvényesülését. Sőt régebbi, több százéves emlékek is tudnak arról a csunya intézményről, mely mint egy láthatatlan drótháló feszült mindig az uralkodó és a magyar nemzet megértése közé. Magyar szem ezért soha sem látja a bécsi Burgot sötét árnyék nélkül, s gyanakvó féléssel lesi, hol, melyik bolthajtás titokzatos mélye alól csap rá valami váratlan veszedelem?

Ezért érdemes följegyezni azt, hogy pletyka szóbeszédok most egyszerre két uralkodóházi személyről hiesztelik azt, hogy a mi nyílt ellenségeinkkel trafikálnak s hogy a közvélemény annál könnyebben ad hitelt ezeknek a hieszteléseknek, mert úgy az egyikről, mint a másikkól többször hallott hasonlót. Ferencz Ferdinánd Lovranában találkozott Luegerrel, Lipót Szalvator főherczeg pedig udvari ebéden látta vendégül a magyarirtásra készülődő horvát koalíció egyik főkolompósát, Nikolics Vladimirt. A szóbeszéd ebből a két konkrét tényből azt következteti, hogy rosszban fő ellenünk a két fenséges ur feje s ami Lipót Szalvatort illeti, ennek a hiesztelésnek valószínűségét kölcsönöz az a másik pletyka, hogy egy főherczeg vállalkozott arra, hogy egy volt horvát osztályfő propozícióit az alkotmányos forumok megkerülésével a király elé juttassa.

Mi igaz ebből? Lehet, hogy semmi. De lehet, hogy minden. Lueger valóban érintkezett Ferencz Ferdinánddal, mint

ahogy a trónörökös máskor sem zárkózott el attól, hogy a bécsi főbohócot szívesen meghalgassa; Nikolics Vladimír pedig valóban együtt ebédelt Lipót Szalvatorral. A vad horvát és a bécsi német irántunk való jóindulatát jól ismerjük, semmi kétségünk sem lehet tehát felőle, hogy egyik ur sem a mi javunkra használta föl a fenséges urakkal együtt töltött időt. Am arról, hogy Lovranában és a bécsi udvari ebéden pozitív terveket szőttek volna ellenünk, nincsen semmi bizonyítékunk. Ha lenne, világraszóló skandalum kerekednék az esetből. A magyar közjog nem ismer a király mellett, a király családjából sem felelőtlen, tanácsadót. A király személye ugyan felül áll minden kritikán, de minden királyi elhatározás csak az arra rendelt s felelősségre vonható tanácsadó hozzájárulásával jöhet létre s ezek a felelős tanácsadók éppen arra jók, hogy a közvélemény addig verje el rajtuk a port, amíg a király is ért belől s alkalom adtán és szükség esetén jobb belátásra jut. Hogyha valaki azt mondja, hogy ez furcsa Prüglnabe-rendszer, ennek a valakinek igaza van, de hogyha már maga az uralkodó személye szent és sérthetetlen, ennek az indirekt módszernek is van némi értéke s a derék Prüglnabék nem oktanul szenvednek. Azt azonban határozottan kikérné magának a magyar közvélemény, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös ur, vagy akármelyik

Privolcsik Samu és a nők.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

(Utánnomlás tilos.)

Privolcsik Samu, az ügyefogyott kis irnok, naphosszat másolta a vármegyei nagyirodában az aktákat és mivelhogy különösen szép írása volt neki, hát minden fontosabb aktát vele másoltattak le. A nagyméltóságú miniszter urak olykor, mikor egy-egy különösen remekül sikerült kaligráfias fölterjesztés került a kezükbe, komolyan csóválták a fejüket, hogy ekkora tehetséggel ott kell valakinek senyvednie a vidéken, az állapotok mindazonáltal megmaradtak a régié, mert ez a miniszteri fejesóválás inkább csak önmaga képzeletében szőtt legenda volt, nem annyira reális alapokon nyugvó valóság. Talán ezen ténykörülményeket kell tekintetbe venni, mikor kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy Privolcsik Samu elérkezett a huszonhatodik esztendőjéhez, immár kilencz éves szolgálati multra tekinthetett vissza s még mindig csak irnok volt a vármegyén.

A hivatalban ő volt a legelső és ő távozott onnan legutóbbira ama kitünő kifőzőhelyekre, ahol olcsón lehetett tápláló és pompás ételekhez jutni, utólagosan fizetendő csekély havi bér fejében.

Nem kell ezen mosolyogni, mert az étkezés fontos dolog olyan igénybevett férfunál, mint amilyen Privolcsik Samu volt, aki élénk szerepet játszott a társadalmi életben is, sőt polgári kisasszonyok körében nem egyszer kellett szenczációt a nyakkendőivel és merész szabású melényével.

— Jári gyakran nők közé — mondta valamikor édesapja, a megboldogult árvaszéki iktató, mert így ragad rád elegancia, továbbá nem tudhatod, hogy ebből kifolyólag mikor fogod meg a szerencsét.

Samu követte az atyja tanácsot, amely úgy szólván egyedüli örökségképpen szállott rá; minden szabad idejét hölgyek társaságában töltötte és igyekezett csiszolódni. A társalgást az időjárással vezette be, aztán áttért a fontosabb vármegyei ügyekre. De hamar elakadt, mert rémületen jött rá, hogy nem emlékezik azokra az írásokra, amiket lemásolt. Általában megvolt az a szerencsétlensége, hogy sosem tudott alaposan semmit s a memoriája abban a pillanatban hagyta cserben, amikor a legnagyobb szükség lett volna rá.

Ilyenkor a szája lütyött.

— Jézus Mária, majd elárultam a hivatalos titkot!

Ezen kimászás újból felvidámitotta s még szerencsése, hogy azok a leányok, akiknek udvarolt, nem érdeklődtek melegebben a hivatalos titkok iránt, különben csak itt következtek volna el az igazi zavarok.

A lányokat jobban érdekelte Privolcsik Samu vörös nyakkendője és olykor szenczáció tárgyát képezte az a pár sárga cipő is, amely pompásan illett a lábára. Sokat beszéltek a tánciskoláról, azokról a bájos számárságokról, amiket egymás között szoktak meghánynivetni, kinek van kilátása a menyasszonyságra, melyik ismerősükről mondott valaki kellemetlent?

Privolcsik Samu részt vett ezekben a társalgásokban annyira, amennyire tőle tellett, fölötte

óvakodván, hogy mindig más mondjon előbb véleményét, azután lehetőleg támogassák azt mások is, mert csak így lehet beadni a garast, hogy:

— Éppen ezt akartam az előbb mondani!

Aztán elkövetkeztek a kellemetlenebb helyzetek, ámbar lehet azokat kellemeseknek is jellemezni, ha úgy kívánja a jóakarát. Érttem azon időket, amikor egyedül maradt egy lánnyal s ott saját erejére támaszkodva kellett beszédet kezdeni, azonfelül, ah, folytatni is. Samut ezekben a pillanatokban érthetetlen érzékenység fogta el, sokáig törülgette hófehér zsebkendőjével a homlokát és közben sóhajtott nagyokat.

— Merre szállt a sóhaj? kérdezte szendén Tóth Mariska.

— Nem messzire, oh, éppenséggel nem messzire.

Elhailgatott és várta a biztatást, ami nem is késett. Mert Tóth Mariska volt annyira leány, hogy megérezte a következőket, amik föltétlenül elérkeznek, ha sokat sóhajtozgatnak a Privolcsik Samuk, főleg pedig a homlokukat törülgetik.

— Én, kezdte, sok mindenféle szenvedésen átmentem már az életben, ugyszólván csakis szenvedtem eddig. Soha nem éreztem a szerető szív melegét — azt hiszem, nem érzem ezután sem.

— Maga tuloz, kedves Privolcsik ur, mert azt sosem lehet tudni!

— De meglehet érezni, kedves kisasszony. Én meg fogok halni annélkül, hogy szeretett volna valaki, pedig nyugdíjas állásom van és biztos előmenetelre is számíthatok a kezelő állásokban.

főherceg ur a maga szakálára csináljon akár Lueggerrel, akár Nikolicssal, akár mással magyar politikát, hiszen ebben az esetben a fenséges urak felelőtlenek lennének, anélkül, hogy maguk helyett felelős Prügelknabékat állítanának.

Am a kamarillának épen az a félelmes sajátsága, hogy titkon, alattomban gyakorolja a maga hatalmát s ezért eleve le kell mondanunk arról, hogy megállapítsuk a Ferencz Ferdinánd és Lipót Szalvator legújabb szereplésének igazi értékét. Egyszerűen beérjük annak a megállapításával, hogy mind a két fenséges ur okot adott a szóbeszédre, mert nyíltan és tüntetőleg keresett érintkezést a mi nyílt ellenségeinkkel és megelégszünk annak a megállapításával, hogy mind a két fenséges ur nem először tüntet így aktív, magyarelles politikuskok nyájas pártfogásával. S ezek után konstatáljuk, hogy a szárnyra kelt pletyka, akár van benne igaz mag, akár nincsen, súlyosan jelentős, mert szeretett uralkodóházunk tagjai, sőt ime a magyar korona várományosa is, annyira sem becsülnek bennünket, hogy velünk szemben a konvencionális illem szabályait betartsák. Tisztességes asszony, ha nem is fér hozzá a bünárnyéka, azzal tiszteli az erkölcsöt, hogy vigyáz a hírnevére. A fenséges urak azonban a mi jóvéleményünket nem tisztelik annyira, hogy legalább a látszatra adjanak valamit, sőt ellenkezőleg, minduntalan kompromittáló flirtölést kezdenek hol egy vad horvással, hol egy még vadabb bécsi némettel.

Ami az irántunk való szíves jóindulatuk értékelésére éppen elég. Magukra vessenek, hogyha a magyar közvélemény olyan könnyedén ad hitelt minden kamarilla-pletykának.

Budapest, márczius 27.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatja a házszabályrevízió részletes vitáját, azután az interpellációkra térnek át. Ugyancsak a holnapi ülésen indokolja meg Lengyel Zoltán azon indit-

Ez sokkal több, mint amennyit elbir egy Tóth Mariska érzékeny szíve.

— Maga olyan félnék, Privolcsik ur!

A fiu most könnyezni kezd és isten különös sugallata folytán a folytatásra határozza el magát.

— Nagyon megdöbbenne tisztelt Mariska kisasszony, ha azt mondanám, hogy szeretem? Amaz szintén közel áll a siráshoz, legalább sarokra huzódik a szája.

— Oh, láttam én ezt már régen, Privolcsik ur!

— És vajon remélhetek-e?

A füzetes regényekben csodaszépen van leírva, miképpen borul ilyen fontos pillanatokban Tusnelda grófnő Olivér báró kebelére — a kis leány következőleg igen arravalónak tartja a példa utánzását.

Samu aztán odavan a boldogságtól — egészen másnapig.

Én — nem tudom ugyan, vajon észreveték-e, vagy sem? — egészen élethű krónikát akarok szerkeszteni s ezért időztem az illedelem határain talán túl is valamivel Tóth Mariskánál, holott kit érdekel annyira az ő szentimentalizmusa?

Az igazság ott rejtőzik, hogy Privolcsik Samu másnap már megint hosszú felterjesztéseket másolt és még mindig nem tudta megjegyezni, hogy főbb vonásokban mit tartalmaz ama hosszú írás, amelyet Rigó István tb. főjegyző ur, a vizügyek szakavatott referense szerkesztett össze.

Aztán szünetet tartott közben és a szerelemre gondolván, fölötte megdöbbsent.

— Az istenit a buta fejemnek! mondta

ványát, melyben javasolja, hogy a képviselőház szavazzon meg száz aranyat a Kossuth-szoborra és mauzoleumra.

A pártok számaránya. A bécsi „N. Fr. Pr.“ nyomán egyes lapok azt a hirt közölték, hogy a függetlenségi párt nincsen abszolút többségben a képviselőházban. Ezekkel a híresztelésekkel szemben a pártok hiteles számaránya a következő: függetlenségi párti 227, alkotmánypárti (a szászokkal) 92, néppárti 32, disszidens 16, nemzetiségi 25, pártonkívüli függetlenségi 8, egyéb pártonkívüli 6, újpárti 2, demokrata 4, szocialista 1. Vagyis a 413 magyarországi képviselők közül 186 nem függetlenségi s így föltéve, hogy az összes pártok és frakciók a függetlenségi párt ellen sorakoznak, a függetlenségi párt 41 szóval van többségben. De egy szavazattal túlhaladja a függetlenségi párt a többi képviselők számát akkor is, ha a negyven horvát képviselőt is hozzájuk számítjuk, nem is szólva arról, hogy ilyen szavazás ugyan alig képzelhető el.

A horvátországi helyzet. Josipovich Géza horvát miniszter ma reggelre Bécsből Budapestre érkezett. A horvát miniszter találkozott az osztrák császárvárosban báró Rauch Pál bánnal, aki tegnap délután meglátogatta Aehrenthal közös külügyminisztert. Báró Rauch Pált a király nem fogadta kihallgatáson. A bán ma este Bécsből birtokára utazott vissza és a jövő héten ismét főlrándul Budapestre. A bán bécsi tartózkodását sokféleképen kommentálják, de maga báró Rauch úgy nyilatkozott, hogy bécsi utjának egyedüli célja báró Aehrenthalal való konferenciája volt. A horvát püspöki székek betöltésére vonatkozólag megjegyezte, hogy a személyi kombinációkra vonatkozó hírek még koraiak. Ami az általános politikai helyzetet illeti, a bán úgy nyilatkozik, hogy a kedv Zágrábban meglehetősen izgalmas, de a vidéken általános a nyugalom. Itt csak akkor lehetne baj, ha a koalíció hozzáfogna ahhoz a tervéhez, hogy az országban egész sor népgyűlést tartson. A kibontakozás, legalább a legközelebbi jövőben, meglehetősen bajos lesz. Hasonló szellemben nyilatkozott a helyzetről Josipovich Géza horvát miniszter, aki még hozzátette, hogy a magyar kormány őszintén óhajtja a békét és nem zárkózik el a horvát koalíció esetleges javaslatainak tárgyalásától sem, ha azok alkotmányos uton, tehát a bán utján tétetnek. A tartománygyűlést valószínűleg csak az őszi szel fogják ismét egybehozni.

megható őszinteséggel, (ámbar eléggé nem kárhóztatható nyersen), mit csináltam már megint.

Tovább is morfondirozott és így adta föl önmagának egymásután a kérdéseket:

— Kell-e nekem egyáltalában feleség? Hát megtudok-e magam is élni? Vajon nem adhattott volna boldog emlékeztető apám jobb tanácsot, minthogy mindig a nők körül forgolódom?

Rosszul esett egy ideig az ebéd, kerülte a kávéházat, az embereket, de mindenekelőtt kerülte Tóth Mariskát, aki ezalatt — oh semmi kétség benne — édes ábrándokban uszik és várja a szerelmes lovag diadalmas visszatértét.

Mivel pedig az ember elsavanyodik egymagában, körülbelül egy hét múlva Samu már megint a női társadalom után vonzódott és sokáig tűnődve, hogy kivel bocsátkozzék eszmecserébe, valaki mellett letelepedett. Igen hangulatos bevezetőt tartott az időjárásról, már megint majdnem elkottyantott pár hivatalos titkot, aztán a sóhajlás néma mezejére tért át.

— Én, kezdte, a homlokát törölve, sok mindenben átlmentem már az életben, de a családi szeretet melegét még nem volt szerencsém élvezni.

— Oh, Privolcsik ur, ön olyan szépen beszél!

— Igenis, tisztelt nagysád, ez így van és én tudom, hogy elhagyottan, árván fogok meghalni, elhagyott síromra senki sem visel gondot...

Ezek után, mert fölöttébb unom már a helyzetet, minden irgalom nélkül leleplezem Privolcsik urat, aki gyámoltalan, félszeg kis figura volt, mindenekelőtt azonban korlátolt is,

Nyilatkozatok a helyzetről.

— Politika a folyosón. —

Budapest, márczius 27.

A képviselőház folyosóján, míg az ülésremben a balpártiak és velük a nemzetiségiek immár a technikázással tesznek kísérletet, a képviselők élénken foglalkoznak napról-napra az aktuális politikai kérdésekkel, nevezetesen a bankügygyel, a választói reformmal és magával a házszabályrevízióval. Ma is ezekről folyt a vita, amelynek során Wekerle Sándor miniszterelnököt és gróf Andrássy Gyula belügyminisztert is nyilatkozásra készítették.

Elsőbbsen Wekerle Sándor miniszterelnököt szólaltatták meg a bank kérdésében. A miniszterelnök azt mondotta, hogy furcsa dolog azt állítani, mintha ő ellenezné az önálló bank föllállítását. Ezt hasztalan fogják rá.

— Rothschild nem akaria! — jegyezte meg valaki.

— A nagy bank soha jó üzletet el nem szalaszt. Rothschild pedig nagy bankár — felelte Wekerle.

— Talán politikából nem akaria — volt az ellenvetés.

— Nagy bankár még politikából se mulaszt el valamely jó üzletet — válaszolta a miniszterelnök.

A déli órákban gróf Andrássy Gyula belügyminisztert fogták el a folyosón a függetlenségi és szintén a bankról vitatkoztak vele. Gróf Andrássy Gyula a többi között ezt mondotta azután a bank dolgáról:

— Én nem tagadom és nem is csináltam soha sem titkot abból, hogy a közös bank hűve vagyok, de most nem is tartom időszériének a bankkérdés fölvetését. A függetlenségi párt sem veszít vele még időt sem, ha a megoldást későbbre, vagyis akkorra halasztja, amikor a közös bank szabadalmának meghosszabbítását kéri. Idő tehát van erre 1910-ben is. Különben pedig ezuttal is állítom, hogy a jegybank nem politikai, hanem pénzügyi kérdés. Az önálló bank föllállítása függ tehát első sorban az ország gazdasági helyzetétől és a megfelelő aranykészlettől. Ez a két dolog itt a döntő. Nagy tőke nélkül nem lehet önálló bankot csinálni. Ha olyan gazdasági viszonyba lépünk valamely állammal, például Németországgal, mint aminövel Ausztriával vagyunk, könnyű volna a dolog, mert akkor Ausztria tőkédjére rá nem szorulnánk. Erre pedig egyelőre kilátás nincsen.

— Könnyen megszereshetjük a szükséges arany mennyiséget — vetette közbe Éber Antal — ha Franciaországban reánk kedvező politikai hangulatot tudnánk előidézni.

Mivel a témából igen gyakran kifogyott, pusztán kényszerűségből tért át a szerelemre és pillanatnyi hangulatok hatása alatt belelovalta magát hazug érzésekbe. Dehogy volt ő gonosz, oh, dehogy! Csak azt tette kicsinyben, ártatlan keretek között, amit a gavallérok szoktak, a kifent előkelő uracsok, akik így szórakoznak.

Pedig sok anya nézett rá sóvárgó szemmel, megfelelő vőnek tekintve és sok leányszív dobogott utána ostoba módon.

Aztán egyszerre elterjedt a híre a szenvedélyes bolondító természetének, a mamák rémülten tanácsolták kis csibéiknek, hogy „csak Privolcsiktól tartózkodj!”, a lányok erre még jobban bomlottak utána, de Samu már nem társaloghatott velük többet.

Valahogyan eljutott a híre a vármegye fejeihez is s az alispán utasította a kiadót, hogy legközelebb Privolcsikkal küldje föl az aktákat, szeretné megismerni.

(— Huh, szerencséje akadt! suttozták a vén irnokok. És terjesztették a híret, hogy az alispán igen kiváló munkaerő gyanánt jellemezte.)

A találkozás aztán így folyt le:

— Hogy is hívják?

— Privolcsik Sámuelnek, szolgálatajára.

— Ahá, maga az a nagy nőcsábító?

Samu elpirult a haja tövéig és dadogott valamit, mire az alispán jóakarólag folytatta:

— Miért nem nőszül ön meg, fiatal barátom? Nem ér az ilyen élet egy fabatkát sem, aztán tengernyi a kellemetlensége. Maga derék, csinos legény, akinek lelke is van, meg vagyok róla győződve, hogy tudna boldogítani egy szegény becsületes leányt. De a kalandokkal hagy-

— Ilyen vállalkozást én ezidőszertint kalandosnak tartok — válaszolta gróf Andrássy. — Ki vállalkozhatnék erre a siker reményében? Talán valami tizedrangú politikus? Ennek ott nem ülnek föl, vagy pedig éppenséggel őt csapják be. Felelős állásban levő személyiség azonban ebben az irányban nem tehet lépéseket. Ne feledjük, hogy a hármasszövetségben vagyunk.

— Franciaország Oroszországnak sokkal nagyobb összeget bocsátott rendelkezésére, mint a mekkorára nekünk szükségünk van — mondta ismét Éber Antal.

— Az orosz kölcsönnél politikai motívumok vezették — felelte gróf Andrássy — amelyeket mindkét részről ki akartak használni. Ismétlem, hogy én a bankbizottság tegnapi határozatát tartom a leghelyesebbnek, mert ez azt a válságot, amely a bankkérdés megoldásánál bekövetkezhetik, elhalasztja. Ez az elhalasztás pedig szükséges már azért is, hogy az általános választói jogot megvalósíthassuk.

Ezzel aztán a választói reformra terelődött a beszélgetés, amelynek során gróf Andrássy azt mondotta, hogy a reformot okvetlenül még a nyári szünet előtt kívánja a parlament elé terjeszteni, de az időpontot most meg nem határozhatja, mert az a parlament tanácskozásától függ. A javaslat általánosságban készen van és csupán egyes részletkérdések, mint a kerületek száma és beosztása, várnak még megoldásra. Plurális lesz-e a választói jog, vagy sem, arról nem kívánt nyilatkozni, de később megjegyezte, hogy ez a kérdés eldöntve nincs.

A függetlenségek szemrehányást tettek Andrássynak azért, mert a balpárttal szemben oly fölöslegesen engedékeny volt és beleegyzett abba, hogy a revíziót három pontban tárgyalja a Ház. Andrássy ezt felelte:

— A gavallérságomat sohasem bánom meg, mint ahogy sohasem röstellem, ha udvarias vagyok. Azt szégyelleném, ha udvariatlan, vagy erőszakos volnék.

Ez a nyilatkozat teljesen lefegyverezte a békétlenkedőket.

Az önálló bankról esett ma még egy nyilatkozat. Justh Gyula, a képviselőház elnöke és Kmetty Károly beszélgettek ugyanis arról, hogy a sürgősséget ki kell terjeszteni a bankkérdésre is, mert a függetlenségi párt többségben van és csak az ő érdeke, hogy a bank dolgát a szigorubb házzsabályok védelme alatt vegyék tárgyalás alá. Ha ezt nem tenné, gyökeret verne az a meggyőződés, hogy ő nem kívánja az önálló bankot, vagy az, hogy nincsenek többségben a pártban az önálló bank hívei.

— Hány éve van a vármegye szolgálatában?

— Nyolcz éve, szolgálatiára. Igen fiatalon kerültem ide, mert én sok mindenben átmentem.

— Ehun van e! Egész csinos nyugdíjat is biztosíthatna a jövőbelijének!

Samu ekkor megcsapta valami bolondos szél, azt hiszem összevegyült a bátorság szele a szemtelenségével, mert azt mondta:

— Nagyságos uram, az én fizetésemből nem lehet kettőnek megélni. Forrón vágyakozom magam is a családi tűzhely melege után s fészket is alapítanék, ha legalább is iktatói állásom volna. De így átok a szegény ember élete.

Az alispán mosolygott, majd azt mondta:

— Ha nem csalódom, egy hét múlva jár le a pályázat. Adja be a kérvényét, a többi majd elintézem én.

... Privolesik Sámuel vármegyei iktató ur a kollegái tiszteletére rendezett áldomásos barátkozás után hazatérve, ilyen beszédet intézett önmagához a tükör előtt:

— Samu, Samu, áldd apád emlékét, mert mégis csak neki volt igaza, hogy a nők körül kell forgolódni, ha szerencsét akarsz csinálni. Ime, beteljesedett a mondása. Csakhogy most már házassodj is meg!

És kalapha téve mindazon leányismerőseinek nevét, akik előtt valamikor kipanaszolta szive bánatát, hozzáfogott a sorsoláshoz, hogy melyiket kérje meg? Volt azonban benne annyi óvatosság, hogy csak olyanokat szerepeltetett, kikről elismerő hangon nyilatkozott kebebarátja, a segédtelekkönyvvezető.

A beszélgetőkhöz ekkor Hodzsa Milán, tót nemzetiségi képviselő is csatlakozott, kihez Justh Gyula ezzel fordult:

— Remélem, ti is támogatiátok a függetlenségi pártot az önálló bank felállításáért indított akciójában?

— Erről lehet beszélni, kegyelmes uram — válaszolt Hodzsa — a támogatásnak azonban egy nagy feltétele van.

— Mi az?

— A nemzetiségi törvény végrehajtása — volt Hodzsa felelete.

— Ez kibuvó — felelt az elnök — mert a törvény törvény, amit minden paktum nélkül is végre kell hajtani és végre is hajtják Magyarországon.

— Sőt tovább megyek — jegyezte meg Kmetty Károly — ha arról van szó, hogy a nemzetiségi törvényt nem tartják meg Magyarországon, akkor ez csak a magyarság rovására történik.

— Egyébként mindegy — zárta be a vitát Justh Gyula — az önálló magyar bank mégis meglesz, mert akarjuk és mert többségünk is van hozzá.

A t. Házból.

I. Különleges szempontok.

A kis balpárt elhatározta, hogy jegyzőkönyvi vitát rendez. A kormány megkapta róla az értesítést, mert a kiküldött kémekek eredményel jártak. Jegyzőkönyvi vita csak aként indítható, hogyha hallják, mi van a jegyzőkönyvben. Lengyel és Farkasházy tehát odaállottak a jegyzői emelvény elé. Wekerle viszont úgy vélte, hogy az egész csak mulatság s a kritikus percekben odament a balpárti vezérekhez és tréfálkozásokkal igyekezett elvonni a figyelmüket a jegyzőkönyvről.

— Hogy vág a bajusz, Zoltán lelkem?

— Tulipán tüvel tűzöd ide a fehér szegfűt, kedves Zsiga?

Továbbá kisebb anekdotákat adott elő az unokájáról, ezenkívül pár honmentő tervet ajánlott a balpárti népszerűség gyarapítására. A kuruczok kénytelenek voltak hallgatni s emiatt nem jegyezheték fel a kifogásolni valókat.

Csak éppen annyi anyaguk maradt, hogy a jegyzőkönyvbe nincs beleírva Farkasházy Zsigmond amaz indítványa, melyet tegnap Justh Gyula nem fogadott el.

(A padban ülő balpártiak neheztelve csóválgatták a fejüket. Folyton folyvást emlegették, hogy nem olyanféle függetlenségek, mint a kormánypártiak, akik valóságos belső titkos tanácsosi címért, rangért, udvari ebédért és császári kézszorításért megtántorodnak s ime elég Wekerlének pár nyájas szava s az előljáró vezérek elhanyagolják kötelességüket és nem ügyelnek eléggé a jegyzőkönyvre.)

A kicsi mustármagot amennyire lehetett, megnövesztették. De csak aként sikerülhetett, hogy miután Lengyel Zoltán a jegyzőkönyvi kifogás címén Justh Gyulát támadta, hát az elnök hosszasan védekezett és miután Lengyelnek egy kissé náthásnak méltóztatott lenni, elővette becses zsebkendőjét és ezzel egyidőben november tizenyolczadikát emlegetvén, az elnök megvilágította a két különböző állapotot és Lengyel exkuzálta a náthát, amelyik nem akart czélzás lenni és a zsebkendő, mely nem vonatkozott a Perczel-féle erőszakosságra, hanem csakis kizárólag az orra.

Justh Gyulának a beszéde, melylyel a vádakat visszautasította, elsőrangú volt. Megkülönböztette a két világot, azt, a melyekben ő is obstruált és a mostani, amikor a Lengyelék obszrukezióját meg akarja akadályozni.

— Hiszen — ugymond — annak idején csináltunk mi is itt nagy, erős vitákat, de soha-

sem jutott eszünkbe, hogy a házzsabályok valódi értelmét így ki akartuk volna csavarni. (Helyesebben: Sohasem jutott eszünkbe, hogy a házzsabályok valódi értelmét így kicsivarijuk.)

Lengyel Zoltánban elhült a vér és az egész Ház megmeredt.

Dr. Alföldi aethert küldött Lengyelhez, aki erre magához tért és a többször emlegetett zsebkendőbe beletűszentett.

— Lengyel Zoltán képviselő urat pedig rendre utasítom — kiáltott az elnök. — Ne méltóztassék közbeszólni, ez a legelemibb tisztség fogalmával ellenkezik.

Igy nem sokra mehettek, ámbár a legelemibb tisztesség fogalma ily formában nincs is befoglalva a házzsabályokba, melyeknek megtartása felett az elnök örökdi.

Nem nyújthatták sokáig a jegyzőkönyvi vitát, meg kellett toldaniok házzsabályvitával, a nemzetiségiek segítségével mellett.

Déli fél egy órára ezt is bevégezték és Mezőfi Vilmos már csak a napirenden lévő tárgyról, a házzsabályrevíziós indítvány első szakaszáról szólhatott. Sőt még kivüle Maniu Gyula is elfogyott a mai ülésen.

A végén az obstrukció statisztikusának fel kellett jegyeznie, hogy amikor a balpárt a haditervét aként csinálta, hogy a mai napon jegyzőkönyvi, napirend előtti felszólalásokkal házzsabályvitákkal és személyes kérdésekkel töltik el a tárgyalás egész idejét, akkor ez a tervük annyira kudarcot vallott, hogy két igen hosszujáratu szónokot kénytelenek voltak feláldozni a javaslat boszorkánykonyháján.

— Le fognak törni benneteket — szolt egy tárgyilagoss szemléző Farkasházyhoz.

— Persze, hisz azt tudjuk...

— De egy hét alatt fognak letörni...

— Oh, azt nem. Mert hátra vannak még erősebb fegyvereink.

Mik lehetnek azok? A zsebkendő már nem, azt Lengyel Zoltán visszavonta.

A folyosón ellenben Nagy György járt-kelt, agítálva és tetemrehívást rendezve, mert meghalt László Imre volt főhadnagy, aki a Kosuth-nótát énekelte katonakorában, és akinek a kardbójját a koalíció nem tudta visszaszerezni. Tehát hátra van a dob, sip és a trombita.

* * *

II. A magyar stílus védői.

Feltűnhetett már, hogy amikor Lukácsiu László, a laczfalusi pap, a hírhedt oláh agitátor beszél a parlamentben, szónoklatában a magyar nyelv szép formái, képei és hasonlatai igen szépen érvényesülnek, ugyannyira, hogy a Ház kevés magyar születésű tagja vetekedhetik vele. S ugyanezen Lukácsiu bírálta a házzsabályrevíziós indítványt a magyar stílus szempontjából. Hát hagyján.

De ma már kellemetlenebb volt a tapasztalat, hogy a magyar képviselők békét hagynak a stílusnak, ellenben az oláhok minduntalan előveszik s a mai tanácskozás folyamán szintén román nemzetiségű felszólaló kiemelte a szöveg magyartalanságait és stílári módosításokat ajánlott.

Ide jutottunk. Nagy Emil, az indítvány szerzője, ismeretes arról, hogy igen kellemesen tud írni, hogyha a szép literatura területére tesz kirándulást. Szines, eleven stílusa van. S ime, ahogy hivatalos okmányt kellett szövegeznie, beleveszett a kuriális stílus hinárijába. Avagy talán mert konferenciázás eredménye a szöveg, a magyartalanságok másoktól származnak s csak a szerzőséget vállalta Nagy Emil.

Mindenesetre azonban konstatálni kell, hogy az oláhok olvan stílári módosításokat nyújta-

nak be, melyeket a Ház a magyar nyelv érdekében kénytelen lesz elfogadni.

Sok hazugság és még több cinizmus jellemzője ez az állapot.

Együttal viszont elégtétel amaz ujitóknak, akik azt hangoztatják, hogy maradiság a magyar nyelv tisztasága felett és a helyes magyar beszéd és magyar írás felett örködni. Akik hangoztatják, hogy az az igazi modern fejlődés, ha a germanizmust elfogadjuk és hogyha idegen vegyülettel nyelvünk sajátosságait feloldjuk és minél inkább kozmopolitává teszszük.

Igy aztán ne is nagyon csodálkozunk, ha az a szegény ér, hogy az oláhok adnak leczkét nekünk a magyar nyelvből.

... Az oláhok, persze. Ők kezdenek civilizálódni. De mennyire. Ugyancsak ma egyikük azt indítványozta, hogyha a házszabályrevízió folytán tizenhatórás ülések lesznek, hát gondoskodjanak a parlamentben — fürdőkről.

Ugyancsak megfélekednek azokról az időkről, amikor még a szappant — megették.

Budapest, márczius 27.

Bizalom a kormányban. Kecskemétri távirafozzák, hogy a kecskeméti függetlenségi párt e hó 26-án este a mai közgyűlést megelőzőleg értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy a ma tartandó városi közgyűlésben indítványozni fogják, hogy Wekerle Sándor miniszterelnöknek, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek és az összkormányban a közgyűlés felirattal bizalmat szavazzon. Az értekezleten jelen volt Szappanos István orsz. képviselő is és csak egyedül ő foglalt állást az indítvány ellen, azonban mind a két kecskeméti függetlenségi pártkör osztatlanul magáévá tette azt. Ma délelőtt folyt le a közgyűlés, amelyet Gulner Gyula főispán 9 órakor nyitott meg. A közgyűlésen Szappanos István orsz. képviselő nem volt jelen. A köztörvényhatósági bizottság tagjai nagy számban jelentek meg és a közgyűlési terem zsúfolásig megtelt. A karzatokon óriási közönség tolongott. Napirend előtt szólalt fel Kóka Zsigmond biz. tag és a pártértekezleten elhatározott indítványt felolvasta, amelyet egyhangú lelkesedéssel fogadott el a közgyűlés és kimondta, hogy a jelenlegi kormány iránt rendíthetetlen bizalommal viseltetik, működését helyesli és ezen határozatát felirattal juttatja a kormány elé. A határozatot monstre küldöttség Gulner főispán vezetésével fogja átjuttatni Wekerle miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek.

A bankkérdés. A bankbizottság tegnapi határozata, amely szerint a bizottság a maga részéről az önálló bank előkészítését veszi munkálatba és a szakértőket az önálló bank felállításának módzataira nézve hallgatja ki, érdemlegesen azonban a kérdés felett csak akkor határoz, mikor a kormány is a közös bank ajánlatára vonatkozó előterjesztést megteszi, — politikai körökben általános megnyugvást keltett. Ezt a hangulatot fejezik ki azok a nyilatkozatok is, amelyek ma délelőtt hangoztak el a képviselőházban és az a helyeslés, amelylyel Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter kijelentéseit fogadták. A bankbizottság — mint megírtuk — a szakértőkhöz intézendő kérdések megszövegezésére albizottságot küldött ki, amely a jövő csütörtökön fogja javaslatát beterjeszteni. Az albizottság tájékoztására, a bizottság a kérdések megszövegezésére a Holló-féle indítvány módosításával és kibővítésével a következő főbb irányelveket állapította meg:

A külön magyar jegybank minő rendszer alapján létesíthessék?

Második kérdés az alaptőke nagyságának és beszerzésének kérdése.

Harmadik kérdés a bankjegyek fedezésének kérdése.

További kérdés a banknak nyújtandó kedvezmények és a tőle megkövetelt szolgáltatások kérdése.

A bankszabadság mennyi időre szóljon?

Az állam és az ország közgazdasági érdekeinek védelme.

A pénzürték (valuta) állandóságának biztosítása. Az önálló magyar jegybank készfeszítő legyen-e, vagy nem?

Utolsó pont, az önálló bankrendszerre való átmenet kérdése.

A Józsefvárosi Kaszinóban tegnap este népes gyűlést tartottak az önálló magyar jegybank mellett. A gyűlést Fock Géza, a kaszinó alelnöke nyitotta meg. Utána dr. Nagy Dezső képviselő emelkedett szólásra, aki tetszéssel fogadott beszédében többek közt a következőket mondta:

Az önálló bank önállóságunknak alapvető tétele. Csak általa szabadulhatunk meg az osztrák tulsúlytól. A hitelügy ráfeküdt a magyar iparra és kereskedelemre; hiszen az Osztrák-Magyar Bank csak nevében közös, lényegében osztrák. 1867-ben volt egy osztrák nemzeti bank, mely lehető mostohán bánt el velünk. 1878-ban dualizálták, csináltak egy budapesti fiókot, de székhelye volt és maradt Bécs. Devisa üzletei csak Ausztriának vannak, Magyarország a nemzetközi forgalomban nem is szerepel és szerepelhet. A régi centralisztikus Osztrák-Magyar Banktól mi jót várhatunk?

Nagy Dezső ezután a közönség kortespolitikáját, a valutát és a magyar értékeket ismertette. Végül a következő határozati javaslatot terjesztette elfogadás végett a gyűlés elé:

„A józsefvárosi polgárság értekezlete melegen üdvözli a képviselőház bankbizottságát és annak elnökét, gróf Batthyány Tivadart és tudomására hozza azon határozatát, kimondott óhaját, hogy a külön magyar jegybank mint önálló gazdasági fejlődésünk elengedhetetlen előfeltétele 1910-ben megvalósíttassék. Felhívja az ország összes politikai és társadalmi körét, hogy a magyar nemzeti jegybank létesítése tárgyában általános társadalmi mozgalmat indítsanak”.

A gyűlés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá a határozati javaslatot.

A polgárság kívánságára azután Polónyi Géza szólalt fel. Látva — ugymond — a polgárság egyhangú állásfoglalását az önálló bank érdekében, reméli, hogy az önálló bank meg is fog valósulni. Annál is inkább, mert ez a függetlenségi párt becsületbeli ügye, amelyet most kell megoldani.

A gyűlés az önálló nemzeti bank létesítése közben ért véget.

Küldöttség Sztierényi államtitkárnál. A budapesti kézműves és műközfőnök szövetsége ma délután tisztelgett Sztierényi József kereskedelmi államtitkárnál, hogy elpanaszolják a kézműves és közfőnök ipartörvény sérélmeket. Sztierényi államtitkár biztositotta a küldöttséget, hogyha az átnyújtott emlékiratban felsorolt kérelmeket nem is valósíthatná meg a maguk teljességében, mindenesetre igyekezni fog az új ipartörvény tárgyalásánál a felhangzott kívánságoknak érvényt szerezni. Az ipartörvény revíziója megvitatására egybehívandó ankétre a szövetséget is meg fogja hívni s kéri, hogy ott is adják elő sérélmüket. A küldöttség lelkesen megülenezve az államtitkárt, távozott.

A tanítók fizetésrendezése. Egyik tanügyi lapnak ama récebbi közlésével szemben, mely szerint az 1907. évi XXVII. t.-szikkal biztosított tanítói magasabb járandóságok csak az esetben utalványozhatók ki a törvény hatálybalépésétől, azaz 1907. évi július 1-től kezdődőleg, ha a vonatkozó kérvények legkésőbb e hó végéig a miniszteriumba fölterjesztettek, illetékes helyről kijelentik, hogy a kérvények fölterjesztése határidőbeli korlátozáshoz kötve nincs.

Függetlenségi nagygyűlés. A házasságszentgyörgyi függetlenségi és 48-as kör márczius hó 22-én, Szabó K. Pál elnöklésével nagygyűlést tartott, amelyen Vízny Ferenc indítványára dr. Nagy Emil orsz. képviselőt a 48-as eszmék mellett való kitartásáért, a kisgazdák és kisiparosok érdekeinek felkarolásáért egyhangúlag nagy lelkesedéssel a kör disztagjává választotta meg. Erről Nagy Emil orsz. képviselőt ma jegyzőkönyvi kivonatban értesítették. A jegyzőkönyvi kivonatot Szabó Pál elnök és Tóth János jegyző írták alá.

Interpellációk. A képviselőház holnapi ülésén Bozók Árpád interpellálni fog az osztrák vasúti menetrendkönyvnek magyar államellenes czimzése, Pető Sándor a munkásszervezetek vagyonának a hatóságok által való elkobzása és Nagy György a László Imre hadnagy, lefokozása tárgyában.

Vita egy indítvány körül.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 27.

Tegnap Farkasházy Zsigmond a Nagy-féle indítvány első szakaszához olyan módosítást nyújtott be, mely a harmadik szakaszhoz tartozik. Az elnök nem fogadta el ezt a módosítást, ami körül már tegnap takaros zenebona támadt. Ma a házszabályrevízió ellenzői folytatták a játkot. Lengyel Zoltán már a jegyzőkönyv-hitelesítésnél kezdte és azt kérdezte, mért nincs a jegyzőkönyvben szó Farkasházy visszautasított indítványáról. Justh Gyula még egyszer megmagyarázta — higgadtan kezdte, paprikásan végzte — hogy azt a boldogtalan indítványt miért nem lehetett figyelembe venni s ennek következtében, miért van jól ugy a jegyzőkönyv, ahogy van. A házszabályok értelmében még hárman szólottak a jegyzőkönyvhöz és azután a többség eredeti szövegében hitelesítette a jegyzőkönyvet.

De a hangulat már nem volt nyugodt, s ez a nyugtalanság csak fokozódott, amikor nem tértek át mindjárt a napirendre, hanem a visszautasított módosításról újból házszabályvitát provokáltak. Brediceanu, Maniu, Vlád, Hoffmann, Lengyel, Molnár, Farkasházy szólott a házszabályhoz — némelyik kétszer is — s mindegyik a maga igazát védelmezte. A közbeszólások — az erősebbik fajtából is — sürin hullottak és már-már a tegnapi jelenetek ismétlődtek meg, mikor végre az elnök úgy döntötte el a kérdést, hogy szavazásra bocsátotta: kívánja-e a Ház Farkasházy módosításának kinyomatását, igen, vagy nem?

Persze, hogy nem kívánta és így végre hozzáfoghattak a napirendhez. Mezőfi Vilmos és Maniu Gyula szólott a házszabálymódosítás ellen. Az ülés végén ismét volt egy gyöngö csetepaté, de korántsem akkora, mint a tegnapi.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Zlinszky István és Hentz Károly.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A jegyzőkönyv felolvasása után

Lengyel Zoltán kifogásolja a jegyzőkönyvet, mert a Farkasházy-féle incidens állítása szerint házszabályosan örökíti meg. A szómegevonás ellen nem tesz panaszt, ám az indítványozási jog korlátozásában nem nyugszik meg. (Helyeslés a nemzetiségiek részéről.)

Muzsa Gyula: Csiba te! (Zaj.)

Lengyel Zoltán: A képviselők bármiről bármikor tehetnek indítványt, akár van az a tárgy napirenden, akár nincs. Ez nagy kérdés, mert az indítványozási joghoz még november 18-ika sem mert hozzányulni.

Molnár Jenő: Vége van itt már mindennek.

Lengyel Zoltán: A naplóból konstatálja, hogy az elnök nem is utasította vissza az indítványt, mert azt a terebirtos felvitte az emelvényre.

Az elnök: Nem hozta fel; tessék a valóság szerint előadni a dolgot. (Zaj.)

Lengyel Zoltán: Lehet, hogy téved, mert mikor mindez történt, ő nem volt jelen. (Zaj.) Indítványozza, még pedig írásbelileg, hogy Farkasházy indítványát vegyék be a jegyzőkönyvbe s egyáltalában fogadják el tárgyalási anyag gyanánt.

Az elnök: Lengyel Zoltán ebben a kérdésben nagy fogalomzavarban szenved; azt hiszi, hogy a házszabályok indítvány és indítvány között különbséget nem tesznek. Pedig igen nagy különbség van az önálló indítványok s a napirenden lévő tárgyhöz tartozó indítványok között. Ha Lengyel Zoltánnak igaza volna, akkor miért kellene az önálló, a tárgyhöz nem kapcsolatos indítványokat külön bejegyezni az indítványkönyvbe? A 255. szakasz felhatalmazza az elnököt, hogy örökítse a házszabályok felett. Az elnöknek ezt a kötelességét teljesítenie kell. A régi ellenzék csinált itt nagy vitákat, de soha sem jutott eszébe, hogy így kicsavarja a házszabályokat.

Lengyel Zoltán többször közbeszól.

Az elnök: Lengyel rendutasítja. (Élénk helyeslés.) Ellenkezik a tisztesség fogalmával, hogy

amikor megtámadta, most zavarni akarja nyilatkozatát. (Élénk helyeslés.) Lengyel Zoltán már harmadszor védelmére kelt november tizenhétadikának.

Lengyel Zoltán: Nem keltem védelmére!

Az elnök: Igenis védelmére kelt! (Zajos helyeslés.) Kijelenti, hogy soha sem fog eltérni a házszabályoktól, nemcsak a többség, hanem a kisebbség kedvéért sem. (Zajos tetszés.) A házszabályok szigorú, igazságos kezelésétől semmi körülmények között, semmiféle rabulisztikával nem engedi magát eltéríteni. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Ezután pontról-pontra bizonyítja, hogy az indítvány el nem fogadásával éppen a szólásszabadságot védelmezte. Ismételtén kijelenti, ne tessék itt a mostani eljárást november tizenhétadikkal összehasonlítani.

Molnár Jenő: Nem is kell, szép apródonkint oda-jutunk!

Az elnök: Egyetlen szempont vezérel s ez az, hogy a házszabályok tisztaságát mindenivel szemben megőrizze. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Lengyel Zoltán: Személyes kérdésben kijelenti, hogy sohasem védelmezte a Perczel-féle merényletet, sőt küzdött ellene. Most is azért harcol, hogy olyan dolgok el ne követhessenek. (Nagy zaj.)

Az elnök (csenget): Nem fognak elkövetetni. Nem tűrhetem az ilyen gyanúsításokat. (Helyeslés, zaj.)

Lengyel Zoltán: Éppen azt akarja kijelenteni, hogy reméli, most nem lesznek házszabályellenes dolgok. Az elnököt soha nem is gyanúsították effélével.

Muzsa Gyula (a padra üt): Igenis, tették! Elvették a piszkos zsebkendőket s azt lobogtatták az elnök felé! (Zaj.)

Czobor László kifejti, hogy az elnök eljárása szabályos és helyénvaló volt!

Farkasházy Zsigmond bizonyítja, hogy az elnök eljárása helytelen volt. Kéri a Házat, reparálja ezt a hibát. (Folytonos zajongás.) Különböző is a visszautasított indítványt még százszor a Ház elé fogják terjeszteni. Ha az elnök felkéri őt, hogy vonja vissza az indítványt, szívesen visszavonja. (Zaj, derűtség.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Majd deputációt küldünk önhöz! (Derűtség.)

Hammersberg László jegyző: Kijelenti, hogy a Farkasházy-féle módosításról a Ház nem határozott, így a szabályok értelmében nem kerülhet jegyzőkönyvbe.

Lengyel Zoltán szót kér a házszabályokhoz.

Az elnök: A jegyzőkönyvhöz csak négy felszólalásnak van helye. Ezt a szabályt kijátszani semmiféle módon nem engedi. (Élénk helyeslés.) Kéri a Házat, Lengyel Zoltán indítványával szemben változatlanul hitelesítse a jegyzőkönyvet?

A Ház a jegyzőkönyvet igazítás nélkül hitelesíti.

Vita a házszabályokról.

Lengyel Zoltán a házszabályokhoz kér szót.

Az elnök: Tessék sorára várni! Mások előtte vannak feljegyezve. (Helyeslés.)

Brediceanu Korjolan bizonyítja, hogy az elnök nem kizárhatja el a képviselők indítványozási jogát.

Maniu Gyula szintén azt igyekszik bizonyítani, hogy a képviselőknek joguk van bármikor bármilyen indítványt beadni. (Az elnöki széklet Rakovszky István alelnök foglalja el.)

Vlád Aurél ugyancsak a házszabályokhoz kér szót. Tiltakozik a Farkasházyval szemben követett elnöki eljárás ellen, amely meg akar különböztetni önálló indítványokat és módosításokat. (Zaj.)

Zakariás János: A házszabály különbözteti meg!

Vlád Aurél: A kisebbség sohasem fogja tűrni, hogy a többség ily módon konfiskálja a képviselők jogát.

Molnár Jenő: Ugy van, nagyon helyes!

Az elnök: Rendreutasítja Vládót s kijelenti, hogyha még egyszer ily durván megsérti a többséget, megvonja tőle a szót. (Helyeslés.)

Vlád Aurél hasonló hangon beszél tovább, mire az elnök másodszer figyelmezteti.

Molnár Jenő: Birálni sem szabad? (Nagy zaj.)

Fenyvesi Soma: Birálni szabad, csak szemtelenkedni nem!

Vlád Aurél: Még egyszer tiltakozik a házszabályok illetlen magyarázata ellen. (A nemzetiségiek odamennék hozzá s kézfogással üdvözlök.)

Hoffmann Ottó a házszabályokhoz kér szót. Tegnap, az ülés végén, az elnök nem adta meg a szót Lengyel Zoltánnak a házszabályokhoz. Ez sérelem, mert ily czímen bármikor szabad felszólalni. Ez házszabályba ütköző eljárás volt az elnökség részéről s ennek megállapítását sürgeti.

Lengyel Zoltán első sorban Hammersberg László iménti felszólalásával polemizál. Ezután a Farkasházy-féle indítványról, majd arról beszél, hogy az elnök őt a tegnapi ülés végén nem engedte a házszabályokhoz felszólalni. Ez volt a tegnapi ülés legnagyobb sérelme. Indítványt akar betervezni a házszabályok értelmezéséről.

Az elnök: Ehhez a képviselő urnák nincs joga. Indítványt most csak a napirenden levő tárgyhöz lehet benyújtani. Önálló indítvány bejegyzésének és

előterjesztésének egészen más, házszabályszerű útja és módja van. (Élénk helyeslés.)

Lengyel Zoltán: Ez egészen új dolog s most hallja először.

Molnár Jenő: A közelmúltban meghonosított szövegjavaslatok következtében szóló és társai az elnökségbe vetett bizalmukat elvesztették. (Folytonos nagy zaj.) A házszabályváltoztatásról már beszélni sem kell, mert hónapok óta gyakorlatba léptették a szövegjavaslati és leültetési paragrafust. Ha azt akarja a Ház, hogy a revízió keresztülmenjen, akkor alkalmazza igazságosan a mostani házszabályokat. Indítványozza, hogy Nagy György módosításait nyomassák ki és tüzzék a Nagy Emil-féle indítvánnyal kapcsolatban napirendre. (Nagy zaj, derűtség.)

Farkasházy Zsigmond: Megdöbbenve látja... (Nagy derűtség), hogy itt egymásután veszedelmes precedenseket akarnak megalkotni. Ezek fölforgatják a tanácskozási rendet és veszedelmese az országra nézve. A többség annak idején erősen harcolt a házszabályokért. Tanuul hívja föl Pozsgay Miklóst, hogy miként küzdött a darabontok ellen.

Pozsgay Miklós: Hajlandó vagyok ugyanígy maguk ellen is küzdeni, mert maguk is darabontoknak készülnek! (Zajos derűtség.)

Farkasházy Zsigmond: Jobb volna, ha kimondanák az elnöki abszolutizmust, ha a benyújtott indítványokat ki nem nyomatják. Kéri az elnököt, szavaztassa meg a Házat, kívánja-e az indítványok kinyomását?

Hoffmann Ottó a „Napló” ellen panaszkodik, mely szerinte hibásan van szerkesztve.

Lengyel Zoltán a házszabályokhoz kér szót. Szintén az indítványok kinyomtatásáról való határozást sürgeti. Irásos indítványt nyújt be erről.

Az elnök: Az indítványok kinyomtatásáról ő egyáltalán nem is nyilatkozott. Az természetes, hogy erről a Ház határozhat. Csak hogy Lengyel Zoltán a házszabályokhoz nyújtott be önálló indítványt, s ezt utasította ő házszabályszerű utra. Kéri a Házat, kívánja-e az ellenindítványok kinyomását?

A Ház az ellenindítványok kinyomását nem rendeli el. (Nagy zaj, derűtség.)

Itt áttér a Ház a házszabálymódosítási indítvány első pontjának részletes tárgyalására.

A házszabálymódosítás.

Mezőfi Vilmos: Az első rész valamennyi intézkedést kifogásolja. Üres padok előtt érvel a tervezett sürgősségi szabályok ellen és számos indítványt terjeszt be.

A Ház az indítványok kinyomását mellözi.

Maniu Gyula: Nem fogadja el a házszabálymódosítás első részét.

Az elnök figyelmezteti Maniut, hogy szorosán a tárgynál kell maradnia.

Maniu Gyula számos indítványt ad be, ezek között egyet arról, hogy a képviselőházat éttermekkel, fűrdővel és nyugóhelyekkel lássák el. (Nagy derűtség.)

Az elnök kéri a Házat, kívánja-e Maniu határozati javaslatának kinyomtatását? (Nagy zaj.)

Lengyel Zoltán: Nem határozatképes a Ház. (Nagy zaj.)

Vlád Aurél (fölugrik s kiált, de hangja alig hallható): Kérem a határozatképes megállapítását!

Az elnök: Kérem azokat, akik az indítványok kinyomtatását kívánják, szíveskedjenek föllátni! (Megtörténik.) Kisebbség. A Ház mellözi az indítvány kinyomtatását. (Nagy zaj.)

Molnár Jenő (fölugrik): Így nem lehet tárgyalni, elnök ur!

Egy hang a disszidensek közül: Éljen az abszolutizmus!

Az elnök a tanácskozást megszakítja s javaslatot tesz a holnapi ülés napirendjéről.

A Ház ehhez hozzájárul, s ezzel az ülés két óra-
kor véget ért.

Budapest, márczius 27.

Oszták költségvetési bizottság. A közoktatásiügyi költségvetés folytatódó tárgyalása során dr. Marchet közoktatásiügyi miniszter kifejti, hogy a kormány kötelességének tartja az egyetemek kiépítése révén az egész állam kulturális és anyagi fejlődését minden eszközzel előmozdítani és az új főiskolák létesítésére szükséges előfeltételeket megteremteni. A kormány nevében kijelenti, hogy abban az esetben Korosetz, Zacek, Sylvester és Conci képviselők határozati javaslatát elfogadja. A bizottság ezután elfogadta a „főiskola” tételt és névszerint szavazattal 24 szavazattal 16 ellenében elvetette Kiofac határozati javaslatát. Korosetz, Zacek, Sylvester és Conci képviselőknek az új egyetemek felállítására vonatkozó javaslatát, valamint a vita során előadott határozati javaslatok egész sorát a költségvetési bizottság ezután elfogadta.

A trónörökös és Lueger.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 27.

A trónörökös jelenleg tudvalevőleg Abbáziában időzik, ahová tegnap reggel érkezett. A trónörökös utazásának azonban különös hátteret kölcsönöz az a hír, hogy mindjárt első napi ott időzését arra használta föl, hogy Luegerrel találkozzék.

Ferencz Ferdinánd trónörökös a hét elején négy napot Magyarországon töltött. A főherczeg márczius 22-én, vasárnap reggel gróf Festetic Tasziló meghívására szalonkavadászatra a somogy megyei Berzenczére érkezett. A trónörökös négy napot töltött Berzenczén a házigazda, gróf Rumerskirchen szárnysegéd, gróf Dessewffy Aurél főrendiházi elnök s Festetic Vilmos és György grófok társaságában. A négy napos vadászaton, bár az időjárás nem igen kedvezett, mégis szép eredményt ért el a trónörökös.

Magyarországi birtokairól tegnap reggel Abbáziába érkezett Ferencz Ferdinánd trónörökös. Minden személyzet nélkül jött Fiuméig, hálókocsiban, gyönyörű naps időben, megreggelizett az Európa-szálloda terraszán. A főherczeg Fiumében senki nem ismerte fel, egyszerű, sötét zakkó volt rajta, sötét-szürke felöltő, világos, hosszú nyakkendő és kemény kalap. Minden podgyása egy sárga disznóbörkoffer, amely a legszükségesebb toilett-czikkeket tartalmazta. Délelőtt tizenegy órakor a kis gőzös átröptette a trónörökösöt Abbázia partjaira, egyenesen a Palace-hotel felé tartott, ahová negyedtizenkét órakor érkezett meg. A szállodában, az első emeleten őt szoba várta a trónörökösöt, valamennyi saját használatára. Délfelé megérkezett a fenséges asszony, Chottek Zsófia, aki Ausztriából Pragerhofon keresztül érkezett Abbáziába.

Tegnap délelben a főherczeg és neje félkettőkor ebédelt fent a szállodai szobában. Igen rövid ebéd volt, alig tartott egy óra hosszat. Délután nagyobb kirándulás volt tervezve, Lovranán túl a csodálatosan szép Medzeába, mely a part mentén két órányira terül el Abbáziától. Az uton mindenfelé magyarokkal és bécsiakkal találkoztak, akik felismerték a főherczegi párt és kalapcsemeléssel üdvözölték.

Lovranában, az országút mellett áll Luegernek, a bécsiek polgármesterének a bérelt villája. A trónörökös elhajtott Lueger villája előtt, a polgármester hajadonfövel ott állott a veranda nyitott ablaka előtt és mélyen meghajolt a trónörökös láttára. Ferencz Ferdinánd igen barátságosan visszaköszönt. Végtelen intimitás, barátság, megértés. Mintha Magyarország trónörököse nem véletlenül hajtott volna el a bécsi polgármester ablaka alatt. A Palace-hotel kocsija elrobogott a villa előtt, Lueger atyó agyalágyult koponyáját kidugta az ablakon és hosszan nézett utánuk.

Ma reggel érkezett Abbáziába Rainer főherczeg, a király nagybátyja. A főherczeg a Quisisana-hotelben szállt meg, megmosakodott, átöltözködött, azután rögtön felkereste a trónörökösöt, akivel hosszasan tárgyalt.

A Luegerrel való találkozás egy verzió szerint így folyt le:

A konferencia után Rainer főherczeg sétára indult a tengerparton, Ferencz Ferdinánd trónörökös pedig újra kocsiára ült és a tegnapi uton, Medzea felé hajtott. Ez alkalommal azonban csak Lovranáig ment a trónörökös. Az országuton körülbelül öt percnyire a bécsi polgármester villájától, jött eléje Lueger. A trónörökös meglátta Luegert, mire szót a kocsinak, aki megállította a kocsit. Ferencz Ferdinánd ki lépett az országutra és megszólította Luegert, aki némán állt a kocsitól pár lépésnyire. Ezután Magyarország trónörököse és a bécsi polgármester egymás mellett sétáltak, körülbelül tizenöt percig, komoly beszélgetésbe merülve. Tavózáskor a trónörökös igen melegen megszoritotta hűséges tanácsadója kezét.

Ferencz Ferdinánd trónörökös ma délután nejevel Abbáziából Fiumébe rándult át. A főherczegi pár hosszabb sétakocsizást tett a városban és több kereskedésben fordultak meg, hol különböző régiség- és disztárgyakat vásároltak. Délután hat órakor visszatértek Abbáziába, ahonnan valószínűleg holnap utaz-

nak el. Ugyancsak ma délután érkezett meg Fiuméba Károly István főherceg Rovenska nevű iachtján s megérkezése után azonnal Abbáziába indult Ferencz Ferdinánd trónörökös látogatására.

Pétervári levél.

(A csári önkényuralom. — O-Muszkaország fel-
éledése. — A csár elzárkózik a néptől.)

Pétervár, márczius 25.

Nagyon feltűnik Itten, hogy II. Miklós csár
lelkében legutóbbi időben nagy változás történt.
Még nincs két éve annak, hogy az első дума
megnyitására a csár Pétervárra jött és „Orosz-
ország legjobb embereit” ottan kérve-kérte,
hogy segítsék, támogassák őt a nehéz időkben.
A csár most sokkal önértetesebben és határo-
zottabban lép fel és pedig nemcsak akkor, mi-
kor tőle távolálló személyeket, nagy küldöttsé-
geket fogad, hanem a mindennapi szó- és írás-
beli érintkezésében is. A csár ma teljesen auto-
kratának érzi magát. Ez a változás különösen
azóta nyilvánul a csárban, amióta az új дума
tulnyomó többségében, még az alkotmányos de-
mokraták (a kadettek) is majdnem feltétlen en-
gedelmességgel viselkednek a csár iránt és a
kormány iránt. Ma a dumában alig van számot-
tevő párt a kormány ellen. Az engedelmes
дума csakhamar a legélelkebb viszhangra ta-
lált a csár magatartásában, csak hogy ellenkező
irányban, minél alázatosabb a дума, annál
büszkébb és fellengősebb a csár. Az orosz csár-
nak aikairól rég nem hangzottak el oly büszke
szavak, mint most csak nemrég, amikor a
mostani csár a дума képviselőit fogadta Zars-
koje-Seloban ezekkel a szavakkal: „Gondolják
meg Önök, hogy tölem kapták meg hivatásukat
arra, hogy szavazzák meg Oroszország szá-
mára a szükséges törvényeket, valamint arra
is, hogy közreműködjenek a rendnek megszilár-
dításban. Oroszország egy évezred folyamán
nőtt és erősödött, mert az orosz nép hitt Istenben
és alázatos volt a csár iránt.” Ez az
ó-moszkvai csár szójárása abból az időből,
amikor a dumának csak tanácsadó szerepe volt.
Az orosz sajtónak föl is tűnt ez a csári szólam
és képzelték, hogy a csárnak büszke önértetét
mennyire fakasztotta az, hogy a parasztképvi-
selők térdelve hallgatták a csári beszédet.

Épp úgy jellemző az a hang, amelylyel a
csár válaszolt a moszkvai nemesség hódatel-
íratára és amely válaszban egyebek közt ezek
a szavak fordulnak elő: „Köszönöm szeretetük
és alázatosságuk kifejezését, meg is vagyok
győződve róla, hogy a moszkvai nemesség hű
rég hagyományaihoz, engem becsülettel fog
szolgálni épp úgy, mint a régi időkben.” És
ilyen modorban szól II. Miklós csár katonatiszt-
jeihez is, amikor valamelyik ezrednek ünnepe
magához szokta hivatni az illető ezrednek ve-
zértisztjeit. Ez nagyon feltűnően elüt attól a
hangtól, amelyen a csár közvetlenül a japáni
háboru után, amikor a nagy kavargások és
merényletek, ijedelmek és rettegést terjesztet-
tek országaszerte, szolt katonai és polgári alatt-
valóihoz. A konzervatív és pánszláv sajtó már
is a mostani csárban látja „az igazi orosz
csárt”, ez pedig olyan elnevezés, amelylyel
csak III. Sándor csár illeték ebben a nemze-
dekben. „Minden szó és írásbeli nyilatkozatá-
ból”, így jellemzi II. Miklós csárt egy pánszláv
lap „az világlik ki, hogy arra törekszik, hogy a
rég jó időköt (értsd a Nagy Péter csár előtti
korszakot) ismét vissza akarja varázsolni, ame-
lyet a német hivatalnokok abszolutizmusa tett
tönkre.” Világos tehát, hogy a régi csári esz-
ménykép lebeg a mostani csár szeme előtt és
bizonyos az is, hogy katonai és polgári környe-
zete nagy részben elősegíti az ő muszka ideáljai
feltámasztását.

A műveltebb társadalmi rétegekben nem
aggodalom nélkül nézik a csári udvarnak ilyen
való elfajulását, mert lehetetlennek tartják azt,
hogy ez az állapot fennállhasson sokáig anél-
kül, hogy a csári tekintély súlyosan csorbát ne
szennvedjen. A csár valami görög-keleti kalifa
szerepére áhítozik a török szultán módjára,
csak hogy az éfféle theokrácia intézmények
még ott is, ahol mai napság még fennállanak,
csak a restség törvénye szerint léteznek, de le-
hetetlen az ilyen intézményeket újból új életre
kelteni, ha egyszer kimultak. Ilyen intézmény
a régi csári önkényuralom is. II. Miklós csár

hiába zárkózik el népe előtt, hiába falazza be
magát Zarskoje-Selo magányába és hiába bást-
tyázza körül magát gárdájával és tengeri várá-
val, ahol természetesen csak a szolgálókat és
a rendesen vele járó ármánykodást látja maga
előtt. A mai kor nem tűr többé eremita-fejedel-
meket és a csárnak is előbb-utóbb meg fog kel-
leni barátkozni népével és országával, mert
Oroszországot épp oly kevésbé lehet vissza-
csavarni az ó-orosz világ állapotába, amint nem
lehet mesterkélten megakadályozni azt, hogy
a Néva vize ne a nehézkedési erő törvénye szer-
int folyjon.

Az elzárkózás még a merénylet ellen se
menti meg a csárt, mert hiszen a fenyegető le-
veleknek se szeri, se száma, amelyeket vagy
tányérja alatt, vagy asztalkendőjébe göngyö-
lítve, vagy imádságos könyvébe elrejtve talál.
A mostani csár nagyapja, II. Sándor ellen hat
merényletet követtek el és megmenekült volna
a hetedik merénylettől in, amely életébe került,
ha hallgat a rendőrség intő szavára. Hasonló-
képpen III. Sándor csár ellen is számos merény-
letet intéztek, de ez nem tartotta vissza őket attól,
hogy uralkodói hivatásukat népiük és országuk
színe előtt nyíltan ne teljesítsék. Az orosz nép
tulnyomó többsége még ma is hű a csárhoz és
a mostani csár valóságos monarchikus érzelmű
kincseket gyűjthetne népének lelkéből, hogyha
sűrűbben érintkezne vele. Nagyon sok me-
rényletnek legjobban éppen csak azzal lehet
elejét venni, hogy a csár mutatkozik népe előtt.
De akár lehetséges a merényleteket a csár
élete ellen megakadályozni, akár nem lehet,
annyi bizonyos, hogy alkotmányos államot le-
hetetlen kormányozni a teljesen elzárt császári
várlakból. II. Miklós csár, mint akárcsak egy
keleti despota, szűkkörü és még szűkebb keblű
környezetének rabja és lassan-lassan mindin-
kább belesüllyed a csári hóbort agyrémébe.
Mert csakis így érthető az a törekvése, hogy
az ó-moszkvai csári intézményt elevenítse fel
újából. Most már Japán, sőt China is kezdi ósdi
állami intézményeit fölládozni és törekvését a
modern haladás felé irányítani. Ezzel szemben
Oroszország nem mászhat csigalépésben visz-
sza az ó-csári világba. Ezt itten élénken átér-
zik, annál sajnálatosabb, hogy a csár és kör-
nyezete olyan világnézet felé hajol, amelytől
rég eltávolodott már az orosz társadalomnak
műveltebb része.

KÜLFÖLD.

A marokkói vita.

— A francia kamara ülése. —

A francia kamara a marokkói katonai ope-
rációk szempontjából kért rendkívüli hitelre vonat-
kozó javaslatot tárgyalta. Jaures az e hó 15-iki véres
küzdelemre vonatkozó adatokat kéri, hogy konsta-
táltassék, igaz-e a francia katonák kegyetlenkedésé-
ről szóló hír. Picquart hadügyminiszter megcáfolja a
lapoknak erre vonatkozó hírét. Jaures ismétli azon
állítását, hogy a francia tüzérség összelövődözte a
békés Duar helységet. A lakosság életbenmaradt részét
összekaszabolták. Picquart hadügyminiszter és
Clémenceau miniszterelnök ez ellen erősen tiltá-
koztak. Doumer ekkor közbeiktatja: Nincsen huma-
nussabb katona a francziánál! (Helyeslés.)

Clémenceau miniszterelnök konstatálja, hogy
D'Amade tábornok a tüzelést beszüntette és a nő-
ket és gyermekeket biztonságba helyezte. Jaures
azt mondja, hogy D'Amade tábornok későn inter-
veniólt. Szónok ezután kifejti, hogy a Németország-
hoz való viszony javulása felett örövend, de utalt
arra, hogy Schön államtitkár Saffy és Azmour ügyé-
ben felvilágosítást kíván Franciaországtól. Pichon
küllügyminiszter azt mondja: Ez nem áll. Az állami-
titkár csak azt kérdezte, vajjon Saffyt meg akarjuk-e
szállani, mire kijelentette, hogy csak akkor, ha gyar-
mataink veszélyben forognak. A francia és német
diplomataik jelentései igazolják politikánkat. Jaures
beszédének végén felszólítja a kormányt, hogy
szüntesse meg operációit és inkább kereskedelmi és
gazdasági akciókat indítson. Picquart hadügymi-
niszter újból felszólalva, tiltakozik Jaures állításai
ellen. Hivatkozik D'Amade tábornok jelentéseire. aki

rendkívüli humanitásnak adta tanujelét. Jaures új-
ból felszólal, utána Clémenceau miniszterelnök ki-
jelenti, hogy a lapok téves híreit még aznap meg-
cáfolták. A 13-iki eseményekről szóló legutóbbi je-
lentés még nem érkezett meg, de mihelyt megérke-
zik, a nyilvánosságra hozzák. Picquart hadügymi-
niszter kifejti, hogy a katonák igen nagy kimélet-
tel jártak el a nők és gyermekek iránt és sem razi-
át nem rendeztek, sem pedig nem fosztogattak.
(Élénk helyeslés.) D'Amade humanitása az ő és ha-
zaja becsületére válik. Aztán Thomson tengerész-
ügyi miniszter emelkedett szólásra.

A tengerészeti miniszter a katonaság partra-
szállításának szükségét indokolja azzal, hogy az
európaiak élete és vagyona Kazablankában veszély-
ben forgott. Megemlékezik a katonaság hősi maga-
tartásáról. Téves az a felfogás, mintha az ágyuzás-
nál a humanitást szem elől tévesztették volna. Ribot
kijelenti, hogy a marokkói katonai akciót helyesli,
de ellene van az állandó okkupációnak. Clémenceau
miniszterelnök fejével helyeslőleg int, majd Ribot
egy megjegyzésére azt mondja, hogy arról sohasem
volt szó, hogy Abdul Aziz trónját francia támogatással
szerezze vissza. Pichon miniszter azzal vá-
dolja Jaures, hogy a francia hadsereget denun-
ciálta Európa előtt. Szerencsére a francia had-
sereg Európa, de még a német szocziáldemokraták
előtt is tekintélynek örvend. A miniszter ezután ki-
jelenti, hogy Liautey tábornok missziója a sauja-
törzs pacifikációjára irányuló akciót nem befolyá-
solt. Muley Hafid a szent háboru hive tárgyalá-
sokba kíván bocsátkozni. Kérelmére D'Amade tá-
bornok azzal válaszolt, hogy szüntesse be ellensé-
geskedéseit és támogassa a francziákat békés szán-
dékában. Muley Hafidtól csak feltétlen meghódo-
lást fogadnak el. Ribot szemben kijelenti, hogy
örül Abdul Aziz azon szándékának, amely
szerint Rabatba kíván utazni. Konstatálja, hogy
D'Amade erélyes akciója napról napra több siker-
rel jár és azt mondja: Nem akarjuk egész Marokkót
paciifikálni, csak az európaiak életét és vagyonát
kívánjuk biztosítani. Az összes hatalmak kivétel nél-
kül ugyanazokat a nézeteket vallják, melyeket mi.

Doumer előadó felszólalása után az általános vita
véget ért és a kért költségeket javaslattal nyújt be,
mely felszólítja a kormányt, tartsa be a kamarának
tett ígéreteit és terjeszse elő a csapatok partra-
szállítása tárgyában érkezett jelentéseket, szorit-
kozzék akciójával a kikötővárosokra és maradjon
semleges a szultánokkal szemben. A küllügyminiszter
kijelenti, hogy az összes jelentéseket a ház elé ter-
jesztik, de állást foglal a határozati javaslat ellen,
annak egyes kitételei miatt. A határozati javaslatot
ezután 425 szavazattal 83 ellenében elvetik. Ezután
az ülés véget ért.

Német birodalmi gyűlés. A mai ülésen első sor-
ban névszerinti szavazással döntöttek a lengyelek
ama határozati javaslata felett, amelyben kéri az
1909. évben bizonyos költségvetési tétel beállítását
a német birodalomban élő lengyel lakosság politi-
kai viszonyainak megvizsgálására kiküldendő anket
költségeinek fedezésére. Háromszáz szavazat közül
153 a javaslat mellett, 148 ellene szavazott, 7 sza-
vazólap üres volt. A határozati javaslatot e szerint
elfogadták.

Cseh képviselők tanácskozása. Ma délután a
Bécsben tartózkodó cseh képviselők tanácskozást
tartottak, hogy megállapítsák a költségvetési bi-
zottságban egyöntetű eljárásukat a cseh nemzeti
kérdésekben az igazságügy terén. A konferencia
után Kramarz és báró Beck miniszterelnök között
tanácskozás volt.

Ezután a költségvetés harmadik olvasása követ-
kezett. Az általános vitát elintézték és a részletes vi-
tában a flottatörvényt, a birodalmi kancellár költség-
vetését, a birodalmi kancellária tételét és a küllgy-
minisztérium költségvetését elfogadták.

Visszautasított nagykövet. A német kormány
által állítólag kifogásolt új amerikai német nagykövet
ügyében a Lokalanzeiger mai számában félhivatalos
közleményt hoz, amely szerint az a hír, hogy a né-
met kormány kifogásolta Hill James hágai követnek
berlini nagykövetté való kinevezését, teljesen alap-
talan. A német kormány csak az Amerikából érke-

zett hírek révén értesült arról az egész dologról és ennél fogva valótlán az is, hogy a német kormány levele, amelyben megmagyarázta eljárását, utban van Washingtonba. Ily magyarázó levélre a német kormánynak annál kevésbé volt szüksége, mert egyáltalán nem kifogásolta az új nagykövet kinevezését.

A liberálisok veresége Londonban. Tegnap folyt le Peckhamban London egyik külvárosában a választás, mely alkalommal a liberális Gautrey csufos vereséget szenvedett a konzervatív és nyílt védvám-párti Goochal szemben. A választásnak illetően eredménye a helyi érdekességnél jóval nagyobb jelentőséggel bír. Mindenekelőtt bizonyosságot tesz arról, hogy a kormány elhibázott politikájával a választók zömét elidegenítette magától és hogy a jelenlegi regime utolsó napjait éli. A kormány ugyan jelenleg is 350 főnyi többség fölött rendelkezik, mindamellett bizonyosra vehető, hogy a mostani kormányval ellenségeskedő felsőház minden alkalmat meg fog ragadni, hogy a kormány újabb törekvéseit meghiúsítsa. Ez a körülmény a kormányt egyelőre tehetetlenségre kárhoztatja és utóbb az alsóház feloszlására fogja késztetni, amit viszont a jelenlegi miniszteri párt ellen intézendő országos küzdelem fog követni. A peckham-i választás során különben Gooch 6970 szavazattal választott meg Gautrey 4476 szavazata ellen. Az elhunyt liberális Clarket 1906-ban 2339 szótöbbséggel választották meg.

Visszalépett elnöklelőlt. A Daily Telegraph new-yorki távirata szerint Hearst a legközelebbi elnökválasztásnál nem fog jelöltként föllépni, mert biztosan számít arra, hogy júliusban megválasztják Newyork város polgármesterévé. Azt reméli, hogy a városi közigazgatás élén szerzett érdemei népszerűvé fogják tenni és ezen a révén azután a legközelebbi elnökválasztásnál nagyobb reménye lehet arra, hogy meg fogják választani.

Az orosz kormány jegyzéke. Az orosz kormány macedóniai reformjavaslatának főirányelve az, hogy lényegesen kiterjeszti a macedóniai három vilajet főfelügyelőinek hatáskörét, akiknek mandátumát a szultán csak legutóbb hosszabbította meg további hét évre. A javaslat továbbá a macedóniai nemzetközi pénzügyi ellenőrző-bizottság működési körét a pénzügyeken kívül adminisztratív, sőt igazságszolgáltatási tételre is kiterjeszti s egyben a porta elhatározásától teszi függővé, vajjon a nemzetközi bizottság tagjait török hivatalnokokul kívánja-e tekinteni, annál is inkább, mert kinevezési és előléptetési viszonyaik megfelelnek a török hivatalnok rangsornak. Az orosz javaslat szerint a macedóniai csendőrség vezetője tanácsadóként volna tagja a nemzetközi bizottságnak, a nyugalom és biztonság megővése céljából pedig a mostani csendőrség létszáma jelentékenyen szaporítandó. Az orosz javaslat a pénzügyi nemzetközi ellenőrző-bizottság feladatául tűzi ki, hogy a porta hozzájárulásával szabályozza a katonaság és az adminisztratív hivatalnokok viszonyát.

Berlini felentések szerint olyan körökben, amelyek a pétervári illetékes tényezőkkel szoros összeköttetést tartanak fenn, azt állítják, hogy már megérkezett az osztrák-magyar külügyi kormány válasza az orosz javaslatra a macedóniai reformok kibővítését illetően. A bécsi jegyzék általában kielégítő, noha az osztrák-magyar monarchia az orosz kabinetnek több javaslatát tulságosan messzemenőnek tartja és lényegesen enyhítést kíván rajtuk. A bécsi külügyminisztérium válasza nagyjában hozzájárul az orosz elaborátumhoz s így remélhető, hogy a macedóniai reformációra predestinált két nagyhatalom ezentul is egyöntetűen fog eljárni. Az osztrák-magyar külügyi kormány válasza az orosz javaslatnak legfontosabb részére nézve beleegyező, nevezetesen a nemzetközi pénzügyi ellenőrzés céljából felállítandó szervezet tárgyában. Ha majd Ausztria-Magyarország és Oroszország között teljes megegyezés jön létre, akkor a bécsi és a pétervári külügyi kormányok a módosított javaslatot, mint közös elaborátumot fogják a berlini szignatárius hatalmaknak a jövőben követendő reformakció alapjául ajánlani.

Török/katonák lázadása. A Daily Telegraphnak jelentik Konstantinápolyból, hogy két lovasezred legénysége Drinápolyban lázongott, mert a katonák már hosszabb idő óta nem kaptak zsoldot és a ki-

szolgált legénységet nem szabadságot látk. A zendülő katonák egy mecsembe nyomultak, ott az egyenruhát felcserélték polgári öltözettel, aztán tömegesen vonultak a kaszánya felé, hogy hátralékos zsoldjukat követeljék. Egy tábornokot és egy ezredést, akiket békíteni akarta, megverték. Az Ottomán-bank nagyobb összeget utalványozott a zendülő katonák zsoldjának kifizetésére. Egy Samfil nevű tengerész-tisztet letartóztattak, mert az a gyánu ellene, hogy ő bujtogatta a katonákat.

Botrány a morvaországi tartománygyűlésen. A morvaországi tartománygyűlésen ma nagy botrányok voltak. Stransky követelte, hogy nyissák meg a vitát a tartományi főnök megnyitó-beszéde felett, amit az elnök nem engedett meg és felolvastatta a beérkezett sürgős indítványokat, majd a bizottság indítványa alapján elsősorban akarta tárgyalásra tűzni dr. Fischer, Kudela, Zacek és Vata közös javaslatait a négyhavi költségvetési provizóriumról. Ezt az ifjucsehek mindenáron meg akarták akadályozni és névszerint való szavazást követeltek Stransky indítványa felett. Hasztalan rázta a csöngetyűt az elnöklő tartományi főnök, az ifjucsehek a cseh haladópartiakkal és a szociáldemokratákkal együtt olyan lármát csaptak, hogy az ülést lehetetlen volt folytatni. Dr. Kudela az általános felfordulással nem törődve, belefogott beszédébe. Ekkor az ifjucsehek a padokat döngették, majd pedig, mikor Kudela csak tovább beszélt, kiránczigták a gyorsírók alól a székeket, stenogramjaitak kitépték kezük alól, hogy megakasszák a tárgyalást. Kudela azonban hamarosan végét kanyarította beszédének s az elnök felfüggesztette az ülést.

Bülow herceg Bécsben.

Budapest, márczius 27.

Bülow herceg, a német birodalom kancellára — mint már előzőleg jelentettük — vasárnap reggel Bécsbe érkezik Aehrenthal külügyminiszter látogatására. A kancellár látogatása, hivatalos szöcsövön keresztül, nem egyéb udvariassági tényről, amennyiben az csak Aehrenthal látogatásának viszonzása akar lenni. A külpolitikai konstellációk azonban ma olyanok, hogy lehetetlen Bülow látogatását csak egyszerű udvarias aktusnak tekinteni. És a hivatalos definíciótól függetlenül, diplomáciai körökben Bülow látogatását csakugyan elsőrangú politikai eseménynek tartják. Erre vall az a körülmény is, hogy a kancellár éppen azt az időpontot választotta bécsi látogatására, amikor uralkodója a harmadik szövetségesnek, Viktor Emánuel királynak vendége.

Talán fölemlíteni is fölösleges, tekintve a Balkán-kérdés akut voltát, hogy Aehrenthal és Bülow Bécsben miről fognak tanácskozni. A Balkán-kérdés mai stádiumában elérkezett ahhoz a ponthoz, amely új csapás felé tereli Európának ezt a tüzfészket. A szandzsáki vasut nyomán támadt izgalmak ugyanis teljesen megváltoztatták az érdekelt hatalmak eddigi politikai irányát és ma két olyan javaslat fekszik a hatalmak külügyi vezetői előtt, melyek okvetlenül megkövetelik az alaposabb megvitátást. Az egyik Anglia javaslata a macedóniai kérdésben, a másik pedig az orosz kormány jegyzéke, mely tudvalevőleg a Balkán-kérdésben oly javaslatokat tartalmaz, amelyek a mürzstegi egyezmény keretein kívül fekszenek.

Ezek a kétségekívül fontos kérdések a kutforrása Bülow látogatásának. Bár, mint említettük, Bülow bécsi látogatása hivatalosan csak viszontlátogatás akar lenni és csak a véletlen műve, hogy ez éppen akkor történik, amikor fontos külpolitikai kérdések kerültek szőnyegre. Bülow ugyanis már régebben készült a látogatásra és hogy az elhalasztódott, annak főoka volt egyrészt az osztrák szlávok közt keletkezett ellenszenv Németország iránt a lengyel ja-

vaslat miatt, másrészt pedig a birodalmi gyűlés eseményei, melyek Berlinhez kötötték Bülow herceget.

A kancellár vasárnap reggel érkezik Bécsbe és a német nagykövetségen száll meg. Kíséretében lesznek Flotow adlátus és Schaeffer titkos tanácsos. Vasárnap este a nagykövetségen villásreggeli lesz, este nyolcz órakor pedig báró Aehrenthal külügyminiszter hivatalos ebédet ad a kancellár tiszteletére. Az ebédén részt fognak venni a közös miniszterek, az osztrák miniszterelnök, s valószínűleg a magyar miniszterelnök is. Hétfőn délben ismét a német követségen lesz villásreggeli. A herceg valószínűleg hétfőn este tér vissza Berlinbe.

A kancellárt a király is fogadni fogja Schönbrunnban, ha egészségi viszonyai megengedik.

Bülownak ez lesz a harmadik bécsi látogatása, mint kancellárnak. Az első látogatása a hármasszövetség megújításával függ össze, amikor Olaszországból jött Bécsbe, hol az akkori olasz külügyminiszterrel, Prinettivel tanácskozott. Második látogatása alkalmával Vilmos császárt kísérte Bécsbe.

Bülow kancellár a Neue Freie Presse tudósítójának bécsi látogatásáról a következőket mondotta:

Bécsi utazásomnak elsősorban az a célja, hogy viszonzzam báró Aehrenthal 1903. évi novemberi és 1907. tavaszán Berlinben tett látogatásait. Már korábban viszonztam volna a külügyminiszter látogatását, ha hivatalos teendőim nem tartóztatták volna. Mindenesetre kihallgatásra fogok menni a felségéhez, hogy hódolatomat fejezzem ki a mi császárnak barátja és Németország szövetséges nagyhatalmának suverainje iránt. Speciális politikai ok nem forog fenn, amiért Bécsbe utaztam. Magától értetődik, hogy báró Aehrenthal a nemzetközi politikai kérdések egész sorát fogom megbeszélni. Nagyon örülök, hogy viszont fogom láthatni báró Aehrenthal és ismét néhány napot tölthetek Bécsben, amelyet már régen nem láttam s amelynek szépségét bálulom.

Berlini diplomáciai körökben sok szóbeszédre ad alkalmat az a körülmény, hogy Bülow herceg nem Vilmos császárral egyidejűleg május elején, hanem már most utazik Bécsbe. A Neue Freie Presse tudósítója illetékes helyen arról értesül, hogy ennek a ténynek magyarázata abban található, hogy a német császár bécsi látogatásának éppenséggel nem lesz semmiféle politikai karaktere, ha pedig Bülow herceg ugyanakkor volna Bécsben, a látogatásnak akaratlanul is politikai jellege volna. Vilmos császár csak azért utazik Bécsbe, hogy hódolátát fejezze ki Ferencz József király irányában, viszont a birodalmi kancellár husvétkor három heti szabadságot vesz magának, a melyet Olaszországból akar tölteni s ezért tette korábbi időpontra bécsi látogatását.

A Kreutz-Ztg. Bülow herceg birodalmi kancellár bécsi utazásáról a következőket írja: A kancellár bécsi utazásáról mindeddig semmi hír sem került nyilvánosságra, azért történt, mert a kancellár először a költségvetési javaslatnak, nevezetesen saját költségvetésének elintézését kívánta megvárni. Ez idő szerint a herceg Bülow és báró Aehrenthal közti eszmecsere mintegy kiegészítése a velencei német-olasz találkozásnak. Különösebb szándékot ezekben a találkozásokban nem kell keresni. Természetes, hogyha a kancellár barátját, a külügyminisztert meglátogatja, felhasználja az alkalmat, hogy azzal a politikai helyzetet megbeszélje. A birodalmi kancellárt utjában Flotow követ kíséri. A birodalomgyűlési szünet elején, tehát valószínűleg április hó első részében Bülow hercegnek alkalma lesz Tittoni olasz külügyminisztert és Giolitti minisztert Rómában meglátogatni.

Vilmos császár Velenczében.

Budapest, márczius 27.

Vilmos császár jól érzi magát a lagunák városában. A tegnapi ebédén rendkívül jókedvű volt és vidáman beszélte el, hogy gyermekei mennyire csodálkoztak, amikor a Márkus-templomot meglátták. Elmondotta, hogy a császárné azt hitte, hogy sikerül majd megőrizni inkognitóját, amikor tegnap délelőtt két gyermekével végiment a Márkus-téren, hogy a Márkus-templomot megtekintse. Csakhamar észrevették azonban, beszélte a német császár, hogy az egész város a nyomukban van és a lakosság ovációja és élénk éljenése annyira elfárasztotta őket, hogy lakásukra visszatérve, kénytelenek voltak nagyobb pihenőt tartani. — Egy másik velencei táviratunk szerint a tömeg, amikor a Márkus-téren fölismerte a német császárnét és gyermekeit, annyira körülzártta őket, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie, hogy utat csináljon. A császárné gyermekeivel azután megtekintette a Márkus-templomot. A császár este a Hohenzollern hajón ebédet adott a velencei hatóságok tiszteletére. Ma délelőtt a császár megtekintette a muranói üveggyárakat és azután visszatért a hajóra. Délután a császári pár gondolázott.

A velencei találkozás jelentőségéről a Tageblatt ezt írja: A találkozásnál, minthogy a függőben lévő nemzetközi kérdésekről a két állam külügyminiszterei között már előzetesen teljes meg egyezés jött létre, nem lehetett szó oly politikai ügyek megvitatásáról, amelyek bármily irányban változást előidézni alkalmasak lennének. Ez a körülmény már kitűnik abból is, hogy nem hangzottak el oly felkészítők, amelyek valamely létrejött megállapodást adtak volna tudtul a világnak. Ami különösen a Balkán-kérdést illeti, kizártnak tekinthető, hogy a két állam kormánya okot látna arra, hogy az eddigi megállapodásokat megváltoztassa. Az az aggodalom, hogy a szandzsák-vasut miatt félreértés támadhatott volna, teljesen alaptalannak tekinthető. Ausztria-Magyarország erre vonatkozólag az olasz kormányval külön megállapodásokat kötött, amelyek alkalmasak arra, hogy Olaszország érdekeit Albániában biztosítsák.

Ujabb jelentések szerint gróf Eulenburg, a német császár főudvarmestere vasárnap Korfuba érkezik, hogy Vilmos császár látogatására az utolsó előkészületeket megtegye. Az udvari személyzet egy része, valamint a császári kíséretbe beosztott titkos rendőrség már néhány nappal ezelőtt érkeztek Korfuba. A németországi vendégek száma az idén szokatlanul nagy. A Korfuba érkező idegeneket különben rendkívül szigorú vám- és egészségügyi vizsgálat alá vetik. Azonkívül a külföldiek a látogatás célját és időtartamát is bejelenteni tartoznak. Az Achilleion kápolnájában tartandó istentiszteleteket a berlini katonai lelkész fogja ellátni. Ugy a lelkész, mint a görög királyi családdal érkező gróf Arco, az athéni német követ, magánházaiban kapnak szállást, minthogy az Achilleionban és melléképületeiben minden talpalatnyi helyet már előre lefoglaltak. A fejedelmi vendégek által használandó utak jókarbantartására a görög kormány 40.000 frankot, a város törvényhatósága viszont a város és a kikötő feldíszítésére korlátlan hitelt engedélyezett. A város feldíszítési munkálatait tervező bizottság festő, műépítész és mérnök tagjai teljesen díjtalanul végzik a teendőket.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a partvidék és Albánia belseje közbiztonságának megerősítése céljából a német császár korfui tartózkodása tartamára a két szaloniki vadászszázalagot kívül még két gyalogszázalagot küldtek Janinába. Konstantinápolyból pedig egy testőrsztyál indult utnak. A török fővárosban lehetségesnek tartják, hogy a német császár Janinába is ellátogat és esetleg Dzdona romjaihoz is kirándul.

Vilmos császár különben Bécsbe is meglátogatja. A „N. Fr. Pr.” értesítése szerint Vilmos császár május első hetében és pedig valószínűleg május 3. és 7-ike közt fog Bécsbe érkezni. Vilmos császár bécsi tartózkodását csak egy napra tervezik és a császár tekintettel Ferencz József király agg korára, lemondott bécsi látogatása alkalmával minden olyan ceremóniáról, amely az agg uralkodót kifáraszthatná.

Velenczéből jelenti éjjeli tudósítónk: Még nem biztos, hogy mikor utazik el a császári pár. Lehetséges, hogy meghosszabbítja velencei tartózkodását. Velencei lapok közlik, hogy mikor Viktor Emanuel király elbucszott a császártól, meg kellett ígérnie, hogy több napra vendége lesz a királynéval együtt Potsdamban.

Ma reggel a Canale Frarin baleset érte a császár katonai kabinetirodájának főnökét, gróf Hülsen-Häselert. Mikor reggel a fiatal herceg a hercegnővel és kíséretével gondolán elindult a csatornán megnézni Velence nevezetességeit és a gondola kikötött, gróf Hülsen-Häseler a vízbe esett. Több gondolieri odavezett és kihuzta a kabinetiroda főnökét, aki csuronvizesen kénytelen volt visszamenni szállására.

Akadtt ma délelőtt még egy vidám incidens. Egy udvari lakáj sétálni vitte a Mark-térre a császár két daxkuttyóját, amelyeken nem volt szájkosár és a császári ebek néha el-elkalandoztak, mert a lakáj nem kötötte őket pórázra. Így történt aztán, hogy a városi kutyapeczerek befogták a két daxlit s hiábavaló volt a lakáj minden tiltakozása, a peczerek bizonyították a lakájnak, hogy a törvény előtt nemesek minden ember, de minden kutya is egyenlő. El is vitték a szekéren a császár két kuttyóját és a lakáj sietett a rendőrségre. Egy rendőrbiztos segítségével visszakapta a két daxlit.

Vilmos császár ma délben elhagyta a Hohenzollern és a Lidóra ment, majd Papadopoli grófnál tért és hat óraker a lakosság lelkes ovációja között visszatért yachtjára. Ugyanekkor a császárné is, aki gyermekeivel szintén a Lidóra tett kirándulást, ugyancsak visszatért a Hohenzollernre, ahol családi ebéd volt.

A gyorsiró-főnök fegyelmi ügye.

— Az Olay—Fenyvessy-affér. —

Budapest, márczius 27.

Közvetlenül a nyári szünet előtt, a múlt évi június hó tizenkilencedikén, a képviselőház ülésében, de még az ülés megnyitása előtt izgatott szóváltás támadt Olay Lajos képviselő és Fenyvessy Adolf, az országgyűlési gyorsiroda főnöke között.

Az incidens előzménye az volt, hogy a megelőző napon Olay Lajos interpellációt intézett a belügyminiszterhez a gázgyár megváltása ügyében s mikor interpellációját befejezte, beszédének kéziratát át akarta nyújtani Peregriny János gyorsirodai revizornak. Ekkor, Olay előadása szerint, Fenyvessy Adolf izgatottan kikapta az iratot Peregriny kezéből és megtiltotta, hogy a stenogramm áttételénél a kéziratot is használja. Olay emiatt másnap sértő szavakkal illette Fenyvessyt az üléssteremben, az ülés megkezdése előtt és még aznap fegyelmi feljelentést tett a gyorsiroda főnöke ellen. Később, szeptember 5-én feljelentését kiegészítette még a sajtóban annak idején szintén tárgyalt Hirtenstein esettel, amelyben ő szintén a gyorsiroda főnökének hatalmi túllépését látta.

A feljelentések ügyében hosszas vizsgálat folyt, melynek következményeként ma délután öt óraker Justh Gyula elnöklésével összeült a képviselőház fegyelmi tanácsa. A fegyelmi tanács tagjai voltak Justh Gyula elnökön kívül: Návay Lajos alelnök, Leszkay Gyula háznagy, Hammersberg László és Hentz Károly jegyzők. Az előadói tisztet Dessewffy Arisztid, a képviselőház elnöki tanácsosa töltötte be. Megjelent személyesen Olay Lajos országgyűlési képviselő és Fenyvessy Adolf, a gyorsiroda főnöke is, kinek védelmét Tetétleni Armin ügyvéd vállalta el. A tárgyalás az elnöki fogadó-teremben folyt le, amelyet majdnem megtöltött a képviselőház tisztviselőiből álló hallgatóság.

Justh Gyula elnök megnyitotta az ülést és felkérte Dessewffy Arisztid előadót, hogy ismeresse a fegyelmi vizsgálatnak egész anyagát.

Dessewffy Arisztid elnöki tanácsos először Olay Lajosnak 1907 június 10-én beadott fegyelmi panaszát ismertette, amelyben a képviselő az összehívás tényállását adta elő. Ismerteti továbbá Fenyvessy Adolf főnöknek kijelentését a szóbanforgó ügyről, amelyben a gyorsiroda főnöke kijelenti Olayval szemben, hogy nem kapta ki Pe-

regriny másodfőnök kezéből az iratesomót, hanem igenis figyelmeztette, hogy amennyiben szükséges, használja fel stenogrammja kiegészítésére. Ismerteti Olaynak a vizsgálat további folyamán tett feljelentését a Hirtenstein ügyről, amelyben azzal vádolja Fenyvessy Adolfot, hogy Hirtenstein Lajos országgyűlési képviselőnek interpellációját, amelyet a nagy zajban lehetetlen volt hallani, kimutathatólag a képviselő kézírata alapján közölte. Ismerteti ezután a tanuvallomásokat.

Peregriny János szolgálati esküjére való hivatkozással vallotta, hogy Fenyvessy nem kapta ki kezéből a kéziratot, csak arra utasította, hogy a beszédet a gyorsirói jegyzeteknek megfelelőleg készítse el. Vikár Béla vallomása szerint június 12-én, mint revizor jegyezte az ülés lefolyását és a nagy zajban sem ő, sem Hazay Árpád gyorsiró, aki a beszédet felvette, nem hallották Hirtenstein Lajos beszédét, csak egyes kikapott részeket. Először úgy akarta felvenni a naplóból, hogy az interpelláló szavai a nagy zajban hallhatók nem voltak. Fenyvessy főnök azonban az ő ellenzése dacára is lediktáltatta Hazay Árpád gyorsirónak a beszédet, amely így került be a naplóba.

Gyarmathy Dezső, dr. Vadász Sándor, Zay Lajos, dr. Komor Gyula vallomásaiból az tűnt ki, hogy Fenyvessy nem kapta ki Peregriny kezéből az iratot és nem tiltotta meg, hogy annak alapján esetleges javításokat eszközöljön. Hazay Árpád azt vallja, hogy Hirtenstein Lajos beszéde alig volt hallható a nagy zajban és a beszédet Hirtenstein képviselő dikta-tálta neki, amire Vikár revizor szólította fel, bár Vikár a naplóból a beszéd megjegyzéssel kívánta a beszédet felvenni, hogy a szónok szavai a nagy zajban nem voltak hallhatók. A beszéd szövegében lévő helyesléseket azért ígatta be a szövegbe, mert ezek a helyeslések tényleg elhangzottak, de nemzete szerint nem tetszés nyilvánításai voltak, hanem az általános türelmetlenségből fakadtak.

A Hirtenstein-eset megvilágítására kihallgatták Rakovszky István, Buza Barna, Nagy Emil, Szentiványi Árpád és Raisz Aladár orsz. képviselőket, akik egybehangzóan azt vallották, hogy a nagy zajban Hirtenstein beszédének egy szavát sem hallották. Gaál Gaszton orsz. képviselő azt vallotta, hogy ő közvetlenül Hirtenstein mellett ült a beszéd elmondásakor, kötelességének tartja kijelenteni, hogy Hirtenstein néhány zavaros mondat elmondása után leült és beszédét átadta egy terembiztosnak. Ezek a vizsgálat adatai.

Ezután Olay Lajos orsz. képviselő emelkedett szólásra és a vizsgálat kiegészítését kérte. Hivatkozott a két év előtti hasonló Eötvös-esetre. A felhozott vallomásokkal szemben lovagi szavára jelenti ki, hogy a feljelentésben foglaltak szóról-szóra megfelelnek a valóságnak és ezzel elhagyta a termet.

Justh Gyula elnök ezután felszólította Dessewffy Arisztid előadót, hogy tegyen javaslatot.

Dessewffy Arisztid azt javasolta, hogy az első, vagyis az Olay-esetre vonatkozólag, miután a kihallgatott gyorsirók és revizorok vallomásából kétségtelenül kitűnik hogy Fenyvessy nem követett el sértést Olay Lajossal szemben, a fegyelmi eljárást szüntessék meg, ellenben a fegyelmi eljárást indítványozta a második, vagyis a Hirtenstein-esetre vonatkozólag, amelyben Fenyvessy az eddigi adatok szerint szolgálati vétséget követett el, amikor az elnöki tilalom dacára a képviselő kéziratából vette be a naplóból a beszédet, amely nem volt hallható.

Dr. Tetétleni Armin védő ugyancsak a vizsgálat kiegészítését kéri. Kéri Hirtenstein Lajos képviselőnek és Ferber Lajos gyorsirodai alkalmazottnak kihallgatását arra vonatkozólag, hogy vajon őt Hirtenstein kéziratáért Fenyvessy küldötte-e, vagy pedig Vikár Béla, miután szóló tudomása szerint ez utóbbi tette.

A fegyelmi tanács ezután tanácskozássra vonult vissza, melynek végzetével Justh Gyula elnök kihirdette a határozatot, mely szerint a fegyelmi tanács a Hirtenstein-ügyben a vizsgálat kiegészítésére vonatkozó kérésnek helyt ad és a további tanúkihallgatások folyamán ki fogják hallgatni Rakovszky István, Szentiványi Árpád, Nagy Emil, Buza Barna, Raisz Aladár és Hirtenstein Lajos orsz. képviselőket, valamint Ferber Lajos gyorsirodai tisztviselőt.

Ezzel az ülés véget ért.

EGYHÁZAK.

— (Az Országos Református Lelkészség-Egyesület) rövid idő alatt nem remélt kifejlődéshez jutott. A magyarországi ötvenhat református egyházkerület közül ötvenötben végeztek a szervezkedés munkájával. A belépési nyilatkozatot ez idő szerint 1200-an küldötték be.

— (Lelkészválasztás.) A budapesti Deák-téri ág. hitvallású német egyház lelkesi állása Schrantz

János nyugalmába vonulásával megüresedett. A pályázatot kiírta az egyház és a pályázók most tartják meg próbaszónoklataikat. Vasárnap délelőtt fél 10 órakor Scholtz Ödön ágfalvi lelkész tartja meg a Deák-téri evangélikus templomban próbaszónoklatát.

A Rochette-ügy a francia kamarában.

Budapest, márczius 27.

A legújabb francia szélhámos-nagyság ügye tegnap már a francia kamarát foglalkoztatta.

Georges Barry, párisi képviselő törvényjavaslatot nyújtott be, melyet már 1905-ben indítványozott, t. i., hogy tiltassék meg a parlament tagjainak bármínő pénzügyi vállalatok élén állani. Zeva és szociálista képviselő csatlakozását jelentette be a javaslatához, melyhez hasonlóval a kormány is foglalkozik már.

Briand igazságügyminiszter kijelenti, hogy az ügy, melyre az interpelláció vonatkozik, jelenleg bírói vizsgálat tárgya és így annak érdemi tárgyalásába nem bocsátkozhatik, miután a kamarának nem tartozhatik céljai közé, hogy határozataival a legtávolabbról is irányítsa a bírói ténykedéseket.

Ceccaldi hivatkozik november 5-én tartott felszólalására, melyben rámutatott bizonyos finanszírozások üzemeltetésére, melyek a közönség bizalmával való visszaélésekre támaszkodnak. A kormány akkor elodázta egy szükséges törvényjavaslat alkotását, de most azt kérde, vajon nem legelső kötelessége-e a parlamentnek, hogy sürgősen tárgyalja és törvénynyé emelje az idevonatkozó javaslatokat?

A parlament erre az interpelláció azonnali tárgyalását, a miniszter véleményével szemben, 302 szavazattal 251 ellenében kimondja.

Erre megkezdődik a vita. Ceccaldi interpellációjának indoklásában kiemeli, hogy nem speciálisan a Rochette-ügyről van szó. Nagyon sokan vannak még a Rochettek, akik szabadon garázdálkodnak, akik elkezelik a közönség nehezen gyűjtött garasait. Kifejezést ad abbeli csodálkozásának, hogy Rochettet még csak most tartóztatták le. Miért vártak ezzel ennyi ideig? Erre felel az igazságügyminiszter.

Briand igazságügyminiszter válaszában megkülönbözteti a miniszter és a bíróság feladatait. Ő miniszter és neki nem az a dolga, ami a rendőrségnek, meg a bíróságnak. Vajon mit szólna az ügyvéd, a jogtudor, ha ő a jogi gyakorlat és a törvények ellenére másként cselekednék és magának a vizsgálóbíró szerepét vindikálná? Kijelenti továbbá, hogy azok a hírek, melyek szerint a parlamentnek egyik vagy másik tagja nála Rochette érdekében lépéseket tett volna, nem felelnek meg a valóságnak.

Ezek után a parlament áttért a napirend tárgyalására.

A Rochette-ügy különben még mindig nagyon élénken foglalkoztatja a közvéleményt.

Rochette letartóztatása óta a párisi ügyészséghez 120 büntetőfeljelentés érkezett a vidéki részvényesektől, viszont más részvényesek özönével kilöngöztetik a petíciókat, tiltakoznak Rochette letartóztatása ellen, követelik szabadlábra való helyezését, mert elfogatása rendőri tulkapás és romlásba sodorhatja a Rochette által alapított vállalatok részvényeseit.

A vizsgálóbíró nem engedte meg, hogy Rochette elmenjen tegnap éjszaka arra a gyűlésre, amelyet a részvényesek és az alkalmazottak hívtak össze. A terem szűknek bizonyult. Legalább ezer ember künrekedt s a gyűlésen 1200 részvényes és a Rochette-bankok alkalmazottai voltak csak jelen. A szónokok egytől-egyig vádolták a rendőrséget, hogy ok nélkül tartóztatta le Rochettet, a haute-bankok tervszerűen iparkodtak megbuktatni a Rochette alapította vállalatokat. Konstatálták a gyűlésen, hogy a zár alá vett összegek, a Banque Franco-Espagnole madridi főintézetében levő aktívák és a Crédit Minier párisi és 60 vidéki fiókintézetében fekvő vagyon, ugyancsak a Rochette-bank váltótárczájában található váltók, részvények és értékek teljes fedezetet képviselnek, adósság pedig nincs. Végül határozati javaslatot szavaztak meg, amely, így, hangzik:

A Rochette-vállalatok részvényesei az igazságszolgáltatást teszzük felelőssé a részvények esetleges árfolyamvesztéséigért. Rochette letartóztatása a részvényeseket nyomorba dönti. Energikusan tiltakozunk Rochette fogvatartása ellen, követeljük, hogy helyezze azonnal szabadlábra, hogy folytathassa a folyó üzleteket és a részvényesek előtt igazolhassa magát.

A gyűlésen legnagyobb részt kisiparosok, kiskereskedők vettek részt s igen sok pap volt ott. A Crédit Minier likvidátora megnyugtatta a részvényeseket, hogy a párisi főintézetet és a vidéki hatvan fiókot már ma megnyitják s az üzlet nem fog fennakadni.

A gyűlés azzal végződött, hogy bizalmat szavaztak Rochettenek s az utcán is sokáig hangzott a kiáltás:

Vive Rochette! Vive Rochette!

Párisból jelentik éjjel: Ma megnyitották a Crédit Minier és a Banque Franco-Espagnole helyiségeit. Ennek következtében a Rochette-féle részvények árfolyamai lényegesen felszöktek.

Forel Ágost felolvasásai.

— Az alkohol-kérdés. —

Budapest, márczius 27.

A főváros két helyén tartott ma előadást Forel Ágost és mind a két helyen nagy tömegben gyűltek egybe hívei, hogy meghallgassák gyönyörű fejtételeit az alkohol romboló hatásáról.

A Társadalomtudományi Társaságban délután hat órakor kezdte meg előadását az őz tudós „Az alkohol-kérdés szociológiai jelentősége”-ről. Pikler Gyula elnök üdvözölte a tudós előadót, ki nagy örömeinek adott kifejezést azért, hogy Budapesten társadalomtudományi társaság alakult, s hogy ő a társaság komoly közönségének előadást tarthat. A társadalomtudomány első feladata — mondta előadó — hogy óvjon bennünket az előítéletektől és dogmáktól, melyek a metafizikának a maradványai. Ez könnyű pl. a csillagászatnál, mert nem kerül összeütközésbe más emberekkel. De nehéz lesz, ha tömegekről van szó, mert mindenféle köröket, érdekeket, dogmát érint. Minden vizsgálat azt bizonyítja, hogy nincs külön agyvelő és külön lélek. Meg tudjuk, hogy az állatoktól sem lehet minden lelki működést megtagadni. Így jutunk a monizmushoz: agyvelő és lélek egy. Emberi tevékenységünket a természettudomány alapján kell felépíteni. A mi célunk, hogy nem a mény, hanem a föld számára dolgozzunk. A menyországot nyugodtan átadjuk a vallásoknak, mi megelégszünk a földdel, csak hagyjanak bennünket békén dolgozni. Mi földi szociológusok vagyunk.

Az utolsó századok haladása nagyon technikai. Az agyvelőt nagyon elhanyagolják, de még mindig nem ismerik el az agyvelő ismeretének fontosságát. Az agyvelő a mi szociális szervünk. A legegyszerűbb munkát is az agyvelővel végezzük. A szociológia számára a legfontosabb probléma az agyvelő higiéniaja. Ha ezt belátjuk, el kell ismerni, hogy sem a szociológia, sem a szocialisták stb. nem ismerik fel az alkohol-kérdés fontosságát. Első nagy tévedés, hogy a mértékletes ivás nem árt. Kranolin bebizonyította, hogy 2 pohár bor vagy sör elegendő, hogy az ember szociológiai szempontból értéktelenebb lesz. Kevés szesz hatása alatt is (naponta 40 kem.) rosszabb lesz az emlékező tehetség, amit számos táblán mutat be. Milyen nagy lesz a veszteség az egész nap alatt, ha az alkohol meglátsítja a gondolkodási folyamatot. Nagyon szenved az asszociációk minősége mértékletes adagok hatása alatt is. Ezt a megfigyelést megteheti minden absztinens egy mulató társaságban. Laitinen kimutatta, hogy nagyon csekély alkohol adagolás mellett is az állatok könnyebben betegednek meg fertőző betegségekben, utódaik közül több pusztul el az első időben, szóval általában gyöngébbek lettek.

Ma esti előadásának célja annak bizonyítása, hogy az alkohol-élvezet a faj degenerálására vezet. Ezzel itt részletesen nem foglalkozhat. A szesz legfőképpen agyméreg. Ezért a csalódás a szesz jó hatásait illetően. A személy ellen elkövetett bűntetteknek tulnyomó nagy részét alkohol hatása alatt követik el. A legtöbbet szombaton és vasárnap. Az

életbiztosító társaságok statisztikái bizonyítják, hogy az absztinensek 7—8 évvel átlag tovább élnek, mint a mérsékletesek. A tüdőgyulladás sokkal több mértékletesnél halálos, mint az absztinensnél. Németország egész államadóságát törleszthetné azzal az összeggel, amelyet egy év alatt szesz italokra kiadnak. Az alkohol az egész szellemi életet lefokozza. Nem elég gyógyhelyeket építeni az izákosoknak. Minden pohár bor vétek, mert sok példát ad. Mindig a mértékletesek a csábítók. Ha valaki megpróbálja, hogy fél évig absztinens lesz, látni fogja, hogy környezetében kevesebbet isznak, mert az ember utánzó állat, amit talán még majom-öseitől örökölt.

Összefoglalva: nem ér semmit, ha valamely országban minden alkoholistát elpusztítanak, de kipszult minden alkoholista, ha az összes mértékletesek absztinensekké lesznek. Az ivási szokások teszik, hogy a munkásosztályban a bér oly óriási nagy részét eliszszák. Gyakorlati szociológiát nem lehet csinálni, ha nem foglalkozunk az alkohol-kérdéssel. Kövessük az északi nemzetek példáját. Erre szervezkedtek a good-templárok, absztinensek, mert ha az alkohol társadalmi méreg, úgy első kötelesség, hogy magunk telesen tartózkodjunk minden szesz italról. Így tett Vandervele, a belga szocialista vezető, aki már sok év óta absztinens. Csak az ítélhet, aki magamagával kísérletezett. Ezt ajánlja a jelenlévők figyelmébe.

A nagytudományú előadónak erős érvekkel támogatott fejtegetéseit a nagyszámu közönség hatalmas tapsal honorálta s az élvezetes előadást Pikler Gyula elnök köszönte meg.

Pont nyolcz órakor már az Intim-színház helyiségében kezdte meg előadását a fardadságot nem ismerő tudós. Több mint kétezer ember szorongott a fágas helyiségben, ahol csaknem életveszélyes tolongás fejlődött ki. Forel tanár előadása elején a biológiával kapcsolatosan emlékezik meg az alkoholnak életrontó hatásáról, majd áttérve az alkoholnak a sexuális életre gyakorolt hatására, az utánunk jövő emberiség érdekében kéri a teljes absztinenciát. Tíz óra volt, amikor Forel tanár előadását befejezte és Kiss Adófi elnök meleg szavakkal köszönte a nagynevű tudós budapesti szereplését.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Gömörvám megye köztörvényhatósága e hó 26. és 27-én Fáy Gyula főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelynek napirendjén a dobsina—oprádi vasutépítés ügye volt. A törvényhatóság a mellett foglalt határozott állást, hogy a kiváló fontossággal bíró vasut elsőrangúnak építtessék, ami mellett jelentékeny anyagi áldozatokra is kész. Ideérkezett értesítés szerint a kereskedelmi kormánytól e hó 28-án érkezik a megyéből nagyobb kiüldöttség megy Budapestre. Dobsina városa a szóbanforgó vasutra egy millió koronát szavazott meg. Gömörvám megye köztörvényhatósági bizottságának ma tartott ülésében a megyei tisztviselőknak megengedte, hogy a hivatalos órák betartása mellett pénzintézeteknél igazgatósági és felügyelői állásokat foglalhassanak el.

Szatmár vármegye törvényhatósági bizottsága dr. Falussy Árpád főispán elnöklésével ülést tartott. A főispán kegyeletes szavakkal emlékezett meg Schönherr Gyula akadémiai tag, mint a vármegye szülőttének elhunytáról, méltatva érdemeit és indítványára a közgyűlés a tudós emléktét jegyzőkönyvileg megörökíti és az elhunyt édesanyjának részvétét fejezi ki. A közgyűlés tudomásul vette a belügyminiszternek azon körrendeletét, mely szerint a járási tisztviselők a járásukban divó nyelvet elsajátítsák. Tudomásul vette a közgyűlés a közigazgatási tisztviselők azon bejelentéseit is, hogy állásuk egyes pénzintézeteknél elfoglalt igazgatósági vagy felügyelő bizottsági tagsággal összeférhető. A közgyűlési határozat erre vonatkozólag az ügyvezető-igazgató s napibiztosi állásokra tilalmat állít fei. A vármegye monografiájának megírására 3000 koronát, Bornemissza festő segélyezésére a közgyűlés 600 koronát szavazott meg.

A marosvásárhelyi törvényhatósági tagválasztás. Marosvásárhelyt az elmult törvényhatósági bizottsági tagválasztáskor hét bizottsági tag megválasztása ellen felebbezést nyújtottak be. A megejtett új választásnál mind a hét helyett függetlenségi párti jelölteket választottak.

Mozgó képek.

Még ezt se!

Nagyon fáj — panaszkodott Luki barátom — hogy Budapest világvárosi jellege nem domborodik ki eléggé s hogy az idegenforgalom még mindig nem őt hatalmasabb mérvet.

Nálunk is fordulnak elő szenzációk; nekünk is vannak hírességeink; látóvalókban sincs hiány; sőt notórius szélhámosokért, sikkasztókért, kettős öngyilkosokért se kell a szomszédba mennünk. Csak-hogy ezekben is csak másolatok, halvány másolatok vagyunk a „művelt külföld” empíriumainak.

Idegenek, angol globetrotterek, német vigécek, francia excentrique-kek, amerikai clownok, főképen lengyel zsidók is fölkeresik a magyar fővárost, de ezek annyira kirinak az utcáink szürkéségéből, hogy azok kisvárosi képe annál feltünőbb.

Sokat törtem a fejemet — folytatta a sovinstá fia — hogyan segíthetnek e bajon. Irtam cikketeket, tartottam felolvasásokat, alapítottam egyesületeket az idegenforgalom emelése érdekében. Mind hasztalan: A külföldi sajtó csak akkor vett rólunk tudomást, ha valami világraszóló számárságot követünk el (ehhez nagyon értünk!) és a külföldi publikum csak akkor látogatott el „a vendégszeretet klasszikus hazájába”, amikor az összes uti, szállodai s egyéb költségeit fedeztük, ha az időmulasztásért busásan kárpótoltuk és azonfölül holmi Ferencz József-rendről, udvari tanácsosságokról s egyéb kiállításokról gondoskodtunk.

Kifogytunk a pénzből, magunkra haragítottuk az intéző köröket, a polgárság nem akart tovább is idegenforgalmosdít játszani, jött a Björnson-ügy, viszont elmaradtak a külföldi látogatók.

Csüggedésem nem ismert határt — sóhajtott Luki barátom — amikor váratlanul egy szófiai ismerősöm keresett föl.

— Édes öregem — szól hozzám — nem szerethetnél jegyeket a képviselőház ülésére?

Szemem felcsillant, szívem megdobbant. Végre kivághatom a rezeit!

— Szívesen, szívesen. Ha parancsolod, megmutatom Budapest többi nevezetességeit is: a Széchenyi-szobrot, a köztárgyhídat, az Elevátort, a Kossuth-szobor — helyét, a „Thália”-társaságot... melynek nincs helye, a... a...

Szófiai barátom a szavamba vágott:

— Ne fáraszd magad. Elektrotechnikus vagyok és mint ilyen beírtam egész Európát a kapcsoló részével együtt. Mit tudnál te nekem újat, szépet, érdekeset mutatni ebben a szegény városban.

Az ajkamba haragtam, hogy haragomat és szegényérzetemet palástoljam. Megfenyíthettem volna a gyalázódót, de jobbnak láttam rápirítani.

— Tehát a képviselőházba szeretnél menni...

— Igen. Sokat hallottam a magyar honatyák vitaközlési módjáról. Bevallom, erre csakugyan kíváncsi vagyok.

Szerztem három jegyet a hetes számú karzat ama oldalára, mely a diplomatáknak van fentartva. Elvégre, a mi viszonyaink között egy szófiai elektrotechnikus is diplomata számba mehet.

Szerencsésen eltaláltam az időt. Akkor kezdődött a házszabályrevízió részletes vitája. Az elnök haragudott a sajtóra — tehát ingerülten kezelte a csengettyűt; a balpárt haragudott a sok szövegvonásért — tehát lármozott; a többség haragudott a sok szófecsérlésért — tehát szintén haragudott.

A fülsiketítő csengetésből, ordítózásból, padcsapkodásból csak két szót lehetett tisztán érteni:

— Hazudik! Hazudik!

— Maga hazudik, hazudik, hazudik!

Általános kavargás közt, izzó hangulatban ért véget az ülés.

Széles mosolyival fordultam szófiai barátomhoz és büszkén kérdeztem:

— Nos? Mit szól ehhez? Ugy-e érdekes? Ugy-e nem mindennapi?

Majdnem sóbálványnyá váltam, amikor megvető ajkbiggyesztéssel, fitymáló kézlegyintéssel felelt:

— Hadd el pajtás! Szóra sem érdemes!

— Micsodaaa? Neked még ez sem elég?

— Más jelenetekhez vagyok én szokva öregem. Egyszer — hogy példával szolgáljak — a szófiai képviselőház üléstermének csillárján dolgoztunk. A villamosvezeték elromlott, azt kellett megigazítani. Sürgős volt a dolog, mert éjjeli ülésre készültük, így hát akkor se hagyhattuk abba, amikor a szobranje javában tanácskozott. A szófiai ülésterem csillárja hasonlít ehhez itt. Szintén ilyen kupalakban nyulik le. Két segéddel beültem a csillár üregébe és kényelmesen dolgoztunk. Közbe azzal mulattunk, hogy apró kavicsokkal dobtuk meg a honatyákat. Hol egy ellenzéki orron, hol egy kormánypárti koponyán koppant az apró löveg. A képviselők nem sejtették, honnan bombázzák őket s egymásra gyanakodtak. Eleinte csak válogatott czimekkel traktálták a vélt merénylőket: „dísznő, ökö, betyár, tolvaj, rabló, gazember...” és más ilyen díszes titulusok röpködtek a levegőben. De amikor a kavicsok sűrűbben potyogtak a fejekre, a szobranje tagjai felugrártak, dühösen egymásnak rohantak s derekasan elgyabugyálták egymást. Mi pedig a Balkán balkontól majd lezuhantunk neveltünkben. Ez igazán mulatságos volt. De maguk még ehhez sem értnek. Maguk még Balkánnak sem elég balkániak.

Barátom a legközelebbi vonattal visszautazott Szófiába, én pedig kénytelen voltam beismerni, hogy még mindig nem vagyunk elég világvárosiasan eredetiek.

Rosta.

TÁVIRATOK.

Bülów és Tittoni találkozója.

Berlin, márczius 27. (Saját tudósítónktól.) A „Tageblatt” beavatott részről arról értesül, hogy Bülów herczeg Velenczében vagy Rómában husvétkor találkozni fog Tittoni külügyminiszterrel.

A brüsszeli czukorkonvenczió.

Brüsszel, márczius 27. Az olasz kormány kezdeményezésére a belga kormány tanácskozásra Brüsszelbe egybehívta a nemzetközi czukorbizottságot.

A macedón csendőrség új parancsnoka.

Konstantinápoly, márczius 27. A porta ma közölte a kormányval, hogy hozzájárult Robinald tábornoknak a macedóniai csendőrség parancsnokává való kinevezéséhez és ezt az entente-hatalmak nagyövétségeivel közölni is fogja.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	márcz. 26.	márcz. 27.
B u z a	locobuza	102 ³ / ₄	102
	májusra	103 ³ / ₄	103
	júliusra	97 ⁷ / ₈	97 ¹ / ₈
	szeptemberre	—	—
T e n g e r i	májusra	76 ³ / ₈	76 ¹ / ₂
	júliusra	73 ³ / ₈	73 ³ / ₈
C s i k a g ó.			
B u z a	májusra	95 ¹ / ₄	94 ¹ / ₂
	júliusra	90	89 ¹ / ₄
T e n g e r i	májusra	66 ³ / ₄	66 ¹ / ₂

New-York, márcz. 27. Gyapot New-Yorkban helyben 10.50 (10.50 tegnap), gyapot áprilisra 10.55 (10.53), gyapot júliusra 10.60 (10.59), gyapot New-Orleansban helyb. 10⁵/₈ (10⁵/₈), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, márcz. 26. (Zárlat.) Zsir májusra 7.95 (tegnap 7.75), zsír júliusra 8.12 (tegnap 7.92), szalonna short clear, 6.87 (tegnap 6.87), sertéshus májusra 12.90 (tegnap 12.47).

A Z E G Y E T E R T É S

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 783. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23—45. szám.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, márczius 28. — Róm. kat. K. János. — Prot.: Gedeon. — Görög-orosz: Márczius 15. Ágáp vt. — Zsidó: Vead. 25. — A nap két reggel 5 óra 49 perczkor, nyugszik délután 6 óra 23 perczkor. — A hold két éjjel 4 óra 14 perczkor, nyugszik déli 12 órakor.

A miniszterek nem fogadnak. — Az Országos Honvéd-segélyző Egylet évi közgyűlése délelőtt 11 órakor a Nemzeti Társaskörben. — Az Országos Széchenyi-egylet estélye a Vigadóban. — A Szabad Egyetemen dr. Márki Hugó előadása esti fél 7 órakor. — Paczka Ferenc és Kornélia kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán műintézet rendezés miatt zárva. — Az Új Művészeti Szalon nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítás az Uránia Kigő-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum nyitva 9—2-ig. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig és 3—7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézménye zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10—11-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—1-ig és 2—6-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi tem. könyvtára nyitva 9—12-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 3—6-ig.

— Személyi hír. Libits Adolf udvari tanácsos, József főherczeg uradalmának kormányzója, Kisjenőről a fővárosba érkezett.

— A király. A király állapota állandóan nagyon jó és most már álmát éjjel a köhögés nem zavarja. Ma délelőtt a király gróf Bylandt-R h e i d t egykori belügyminiszterrel új minőségében, mint a vaskorona-rend új kancellárja, kivette az esküt aztán magánkihallgatáson fogadta. A nap szépen sütött ugyan, de a temperatura hideg volt s ezért a király nem mehetett a szabadba sétálni fél egy órakor, mint ahogy tervezte. Csak a fűtött oszlopcsarnokban sétált, de az ablakokat nem nyitották ki.

— A Széchenyi-pár itthon. Fiuméből táviratozók: Gróf Széchenyi László feleségével, Vanderbilt Gladisszal Velenczéből, hol vasárnap óta időzik, holnap este Fiuméba érkeznek és innen az esti gyorsvonattal Budapestre utaznak.

— Kinevezés, kitüntetés. A király dr. Baló Géza posta- és táviratdancsost posta- és táviratigazgatóvá nevezte ki. — Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter Spitzár Frigyes számtanácsosi címmel felruházott miniszteri számvizsgáló miniszteri számtanácsossá, Kapitlászky Ferenc miniszteri számellenőrt miniszteri számvizsgálóvá, Kiss Károly miniszteri számtisztet miniszteri számellenőrré, végül Antal László, Góczán Géza, Nasch Gyula, Kelndorfer Oszkár, Trettina József, Liebenritt Ferenc, Antonighe József, Mikus Alajos, Széplaky Lajos, Preier Gyula, Pilissy Sándor, Rozsny Kálmán, Balassa Henrik, Benedek Szabolcs díjnokokat fizetéstelen miniszteri számgyakornokokká nevezte ki. — A király dr. Scheinek István dohányjövendéki titkárnak a pénzügyi tanácsosi címet és jellegét s Gábor Endre segédhivatali igazgatónak a segédhivatali főigazgatói címet adományozta.

— Lipót betegsége. Közöltük, hogy Lipót belga király súlyosan megbetegedett. Az öreg uralkodó betegségeiről Brüsszelben a legkülönbözőbb híresztelések vannak elterjedve. A hírek azonban megegyeznek abban, hogy a király állapota az utóbbi időben jelentékenyen rosszabbodott s orvosai azt a tanácsot adták neki, hogy sürgősen utazzék a délvidekre. Azt hiszik, hogy a belga király érelemeszedésben szenved, bár állapota közvetlen aggodalomra nem ad okot. Lipót király tegnap Párisba utazott, ahol azonban csak rövid ideig marad s aztután a felsőolaszországi tavakhoz utazik.

— A haditengerészet köréből. A király W r e d e Jenő herczeg nyugállománybeli sorhajókapitányának, a müncheni osztrák-magyar segély-egylet körül teljesített sok évi, érdemes tevékenysége elismerésül, a Ferencz József-rend nagykeresztjét; székhelyi gróf Mailáth István szolgálatonkívüli sorhajó-hadnagyának a korvettkapitányi címet és jellegét a díj elengedésével adományozta; elrendelte, hogy Dreger Richárd ellentengernagy, a vizrajzi hivatal igazgatója, saját kérelmére a nyugállományba átvétesék és neki ez alkalomból a Lipót-rend lovagkeresztjét a díj elengedésével adományozta, továbbá elrendelte, hogy Benzon János hadtengerész-főlelkész, saját kérelmére várakozási illetékekkel egy év tartamára szabadságoltassék; Sobieczky Adolf sorhajókapitányt, a hadtengerész tisztikar állományában létszámfelettiként vezetése mellett, a vizrajzi hivatal igazgatójává, Pils Rezső I. tiroli császári vadász-czredbeli egyévi orvos-önkéntest, egytetemes orvos-tudort, ideiglenes minőségű korvettorvossá nevezte ki.

— **Campbell-Bannermann haldoklik.** Londonból érkezett távirati jelentések hírül adják, hogy Campbell-Bannermann angol miniszterelnök állapota válságossá lett. Az angol alsóházban tegnap az a hír terjedt el, hogy a miniszterelnök haldoklik. A beteg olyan gyöngye, hogy látogatóival nem képes beszélni és meg sem ismeri őket. Halála minden órában várható.

— **Hajórajunk utja.** Az osztrák-magyar hajórajma este Malagába indult. A hajóraj látogatása legkedvezőbb időjárás mellett folyt le, úgy, hogy Ziegler ellentengernagy és a tisztek résztvettek az osztrák-magyar követség által rendezett ünnepségeken.

— **Tosellinét őrizet alatt.** A firenzei rendőrség értesítette Tosellinét, hogy kénytelen a szász trónörökös anyjának lakását őrizni, bárha Tosellinét el is vált első férjétől. Azt hiszik azonban, a firenzei rendőrség csak azért őrizi Tosellinét házában, hogy Tosellinét el ne utazhassék Genuába, hogy ott első férjével, a szász királylyal találkozhassék, aki Monakóból hazatérése után most Genuában tartózkodik.

Flórenzből jelentik újabban: Tegnap egy rendőrtisztviselő megjelent Toselli házában és udvariasan tudatta az egykori Montignoso grófnéval, hogy rendőri őrséget állít lakása elé, mert az kijár nekik mint a szász trónörökös anyjának. Tosellinét mindjárt tisztában volt vele, hogy ez az intézkedés nem az ő biztonságának érdekében történt, mondta is környezetének, hogy a rendőrség szemmel akarja tartani, vajjon nem készül-e Genuába utazni, ahová a szász király Monacóból megérkezett.

— **Farman repülőgépe.** Párisban Henry Farman ma próbautat tett aeroplánjával és baleset érte. Mikor ugyanis egy merész kanyarodást tett, gépének szárnya földet ért és az apparatus felborult. Farman homlokán megsebesült, karján több zúzódást is szenvedett, aeroplánja erősen megrongálódott s hosszú időre hasznavehetetlen lett. Farman sebei nem súlyosak és belső sérülése sincsen.

— **Betegpénztárak és orvosok harca.** Szilágy vármegyében a zilahi kerületi pénztár valamennyi orvosa lemondott állásáról, mert a pénztár visszatartotta ama követelésüket, hogy magános pénztári tagért 6, családosért 9 K évi orvosi díjat fizessen. Ezentúl az orvosok a belügyminiszteri díjazás szerint díjaztatják orvosi szolgálataikat, természetesen a pénztártól, nem pedig a betegtől. Szabadkán, Baján, Újvidéken, valamint Kecskeméten is valamennyi pénztári orvos ugyanazon okból lemondott állásáról. Az utóbbi helyen a ker. pénztár ama törvényellenes rendelkezéssel próbálja elhárítani a nehézségeket, hogy kétszeres táppénzt ad a beteg tagnak és rábizta, miképen szerez magának orvosi segítséget, meg gyógyszerét. Természetesen azt sem bánja, ha a munkás a kocsimába viszi azt a kétszeres táppénzt és nem gyógyul meg; neki csak az a lényeges, hogy az orvos ne keressen. Az 1907: XIX. t.-cz. kötelezi a pénztárakat, hogy ingyenes orvosi segítséget adjanak tagjaiknak és a kétszeres táppénz megadását csakis akkor engedélyez, ha valahol nincs sem orvos sem gyógyszerár, vagyis, a törvény indokolása szerint, ha a pénztári tag valahol külföldön betegszik meg. A kecskeméti pénztár e törvényellenes rendelkezése azonfelül a legnagyobb igazságtalanság ama tagokkal szemben, akik legfeljebb három napig betegek és a kiknek a törvény értelmében egyáltalán nem jár táppénz. Az állami munkásbiztosító hivatalnak örködnie kellene a törvény pontos végrehajtásán és a felett is örködnie kellene, hogy a beteg pénztári tagok érdekei csorbát ne szenvedjenek.

— **A felső kereskedelmi iskolák tanárságáért.** A kereskedelmi szakiskolai tanárok országos egyesülete nevében Szuppán Vilmos elnök vezetése alatt küldöttség tisztelt gróf Apponyi Albert vallás-és közoktatásügyi miniszternek, kérve őt, hogy azokat az intézkedéseket, amelyeket a középiskolai tanárság anyagi helyzetének javítása érdekében készült tenni, a felső kereskedelmi iskolák tanáraitra is terjeszse ki. A miniszter válaszában magától értetődően mondom, hogy mindaz, amit a középiskolai tanárok érdekében fog tenni, a felső kereskedelmi iskolák tanáraitra is vonatkozik. Csúpan türelemre intette a tanárokat.

— **Bécsi sakkverseny.** Csütörtökön szünnap lévén, csúpan az Alapin—Rubinstein függő játszma nyert befejezést, amely Rubinstein győzelmével végződött.

A mai, negyedik forduló eredménye a következő:

Maróczy szicíliai védelmi végjátékban nyert Réti ellen.

Schlechter vezérgyalogjátékban győzött Swiderski ellen.

Duras Leonhardt ellen nyert.

Dr. Perlis igen szép győzelmet aratott Marshall fölött, aki francia védelmet választott.

Alapin legyőzte Johnert.

Remisvel végződött a Tartakower—Mieses (szicíliai), Spielmann—Teichmann (bécsi), Salve—Berger (olasz) és Bardeleben—Süchting (spanyol).

Függőben maradt a Rubinstein—Cohn E. játszma, előbbinek sokkal jobb állásban.

A verseny állása a negyedik forduló után: Schlechter 4, Maróczy 3½, Rubinstein 3 (1), Duras, dr. Perlis 3, Alapin, Spielmann 2½, Bardeleben, Marshall, Mieses, Teichmann 2, Berger, Salve, Swiderski, Tartakower 1½, Cohn 1 (1), Leonhardt, Süchting 1, Johner ½, Réti 0.

A szombati ötödik fordulón a következő párok mérkőznek:

Cohn—Johner, Marshall—Rubinstein, Maróczy—dr. Perlis, Berger—Réti, Teichmann—Salve, Schlechter—Spielmann, Duras—Swiderski, Mieses—Leonhardt, Süchting—Tartakower, Alapin—Bardeleben.

— **Hau pöre.** Az életfogytig tartó fegyházra ítélt Hau Károly rokonai minden követ megmozgatnak, hogy kieszközöljék a pör revízióját. Az amerikai ügyvéd rokonai most tisztázzák Hau Károly és Molitor Olga titokzatos viszonyát, amely talán világosságot fog deríteni arra a rejtélyre, hogy ki gyilkolta meg az öreg Molitorné Baden-Badenben.

— **Bombamerényletek orosz iskolákban.** A politikai propagandák Oroszországban most már szerencsésen bejutottak az iskolákba is. A tiifszí gimnáziumban például az elmúlt napokban Nakrasszov orosz költő emlékének ünnepelték meg. Az előkészületek idején a diákok küldöttségileg megjelentek az intézet igazgatója előtt és kijelentették, hogy baj lesz, ha az orosz nemzeti himnusz énekeltek. Az igazgató ügyet sem vetett rájuk. Az emlékünnepen az énekkar a program szerint tényleg énekelni kezdte a „Bozse czarja Kranji” kezdetű himnuszot. Abban a pillanatban a karzatról három bombát hajítottak a terem közepére. Az egyik bomba a levegőben robbant szét és széthulló forgácsai sok vendéget súlyosan megsebesítettek, a másik bomba a zongorát szakgatta darabokra, a harmadik pedig az iskola tűzfalával szomszédos templomot rongálta meg. A váratlan merénylet óriási konsternációt okozott a vendégek között, akik hanyatt-homlok menekültek a veszedelmes helyről. A tetteseket nem találták meg. — Rigában ugyancsak egy iskolai ünnepélyen petárdát dobtak a közönség közé. Baj nem történt ugyan, de a rigai főkörmányzó már komolyabban intézkedett és a gonosz tréfa szerzőit néhány hónapra lecsukatta.

— **Kézrekerült a berlini gyújtogató.** Adtunk hírt róla, hogy Berlinben a közelmúlt hetekben számos tüzeset fordult elő s nagy volt a gyanu, hogy a tüzveszedelmet bűnös kezek okozták. Most végre tetten érték Rixdorfbán egy gyújtogatót, amint égő csóvával egy házat akart felgyújtani. A tüzet sikerült hamarosan eloltani, a gonosztevőt pedig a ház lakói elfogták és átadták a rendőrségnek. Az illető Hoffmann Ferencz nős munkás, aki a rendőrségen nyilatván bevallotta tettét, tagadta azonban, hogy az utóbbi időben Berlinben sűrűn előfordult gyújtogatásokban része lenne. Valószínű is, hogy ő nem az egyetlen gyújtogató, mert a tegnapi nap folyamán is újabb három, gyújtogatásból eredő tüzeset fordult elő Berlinben.

— **Letartóztatott irodalgazgató.** Besztercebányán Zierer Árpád törvényszéki irodalgazgatót nagyobb sikkasztás miatt tegnap este letartóztatták. Az elsikkasztott összeg mintegy 30.000 korona. A vizsgálat folyik.

— **A Belvárosi Takarékpénztár új székháza.** A Belvárosi Takarékpénztár igazgatósága ma megtartott ülésében döntött a „párisi ház” helyére építendő intézeti székházra hirdetett tervpályázat tekintetében a Mérnök- és Építész-Egylet részéről kiküldött három előkelő szakférfiu véleményének meghallgatása után. Az igazgatóság a beérkezett 43 terv közül hármat, u. m. 2., 13. és 36. számú pályaművet, egyenkint 6000 koronával díjazta és ötöt, u. m. az 5., 8., 18., 21. és 42. számú pályaműveket egyenkint 2000 korona árban az intézet részére megvásárol. A jelígyes levelek felbontása után kitűnt, hogy a 2. számú „Vis-a-vis” jelígyű műnek szerzői: Korb és Giergl, a 13. sz. „Párosan” jelígyű mű szerzői: Hübner Jenő és Mészner Sebestyén, a 38. sz. „Méhkas B. T.” jelígyű mű szerzői: Bálint és Jámor; az 5. sz. „Bank” jelígyű mű szerzői: Papp Gyula és Szabolcs Ferencz, a 8. sz. „Dante” jelígyű mű szerzője Löbl Ferencz (Wien), a 18. sz. „A pénz hatalom” jelígyű mű szerzője Hubert József, a 21. sz. „City” jelígyű mű szerzője Pauer János és a 42. sz. „Risparmiamo” jelígyű mű szerzője Pártos Gyula. A pályázatra benyújtott többi tervet a pályázók a hivatalos órákban az intézetből elvitethetik.

— **„Esküszöm, hogy ártatlan vagyok!”** Lembergben az elmúlt éjjel titokzatos öngyilkosság történt. Minden jel arra mutat, hogy az a szerencsétlen aki az utca kövezetén végezte életét, az orosz rendőri tulkapások áldozata. A leMBERGI George-szállodában egy elegáns külsejű idegen ur érkezett, aki a vendégeknyvbe báró Ehrenberg Frigyesnek írta be magát, Bécsből. Éjjel két órakor az idegen szobája harmadik emeleti ablakából az utca kövezetére ugrott és azonnal meghalt. Az öngyilkos papírjaiból kitűnt, hogy nem Bécsből jött Lembergbe, mint ahogy állította, hanem Kievből. Szobájában az asztalon német nyelven írt czédulát találtak, melyre az öngyilkos következtetéseket jegyezte fel:

— Esküszöm az Istenre, hogy ártatlan vagyok. Ártatlan áldozata lettem egy orosz rendőrfőnöknek. Nem vétettem semmit és most...

A többi sorokat a könyvek elmosták és csak az utolsó sor olvasható, mely így szól:

— További felvilágosítás a fekete táskában.

A báró podgyászában többek közt egy jelölt kulcsot és feljegyzéseket találtak, melyek arra utalnak, hogy az öngyilkos azelőtt Oroszországban magas hivatali állást töltött be. Egy, a bécsi rendőrigazgatóság által kiállított és a kiev-i rendőrigazgatóság által láttamozott igazolvány azt mondja, hogy Ehrenberg mint magánzó Bécsben lakik, Prágába illetékes és 1858-ban született.

— **József főherceg köszönete.** József főherceg, akit névnapja alkalmából a többi közt a liptó-tarnóczyi önkéntes tüzoltó-egylet is üdvözölt, a következő szívélyes választ küldte az üdvözlőre: A védnökségem alatt álló liptó-tarnóczyi önkéntes tüzoltó egyesületnek névnapom alkalmával tolmácsolt tiszta szívből eredő és megleghangu üdvözlőnkéért őszinte köszönetemet fejezem ki. Adja a jó Isten, hogy az oly nemes czélt követő egyesületünk örökké a legszebb virágzásnak örvendjen. József főherceg.

— **Pánszláv agitáció a Felvidéken.** Rusztin árvamegyei község egyik főfészke a pánszláv mozgalomnak. Tomanek Flórián káplán gondoskodik arról, hogy a pánszláv eszméket a vármegye területén minél szélesebb körökben terjessze. Párny püspök vizsgálatot rendelt el ugyan a káplán ellen, amely azonban eredménnyel nem járt. Mindazonáltal a trsztenai főszolgabíró indítatva érezte magát, hogy a pánszláv agitáció ellenőrzésére nyolcz csendőrt küldjön a községbe, akiknek a nép nem volt hajlandó szállást adni, úgy, hogy a községi bírónál kellett őket elhelyezni.

— **Elfogott sikkasztó.** Tegnapi számunkban megírtuk, hogy Nógrády Lajos huszonöt éves magánhivatalnok e hó 26-án kétezer koronát sikkasztott a szikszói hitelintézetnél és Budapestre szökött. Pauer György detektív a szikszói szolgabírószág személyleírása alapján felismerte az István-uton sétálgató sikkasztót és igazolásra szólította fel. Nógrády vonakodott nevét megmondani, mire bevitte a főkapitányságra, ahol minden kétséget kizárólag megállapították személyazonosságát. A rendőrség távirati uton kérte a vizsgálóbíró elfogató parancsát. Amig ez megérkezik, Nógrádyt őrizet alá vették.

— **A Novakovics testvérek ügye.** A szerb semitörszék az 1907. szeptember 29-én a belgrádi csendőrségi fogházban megölt Novakovics testvérek ügyében több napi tárgyalás után utasította az elsőfokú törvényszéket, hogy újabb tanukat hallgasson ki. Az elsőfokú törvényszék nem volt illetékes arra, hogy mint rendes bíróság ítéljen Petrovics belügyminiszter büntetőtörvényi felelőssége ügyében. Főbűnös a Novakovics testvérek megölésében Jesics volt csendőr, aki az illető napon szintén le volt tartóztatva és a Novakovics fivéreket lelőtte. Büntetőbírói felelősség hárul továbbá Cerovics akkori városi prefektusra és Vukasovics főhadnagya, csendőrségi parancsnokra. Az elsőfokú törvényszéknek arról kell határoznia, vajon a két utóbb említett egyénre a vizsgálati fogság elrendelendő-e. Amennyiben újabb vizsgálat azt derítené ki, hogy Petrovics miniszter személyesen tett intézkedéseket a két Novakovics megölésére, a törvényszéknek ez alapon kell a további törvényes lépéseket megtennie.

— **Pusztító földrengés.** Mexikóból jelentik lapzártá előtt: Tegnap délután Guanajuátóban és Rinconban heves földrengést észleltek. Négy személy megsébesült. A San-Franczisko-uton több ház összeomlott. A szeizmograf mutatója az egész lapon körülfutott. Guerrero állam Chilapa nevű városát a tegnapi földrengés elpusztította. A földrengés folyamán tűz támadt. A lakosság közt óriási pánik keletkezett. Még nem tudni, hogy a földrengésnek hány emberélet esett áldozatul.

— **A Kossuth-nóta halottja.** László Imrét, a tragikus véget ért főhadnagyot temették ma nagy részvét mellett. László Imre három év előtt Szatmárott huzatta el a cigánynyal éjjeli mulatozás közben s nyilvános helyiségben a Kossuth-nótát. Katonák szörnyen megbosulták magukat ezért. László Imrét megfosztották tisztí rangjától s a délczei főhadnagya koldusbotra jutott. Egy ideig könyörödmányokból élt, de testét elgyötörte a betegség s végül is a kórházi ágyhoz kötötte. Hosszas szenvedés után, tegnap halt meg a Szent János-kórházban László Imre s ma délután volt a temetése. A farkasréti temető nyílt sírja előtt Nagy György országgyűlési képviselő mondotta a megható bucsuztatót, amelyben mint a Kossuth-nóta halottját siratta el a szoldateszka kegyetlenség tragikus martírját.

— **Titokzatos gyilkosság.** Furka János csernakereszturi lakost a Csernakeresztur mellett elvonuló vasuti töltés mellett halva találták. Furkát a mozdony kereke ölte meg. A csendőri nyomozás megállapította, hogy a halottat előbb megfojtották és csak azután tették a sinekre, hogy magukról a gyanút elhárítsák. Furka János gazdálkodó ember volt és vagyonos ember hírében állott. A csendőrség a tettesek nyomában van.

— **A Gozsdu-alap közgyűlése.** A Gozsdu-alap tanácsa kedden, szerdán és csütörtökön tartotta évi közgyűlését. A gyűlésen, melyen Metianu érsek akadályoztatása következtében Pop János aradi püspök elnököl, Szerb György, Gál József főrendiházi tag, Berlogia Ákos kuriai bíró, dr. Poinar Miklós ügyvéd, Kozma Partén az „Albina” igazgatója és Bogojevicü György plébános, a Gozsdu-alap titkára vettek részt. A közgyűlés megvizsgálta az alap kezelését és a számadásokat és azokat rendben találta. Az alap múlt évi bevételé mintegy 300,000 koronát tett, melynek egy harmad részét a magyarországi főiskolákon tanuló magyar honosságú román diákok segélyezésére fordították, míg a fennmaradó részt az alapvagyonhoz csatolták, mely ma 7,119,000 koronára rug. Ez a vagyon részint ingatlanokból, részint pedig Pesti hazai takarékpénztári részvényekből áll.

— **Házasságok.** Fischer Emánuel gépkerekedő (Eszék) eljegyezte Tauber Mór posta- és táviráda-felügyelő Bejla leányát, Budapestben.

Wintner Lajos budapesti mézárasmester eljegyezte Békéscsabán Horvát Erzsikét, Horvát Armin fogyasztási adóhivatali tisztviselő leányát.

— **Pollacsek Oszkár** okleveles mérnök folyó hó 29-én vasárnap déli 12 órakor vezet ióltárhoz a dohány-utcai izr. templomban Bródy Erzsiké asszonyt, dr. Bródy Samunak, a Neues Pester Journal társulajdonosának leányát.

— **Goldschmid Lipót pöre.** Bécsben a katonai törvényszék ma tárgyalta Goldschmid Lipótnak pörét, aki a nyáron a bécsi arzenál pénztárában betörést követett el. Az ítéletet majd akkor fogják kihirdetni, ha a hadtestparancsnokság megerősítette.

— **Öngyilkos földbirtokos.** Hódmezővásárhelyen. Varga Imre földbirtokos megfenyegette gazdaszszonyát, majd fegyvert fogott rá. A gazdaszszony, Sági Anna a rendőrségre futott oltalomért, mire a rendőrség kiküldöttei a házhoz értek, Varga fölbőlte magát és meghalt.

— **Bombavető dragomán.** Az orosz nagykövetség hozzájárult Hadsi Biar tiszteletbeli dragomán kihallgatásához. A kihallgatás tegnap egy nagykövetségi dragomán jelenlétében a külügyminiszter házában ment végbe. Résztvett a görög dragomán is. A letartóztatott görögöket bevezették a terembe, ahol azt vallották, hogy főnökük Hadsi Biar volt és hogy a múlt évi bombamerényletnek célja volt Európa előtt ugy tüntetni fel a dolgot, hogy Konstantinápolyban igen hiányos a közbiztonság. A bombákat egy Karikadisz nevű egyén vetette, akit a múlt évben mint gyanus egyént letartóztatták, a börtönben azonban tifuszban meghalt. Egy letartóztatott görög egy konstantinápolyi francia embert büntársként nevez meg. Hadsi Biar mindent tagad. Az egész ügy, amely Konstantinápolyban nagy feltűnést kelt, egyelőre igen zavaros és tisztázása érdekében további lépések és intézkedések lesznek szükségesek.

— **Kéjgyilkosság.** Borzalmas leltre bukkantak tegnap délután arra járók a városi körvasut töltése mentén Schöneberg mellett. Harmincz évesnek látszó nő holtteste hevert a vízátereszű árokban. Nincs kétség benne, hogy a nő kéjgyilkosság áldozata és már vagy két hete hevert ott a holttest. Vasuti munkások a medenczében egy nagy nemezdobozt vettek észre. Kinyitották és rémülten látták, hogy női törzs van benne, fej, lábak nélkül. Fekete szoknya, egyszerű zubbony volt a holttesten. Jobb kezének gyűrűs ujján vékony karikagyűrű. A rendőrség megjelent és átkutatót minden zeg-zugot, hogy megtalálja a levágott fejet és a lábakat. Nemsokára rá is akadtak egy szomszédos vizgyűjtő gödörben két csomagra. Papirosba volt göngyölve a levágott fej, a másikban a két láb. A rendőrség a halottasládba vitte a megcsonkított holttestet s akadtak, akik felismerték az áldozatot. A 33 éves rendőri felügyelet alatt álló Slanania volt, aki már hetek előtt eltűnt. A rendőrorvos megállapította, hogy a holttest már hetek óta hevert a medenczében. A metszéseken kívül, amelyekkel a gyilkos levágta a fejet és a lábakat, nem találtak a törzsen semmiféle külső sérülést.

— **Nyilatkozat.** Kecskeméti Ferencz orsz. képviselő a következő sorok közzétételére kért fel benünket: Jóformán az összes fővárosi lapok közölték azt a hírt, hogy a belügyminiszter az egyik békési munkásegyletet feloszlatta bizonyos szabálytalanságok miatt s különösen a tagokkal tételt eskü miatt, a tapasztalt pénzkezelési szabálytalanságok megtorlása céljából pedig az ügyészséghez rendelte áttenni az ügyet. Daczára annak, hogy én már hónapokkal ezelőtt nyilatkoztam ebben az ügyben s tiltakoztam az ellen, hogy ennek az egyesületnek a dolgát nevémmel hozzák kapcsolatba, mégis állandóan és következetesen úgy jelennek meg a hírek, mintha ez az egyesület az én vezetésem alatt állott volna. Kinyilatkoztatom tehát újra, hogy én ezzel az egyesülettel egy idő óta összeköttetésben nem állok. Elnöke soha nem voltam. Diszelnökséggel tisztelt meg régebben, de a kiderített szabálytalanságok nem akkor, hanem azóta történtek s a tagok felelőssége éppen ellenem irányult. Kecskeméti Ferencz orsz. képviselő.

— **Összeégett leány.** Borzalmas szerencsétlenség történt ma Füleken a szőlőkben. Lukács Antalné kiküldte Juli nevű 17 éves leányát és 11 éves Sándor nevű fiát a szőlőbe, hogy a tavalyi gazt összeszedjék és feléggessék. Amíg a fiu a szőlő egyik végében kaszálta a száradt füvet, a leány addig az összegyűjtött gazt meggyújtotta s közben a ruhája lángot fogott. Az égő leány ijedtében mintegy 50 lépésnyire elszaladt, ahol összerogyott és meghalt. A fiu kiablálására összeütozt nép már csak a leány holttestéhez érhetett.

— **Ismeretlen öngyilkos.** Az Aréna-ut 74. száma alatt levő Pálmaliget vendéglőbe ma délután betért egy 28-30 évesnek látszó, nagyon jól öltözött ember, megebédelt, majd szobát kért, hogy 4 óráig pihenni akar. Alig ment azonban be a szobába, ott melibe lötte magát és rögtön meg is halt. Kilitét mindaddig nem sikerült megállapítani. A törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Betiltott népgyűlés.** A románok vasárnap Tearegován nagy népgyűlést akartak tartani, melyen több nemzetiségi képviselő akart a néphez beszélni a politikai helyzetről. Mint Karánsebesről jelentik, a krasszóvármegyei alispán a népgyűlés megtartását nem engedélyezte.

— **Letartóztatott orvos.** Bukarestben letartóztattak egy keresett orvost, dr. Petelenz Rudolfot, aki évek hosszú sora óta binös üzelmeket követelt el. A vizsgálat kiderítette, hogy tiltott orvosi műtételeivel harmincz asszony halálát okozta.

— **Meggyilkolta a gazdáját.** Miliczter Lébi csekei bérlő Mercse József nevű cselédjét kötelességére figyelmeztette, de ez nem fogadott neki szót, hanem baltát ragadott s gazdája fejét kettéhasította. A csendőrség a gyilkost elfogta.

— **Embrevők támadása.** Az admirálisági szigetekben négy benszüllött, akik élelmiszereket vásároltak, vademberek megtámadtak, lemészároltak és megették. Német Uj-Quincából expedíció indult el a gyilkosok megbüntetésére.

— **A fegyver.** Bogyó Elek zabolai földbirtokos Ferencz nevű 13 éves fia az ottani faipartelepen lakó éjjeli őr házába menve, levette annak fegyverét és azzal játszadozott. Eközben a fegyver elsült és a házban az éppen belépő öt éves Csutak Ferencz nevű fiút szíven találta, mire ez nyomban meghalt.

A paripási postahivatalban Welker János odaváló fiatalember beszélgetett Babarczy Mariska postás-kisasszonnyal. Beszélgetés közben Welker megpillantott a falon egy revolvert, melyet levett onnan és tréfásan homlokához illesztette. A leány, miután tudta, hogy a revolver töltve van, ijedten kapott Welker kezéhez, mire a revolver elsült és a löveg Welker oldalába furódott. Welker János azonnal meghalt.

— **Ékszerlovajok szövetsége.** Wisinger Mór Kristóf-téri műtövisnek feltűnt, hogy üzletéből egy idő óta rendszeresen tűnnek el értékesnél értékesebb műtárgyak. Gyanakodni kezdett, hogy valami házitolvaj garázdálkodik nála. Meg is bizott egy magándetektív, hogy nézzen utána a dolognak. A magándetektív azonban nem bírt kideríteni semmit. A minap azután egy fiatalember jelentkezett Wisingernél. Azt mondotta, hogy ő is magándetektív s ha kell, megmondja, hogy kik a tolvajok. Wisinger kapott az ajánlaton és így tudta meg, hogy a portékáját két segédje, Weisz Imre s Oszti Lajos lopkodják. A kárvallott ékszerész erre nyomban följelentést tett a rendőrségen s dr. Geguss Dániel kapitány rövidesen leleplezte a két tolvajt, sőt még orgazdájukat is. A két tolvaj ugyanis összeköttetésben állott Löwinger Sándor ügynökkel, aki a lopott holmit értékesítette. A nyomozás során azonban feltűnt a vizsgálatot vezető rendőrkapitánynak, hogy az állítólagos magánkutató honnan tudta olyan biztosan a tolvajok kiletét. Felkutatták tehát ezt a magánkutatót s valahol kezdték. Hosszas faggatás után megvallotta, hogy ő a sógorától Gerő Rezső műtövis segédjéről hallott mindent. Beidéztek Gerő Rezsőt s akkor kiderült, hogy ő volt valamikor a czinkostársa a két tolvajnak, ő kereste az orgazdát is. A két tolvaj azonban utóbb ráunt a harmadikra s kizárta a közös fizletből. Gerő erre bosszúból elárulta őket s bajba jutott maga is. Az ékszerész kára körülbelül ezer korona. A rendőrség Weisz Imrét, Oszti Lajost, Löwinger Sándort és Gerő Lajost letartóztatta.

— **Öngyilkos betörő.** Az éjjeli izgalmas betörőhajsza halottját ma felismerték Zerényi János urhidai születésű 40 éves betörő tolvaj személyében. Zerényi négyszer volt büntetve, legutóbb betörés miatt négy évi fegyházat ült. A múlt év szeptemberében szabadult. Amikor a bűnügyi nyilvántartásban szabadulását bejelentette, nagyon elkeseredetten nyilatkozott. Engem nem visznek be többet az urak — mondotta az ott lévő detektíveknek. — Ha még egyszer megcsipnek, emberhalál lesz. Végzek magukkal, de magammal is. Zerényi öt lövést tett a rendőrökre, a hatodikat magának szánta. A golyó ballalántékát furta át. Az üldöző rendőrök közül kettő sebesült meg. Lénárd Károly rendőrt egy lövés a kis ujján érte, Koncz László rendőrt pedig a nyakcsigolyáján. A rendőrt bundájának vastag gallépréme mentette meg.

— **A tifusz.** Az utolsó huszonnégy órában két új tifuzos beteget vettek föl a Szent Gellért-kórházba: Németh Imre 36 éves postaszolgát, akit a Liszt Ferencz-tér 14. számú házából és Stocker József 38 éves hóröndöst, akit pedig a Zichy Jenő-utca 12. számú házából szállítottak be. Most 27 férfit és 44 nőt ápolnak. Gyógyultan távozott 3 férfi. Meghalt 2 nő. Meggyógyulnak 27 férfit és 19 nőt.

— A föld. A talpasesi uradalmakon (Jassy kerület) a parasztnép összeállott, hogy felossza egymás között a szántóföldeket. Csenedőrség verte szét a földosztó parasztokat s a főkolompásokat letartóztatta. Egyébként a kerületben nyugalom van.

— Bérkocsi és villamos összeütközése. Ma este hét órakor a Szabadság-téren, az Osztrák-Magyar Bank palotája előtt egy Erzsébetfalváról jövő városi villamos kocsi összeütközött az 1456-os számú bérkocsival, amelyet Spetzer Manó bérkocsissegéd hajtott. A villamos kocsi vezetője, Rövid Sándor éppen egy kanyarultnál vezette, kocsiját és nem látta az előtte lépésben menő bérkocsit. A bérkocsiban Hennings Aladár 23-ik gyalogezredbeli főhadnagy ült feleségével, akik az összeütközés következtében könnyebb sérülést szenvedtek. A kocsi fejen és karján sebesült meg. A főhadnagyot és feleségét bérkocsin a Nádor-utca 45. szám alatt levő lakásukra vitték. Spetzer Manó kocsist a mentők a Rókus-kórházba szállították.

— Halálozások. Nagynyújtó Jancsó Albert 48/49-es honvédfőhadnagy, a szabadságharc egyik vitéz katonája 87 éves korában meghalt Nagynyújtódon, ahol óriási részvéttel temették el.

Ma meghalt a néhai gör. kel. szerb főesperes özvegye, Staics Györgyné 107 éves korában. Az elhunyt a megye legidősebb asszonya volt.

Mihalovics Margit, állami elemi iskolai tanítónő elhunyt Újpesten.

x Az elektromágneses gyógyítás a legkényelmesebb villamos gyógy módok egyike, mert a kezelendő testrészt le sem kell mezteleníteni, mivel az áram ruhán át is hat a kívánt helyre. Gyógyhatása kettős, u. m. fájdalomcsillapító és megnagyító. Ebből kifolyólag alkalmazásba kerül mindennemű idegzsába, görcsök, csúsz és köszvényokozta fájdalmak, a gyomor és szív ideges zavarai, a neurasthénia és hisztéria okozta fejfájás, tarkófájás, ingerültség stb. ellen, főképpen pedig szinte bámulatos hatást fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már néhány ülés alatt sikerül az évek óta fennálló bajt megszüntetni. Az elektromágneses gyógy mód dr. Höning Izsónál (IV., Károly-körút 24. sz.) kerül alkalmazásba.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.
x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különböző gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Lengyel hangverseny. Ma volt a Krakói zeneegylet férfikarának második hangversenye a fővárosi Vigadó nagytermében. A csekély számú közönség ma is nagy élvezettel hallgatta és lelkesen megtapsolta a lengyel dalosok művészi énekét, ugyancsak Lalewicz György virtuóz zongorajátékát. Ma lépett fel Mossóczy Zsigmond lemergi operanékes is, aki értelmes előadással és jól iskolázott, kellemes, habár kissé száraz baritonhanggal énekelte egy lengyel dalt Moniuszkótól és ezzel oly nagy tetszést aratott, hogy ráadásul még egy lengyel dalon kívül előadta Schumann „Két gránátos“-át is.

(*) A Nemzeti Zenede felsőbb osztályainak növendékei szépen sikerült hangversenyt rendeztek tegnap délelőtt 11 órakor a Vigadó kistermében. Az egybegyűlt előkelő közönségnek különösen Bodó Alajos, Gobbi Alajos, Aggházy Károly és Polonyi Elemér növendékei tetszettek legjobban. Bodó növendékei közül feltűntek szépen kiművelt technikájukkal Ringer Lily, Uher Gizella, de főképpen Párdi Jenő, kinek fiatal korát meghaladó készsége, melylyel Chopin F-moll nokturnóját játszotta, mindenkit meglepett. Gobbi növendékei közül Csorba Gyula vonta magára a figyelmet, a Polonyi közül Kreibich Róza. A közönség sokat tapsolta még Karácson Annát, ki Aggházy III-ik rapszódiját játszotta s végül Póka Rizát, ki

Pinsütől az Il libro Santot cseugő hangon és tiszta hangvételekkel énekelte.

(*) Lehár, Strausz és Fall Budapest. Az országos színész-est rendkívüli meglepetésben fogja részesíteni a közönséget. Az est attrakciója a három világhírű zeneszerzőnek, Lehár Ferencnek, Strausz Oszkárnak és Fall Leónek az est programján való szereplése lesz. Lehár, ki Budapestben színrekerülő darabja miatt amúgy is a fővárosba érkezett volna, a magyar színészet iránt érzett háláját rója le ezzel a korábbi lejtővel. Fall Leó egyenesen hamburgi premiéréjéről érkezik Budapestre. Strausz pedig Bécsből már szombaton reggel elutazik, hogy a magyar színészek nyugdíjintézete javára dirigáljon. Az országos színész-est iránt, amely a fővárosi Vigadó összes helyiségeiben szombaton este lesz és kilenc órakor kezdődik, egyébként oly óriási az érdeklődés, hogy a jegyek javarészt már szétkapkodták. A péntek délután megtartott főpróbán már az összes művésznők és művészek részt vettek, sőt többen jelnektek, mint amennyien a programon szerepelnek.

(*) Berliniek a Vigszínházban. Reinhardt Miksa berlini színtársulata április hó második felében vendégszerepelt a Vigszínházban. Ez a vendégszereplés a klasszicizmus jegyében fog lefolyni, amennyiben a tíz estére terjedő sorozat keretében a világirodalom remekei közül eljárszák azokat a műveket, amelyekkel a berlini Deutsches Theater legszebb sikereit érte el. Így Shakespeare darabjai közül színrekerül a „Velencei kalmár“, a „Vizkereszt“ és a „Szentivánéji álom“, előadják a „Haramiák“-at, Schiller szomorujátékát, Gogol „Revizor“-ját, továbbá a „Lizisztrátá“-t, Arisztófanesz vigjátékát, Greiner Leó átdolgozásában. A berliniek vendégszereplése alatt a Vigszínház személyzete a „Tatárjárás“-t és a „Tanítónő“-t más színházban fogja játszani.

(*) Irodalmi kabaret-este. Fiatal írók és színészek április hó 8-án a körúti Meteor-kávéházban kabaret-estét rendeznek. Az estét irodalmi kabaret-számok töltik be és résztvesznek benne: Ady Endre, Kosztolányi Dezső, Ötvös Gitta, H. Szederkényi Anikó, Nemes Elza, Ledovszky Gizella, dr. Gombos Gáspárné, Szücs Nelli, Papp Viktor, Szücs Dezső és Hajdu Árpád.

(*) Haydn-jubileum. Bécsben ma ünneplik Haydn „A Teremtés“ című oratoriumának százéves jubileumát. A halhatatlan mű alkotását a nagy mester, Salomon impresario ösztönzésére 1797-ben Londonban határozta el az angol Lidley szövegkönyvére. Mint-hogy azonban ez a szöveg túlságosan terjedős volt, Haydn Bécsbe visszatérve, Swieten császári könyvtáros kérte meg, hogy azt rövidítve, szabatosabb alakban fordítsa le németre. „A teremtés“-t legelőször Párisban adták elő, a bécsi bemutató 1808 márczius 27-én volt, óriási lelkesedést keltve.

(*) A Thália-társaság e héten tért vissza egy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült vidéki körútról. Ezuttal a dunántúli városokat kereste fel a társaság és a Remény, Nóra és Mária Magdolna darabokat mutatta be. A helyi sajtó a gondos összejáték és rendezés mellett a legnagyobb elismerés hangján ír mindenütt Forgács Rózsáról, a kiváló drámai művésznőről. A legutóbbi pécsi Thália vendégláték alkalmával a következőket írták a lapok:

„Az elismerés pálmája Forgács Rózsit illeti, aki kivételes művészi tehetségről győzött meg bennünket. Ritka színészi kvalitások egyesülnek benne. Olyan közvetlen, természetes előadási modort, mint a minővel ő bír, még sohasem tapasztaltunk. Gyönyörű hangokat hallottunk tőle, szívből jövőket, szívhöz szólókat. Ez a fiatal színésznő csupa természeteség, a hangjában van a szíve, akár szeret, akár szenved, vagy akár miféle lelki állapotot tolmácsol. Forgács Rózsit ugyanazt mivel nálunk, amit Itáliában Duse s a francziáknál Després. Poéta, aki testével, a mozdulataival, a hangjával éli át újra a költők álmát. A lelkes közönség elhalmozta a tetszés minden jelével Forgács Rózsit, akinek a Thália mostani körúti a diadalmas ünnepeltetések egész sorozata volt.“

(*) Lili: Kury Klára. Vasárnap délután ünneplő előadás lesz a Népszínház-Vigoperában. Fosszu idő után ugyanis újra eljárszsa Kury Klára egyik legszebb alakítását a Lilit. A közönség érthető érdeklődéssel várja ezt a művészi eseményt, melyre a jegyek túlnyomó része már is elkelt.

(*) Művészet és jótékonyág. Az Országos Gyermekvédő Liga igazgatósága ismét igen jó módot talált ki arra, hogy új alapot leljen gyámoltjai részére anélkül, hogy ezen a czimen bárkitől is valamelyes áldozatot kérjen. A magyar művészekhez fordult, hogy a jótékony cél érdekében engedjék át készletben lévő képeiknek, rajzaiknak egy részét a lehető legmérsékeltebb áron, hogy azokat a Liga javára elárvereztesse. Természetes, hogy nem akadt művész, aki ennek a felhívásnak eleget ne tett volna és így az április 1-én, 2-án és 3-án tartandó művészi aukcióra közel száz művész küldött körülbelül négyszáz művészi képet a lehető legmérsékeltebb áron. A művészek által megszabott igazán minimális árakon felül befolyó összeg a Gyermekvédő Liga bevételeit szaporítja és így alkalma nyílik a közönségnek, hogy nagyon olcsón vásároljon művészi képeket és emellett még jótékonyt is gyakorol. Az aukció április 1-én, 2-án és 3-án délután 4—8 óráig lesz a Könyves Kálmán szalonjában (Nagymező-utca 37—39.). Az elárverezendő képek egy része már vasárnaptól kezdve megtekinthető és a vételre vonatkozó ajánlatok előjegyeztek. A Gyermekvédő Ligának sikerült néhány művésznőt — ezek között Kury Klárát, Varsányi Irént stb. — megnyerni, hogy az aukcionátor szerepét vállalják el. Ez fokozni fogja a nálunk még különben is újdonságszámba menő képárverés érdekességét. Bizunk benne, hogy a Liga igazgatósága ezen jó ideájának meg lesz a kívánt eredménye. A közönség tódulni fog az aukcióra, hogy olcsón vásárolhasson igazán művészi képeket és emellett hozzájáruljon ahhoz, hogy minél több veszni induló gyermeket menthessen meg a pusztulástól a Liga.

(*) Országos színész-est. A Vigadó összes termeiben holnap este tartják meg az országos színész-estét, amelynél nagyszabású, művészibb és érdekesebb estélyt még nem rendeztek sem a fővárosban, sem a vidéken. A rendezőség a nagy keresletnek eleget téve, még kétszáz jegy kibocsátását határozta el és ezeket a jegyeket este a pénztárnál fogják árusítani. Pénteken délután a Vigadóban főpróbát tartottak az est műsorából. Nagyon sok mulatságos és eredeti ötlet fog megvalósításra találni az estélyen és nagy hatásra számíthat az anyakönyvvezető és rendőrség, valamint a tejcarnokok intézménye.

DR. HÖNING IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. líff

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényrel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fonyfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok.
Álmatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és cauz (Rheuma, huygysavas lerakódások, izületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegségek).
Bőr-bajok. Bőrvízketegségek.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségeknek és ezékezősúlyosban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér

Kérjük mindenütt viághirü

Hercules-sör

MALÁTA-TÁPSOR - különlegességet.

FŐVÁROS.

A gázgyári szakértők díja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 27.

A pénzügyi bizottság ma tárgyalta a tanácsnak azt a javaslatát, hogy a gázgyári becsléssel megbízott öt szakértő kétszázötvenezer korona tiszteletdíján felül a főváros a maga szakértőinek és a bizottság elnökének még egyenkint huszezer koronát adjon. A javaslat szerint a főváros száznyolcvanötezer koronát fizetne a szakértőknek. Már ülés előtt a bizottsági tagok erősen elítélték, hogy a szakértők túlzott követelésükkel ilyen helyzetet teremtettek. De nagy veszedelmet láttak abban, hogy a főváros külön tiszteletdíjat adjon a maga szakértőinek, amikor még egy becslés hátra van. Azt vitatták, hogy a fővárosnak ez eilen az eljárása ellen erkölcsi szempontból is igen komoly kifogást lehet tenni. A bizottsági tárgyalás során is kifejezést adtak ennek s a bizottság egyhangulag elutasította a tanács javaslatát és felhívta a tanácsot, hogy a gázgyárral együtt állapodjék meg a szakértői díjban s a város és a gázgyár a szerződésnek megfelelően közösen viseljék a költséget.

Az ülés megnyitása után dr. Platthy György azt kérdezi az elnöktől, hogy ki adta a megbízást a szakértőknek, mert ez a kérdés az ügy elbírálásánál igen fontos.

Az elnök kijelenti, hogy a megbízást a közgyűlés adta. Egyébként felkéri a jelenlevő Bárczy István polgármestert, hogy az ügyben nyilatkozzék.

Dr. Bárczy István polgármester először is azt adja elő, hogy az a hírlapi közlés, mintha a szakértők egyenkint 107.000 korona díjat követeltek volna hivatalos uton, tévedésen alapszik, mert eddigelé nem követeltek semmit; a 107.000 korona díjazás csak az egyik szakértő számításából tűnik ki. Egyébként azzal a nagy és fontos munkával szemben, amelyet a szakértők teljesítettek, az 50 ezer korona díjazás éppen nem mondható nagynak a megbecsült objektummal szemben. Ez alig egynegyed százaléka az értéknek. Bécsben a becsléskor a szakértők egyenkint 80.000 koronát kaptak. Kéri különben, fogadják el a tanács, illetőleg az ügyosztály javaslatát.

Báró Herzog Péter sajnálatos dolognak tartja, hogy elmulasztották a szakértőkkel való egyezkedést. Így voltunk a káposztásmegyéri vízművek telkével is, amidőn gróf Károlyi Sándorral nem bocsátkoztak előzetes alkudozásba, azzal a megokolással, hogy gavallérral van dolga a fővárosnak. Ezek a telkek, a valódi értékei túl, milliókba kerültek. Így vagyunk most is. De, mert a dolgon már segíteni nem lehet, elfogadják — jobb hiányában — a javaslatot.

Teleki Béla is elfogadja, azonban megjegyzi, hogy ez a munka nem hasonlítható valamely nagy erőfeszítést igénylő szellemi munkához; ez egyszerű szakvélemény, amely mellékfoglalkozással végezhető. Tüneti és becséli a szakértőket egyenként és együttesen, azonban néhány hónapi munkáért talán mégsem igényelhetnek ilyen óriási honoráriumot, amelyet különben csak egy találmányra állapítottak meg. Bizottságot kellene kiküldeni, amely idő szerint, óra szerint állapítsa meg a díjazás nagyságát.

Márkus József főrendiházi tag ezt a javaslatot nem fogadja el. A díjak megállapítására a főváros, a gázgyárak és a szakértők vannak hivatva. Nem fogadja el azt a javaslatot, hogy a főváros egyenkint 20.000 koronával adjon többet a két városi szakértőnek és az elnöknek, mert a főváros érdekében külön szolgálatot tettek. A szakértők épp úgy tettek szolgálatot a gázgyárnak is. Az ügyet visszautasítandónak tartja a tanácshoz, azzal, hogy a főváros, a gázgyár és a szakértők együttesen állapítsák meg, kerek összegben a díjat és aztán annak felét viselje a főváros. Semmiféle külön díjazást nem hajlandó megszavazni.

Báró Herzog Péter hozzájárul ehhez a javaslatához.

Platthy György kijelenti, hogy a tanács javaslatát követett el, amikor előzetesen nem állapodott meg a díjazásra nézve. A becsületes munkát meg kell fizetni méltányosan, de gavallériát nem alkalmazhat a főváros az adózók terhére. Elismeri a

szakértők végzett munkájának nagy értékét, de a jelzett honoráriumot egyáltalában nagynak tartja, kivált, ha azt tekinti, hogy a végzett munka egyáltalában megéri-e a jelzett összeget. Visszautasítja azt, hogy külön honoráriumról egyáltalában szó lehessen. Célszerűnek tartaná, ha az ügyet kiadnák a jogügyi bizottságnak, hogy jogi szempontokból bírálja el, milyen igények állapíthatók meg. A tanács időközben beszerezheti a szakértők kívánataira vonatkozó adatokat is.

Rószavölgyi Manó szintén abban a nézetben van, hogy ehhez a munkálathoz valami nagy lángeszűség nem szükséges, hanem ha azt tekinti, hogy óriás értékekről van szó, akkor el kell ismernie, hogy a jutalomnak is nagynak kell lennie. Nem mindegy, hogy akárkit bizzunk meg a becslésre. Jellem és megbízhatóság kell ehhez: krajczároskodásról szó sem lehet. Nem tudja, mennyit ér a végzett munka, de nem járulhat hozzá azokhoz a keserű szavakhoz, amelyek itt felmerültek. Ahhoz ő is hozzájárul, hogy külön díjazás senkinek nem adható.

Eulenbergs Salamon egyedül a Márkus József indítványát tartja elfogadhatónak. Kéri különben az eddig történetéről szóló iratok kiadását.

Melha Kálmán tisztii főügyész azzal szemben, hogy azt a vádat tették, hogy előzetes megállapodás a szakértőkkel nem történt, valamint azt tartaná immorálisnak, ha előzetes egyezkedés történt volna velük. Mit mondhatnának ahhoz, ha a főváros a szakértőivel előzetesen kiegyezett volna. Vitatja annak a helyességét, hogy a főváros az ő szakértőinek, akik a főváros érdekében és hosszabb ideig dolgoztak, külön honoráriumot adjon. Nem javasolja, hogy az ügyet a jogügyi bizottsághoz utalják.

Weinek József nem hajlandó más díjazást adni, mint annak a másik felét, amit a gázgyár ad az egész összeghez.

Márkus József főrendiházi tag kijelenti, hogy a főváros egyoldalul adjon külön honoráriumot. Semmi kifogása sincs, ha ehhez a külön díjhoz egyenlő mértékben járul a gázgyár is.

Felszólaltak még Fülöp Károly, Bródy Samu, Telkes Aladár és aztán Bárczy István polgármester kijelentette, hogy most is abban a véleményben van, hogy a díjazást előzetesen nem lehetett reális módon megállapítani. Így meglehet, hogy olcsóbb szakértőket lehetett volna kapni, de jobbkat bizonyára nem. A külön honoráriummal azt az egyenlőtlenséget akarta a tanács kiegyenlíteni, hogy a gázgyár az ő két előbbi szakértőjét már kielégítette. Nem ellenzi, hogy az ügyet a tanácshoz visszautalják, valamint azt sem, hogy a honorárium megállapítása a Márkus József javasolta módon történjék. Utóvégre is, ezt az ügyet nem lenne helyes dolog a bíróság elé vinni.

A bizottság ezek után hozzájárult Márkus József főrendiházi tag indítványához és így az ügyet visszaadják a tanácsnak, hogy a gázgyár és a szakértők közbenjöttével, egy összegben állapítsa meg a díjazást, amelynek a felét a főváros, a másik felét a gázgyár viselje.

(Alapítvány a királyi születése emlékére. A királyi hetvenedik születésnapja évfordulóján a közgyűlés 1900. augusztus 16-án elhatározta, hogy az évforduló emlékére jótékony alapítványt tesz. Ugyanakkor utasította a tanácsot, hogy az alapítvány létesítésére tegyen javaslatot. Ez a javaslat végre elkészült s a szerdai közgyűlés elé kerül, amelynek azt ajánlja, hogy „Ő eszászári és apostoli királyi felsége I. Ferencz József hetvenedik születésnapjának megörökítésére” czim alatt a József-fiárvaházban és az Erzsébet-leányvárházban egy-egy növendék tartására alapítványt létesítsék, s a József-fiárvaházban egy alapítványi helyre szükségelt 8000 korona, illetőleg az Erzsébet-leányvárházban szükségelt 7000 korona alapítványi tőkének megfelelő kamatkiadás már a folyó évi költségvetésbe felvétsék.

(Panasz a villamosok tisztasága ellen. A tanács tegnapi ülésében foglalkozott azokkal a panaszokkal, amelyek arról szóltak, hogy a székesfőváros területén közlekedő villamos vasúti és társaskocsikat a vállalatok kellő mértékben nem tartják tisztán, s a végállomásokon a kocsik kitakarítása nagyon felületes vagy egészen elmarad. A tanács, miután meggyőződött a panaszok alaposágáról, felhívta az összes közlekedési vállalatok igazgatóit, hogy a kocsik tisztántartására nagyobb gondot fordítsanak; ellenkező esetben az érvényben levő közlekedési szabályrendeletek, illetőleg a területihasználati szerződések alapján a legszigorubbabban fog velük szemben eljárni. Együttal megkeresi a tanács a m. kir. államrendőrséget, hogy a kocsik előirt tisztántartása tekintetében a legszigorubb ellenőrzést gyakorolja.

(A középítési bizottság ülése. Ma délután Rószavölgyi Gyula alpolgármester elnöklése mellett ülést tartott a középítési bizottság. Szóba került a közutak aszfaltozása, a Kálmán-tér világítása, a Ló-

nyay-utca burkolása, a Nemzeti Múzeum kibővítése a zsidótemető kibővítése, a Szt Gellért-hegy és a Szépművészeti Múzeum környékének rendezése. Apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

(Vázsonyi és a pártközi bizottság. A múlt héten értekezlet volt dr. Bródy Samu lakásán, hogy a régi 45-ös választmány mintájára pártközi bizottságot létesítsenek, de egységes megállapodásra nem tudtak jutni. Tegnap este aztán a terézvárosi bizottságok tartottak értekezletet Vázsonyi Vikmos elnöklése mellett és egyhangu határozattal ki-mondották, hogy a pártközi bizottságba nem lépnek be.

EGYESÜLETEK.

(—) A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége márczius 29-én, vasárnap délután fél három órakor tartja meg rendes évnegyedes igazgatósági ülését Budapesten, az Otthon írók és hírlapírók köre helyiségében. Az igazgatósági ülés tárgysorozatán a rendes tagok felvétele, segély-kérvények elintézése és az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslat mellett még több igen fontos tárgy szerepel. Ezen az ülésen számol be az elnökség a szövetség szegedi központjához az 1908. év első negyedében beérkezett adományokról, melyek a beteg és állás nélküli vidéki hírlapírók segélyalapját gyarapítják.

(—) A rendőrségi nyugdíjpótló egyesület közgyűlése. A székesfővárosi magyar királyi államrendőrség tisztikarának nyugdíjpótló és segélyező egyesülete tegnap tartotta kilencedik évi rendes közgyűlést Saly Károly elnöklésével. Rostás Kálmán rendőrfogalmazó indítványára a közgyűlés tudomásul vette a választmány jelentését, megadta a felügyelőbizottságnak a felmentvényt s elfogadta a jövő évi költségvetést. Ezután Kaveggia Béla titkár előterjesztette a felebbezések és indítványokat.

(—) A Gyakorló Gyorsírók Társasága vasárnap, e hó 29-én délelőtt 10 órakor a kereskedelmi kamara üléstermében (Alkotmány- és Szemere-utczák sarkán) felolvasó-ülést tart. Tárgyak: dr. Alföldi Béla, a képviselőház orvosa: A gyorsírás és a gépírás élettana. Tóglás Dezső: Humoreszk. Vendégeket szívesen látnak.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltétekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

WATTONI FELE
GISSHÜBLER
legisztább égvényes
SÁVANYUVIZ

OVSZEREK

Gummi és balhólyag, 80% engedmény tucatszámra 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2 50. B. —, 8.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia
Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Nyaraló.

A budai hegyvidéken, villamos mentén, nagy befásított kertben fekvő három tágas szobából, konyha és mellék-helyiségekből álló butorozott nyaraló, nagy verandával olcsó bér mellett kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. Telefon 586.

SPORT.

( ) A Liverpool Grand National Steplechase, a világ legnehezebb és legszebb akadályversenye ma délután került elő, s mint a Lincolnshire, ez is hatalmas csalódságot hozott a fogadóknak, mert győztese, Rubio-ban a legelhanyagoltabb lovak egyike lett, sőt utána is egy figyelmen kívül hagyott crack, Mattie Macgregor foglalta el a második helyet. A fogadott lovak közül csak The Lawyer vonta magára a figyelmet, míg a favoritok, Tom West, Springbock és Seisdon Prince, nem jutottak helyhez. Ime a részletes eredmény:

Grand National Steplechase. Díj 60.000 korona. Táv 7200 méter. 1. Major Douglas P. id. Rubio-ja, 2. Mr. W. Cooper 66 Mattie Macgregor, 3. Mr. P. Whitaker id. The Lawyer III. Futottak még: Kirkland, Mount Prospect's Fortune, Springbock, Roman Law, Seisdon Prince, Extravagance, Lara, Nanoya, Tom West, Jenkinstown, Chorus, York II, Paddy Maher, Red Hall, Dathie, Prophet III, Flaxman, Johnstown Lad, Wee Busbie, Alert III, Wild Fox III. — Fogadások: 66:1 I, 25:1 II, 100:7 III.

( ) A WAC. Budapesten. A Wiener Athletik-sport Club vasárnapi szereplése érthető érdeklődést kelt sportköreinkben. A WAC., mely a laza osztrák football-viszonyok folytán bajnoki mérkőzéseket nem játszik, a fősúlyt nemzetközi mérkőzésekre helyezi. Kettőzött erővel kell tehát működnie, hogy ezen mérkőzések folyamán a legszebb eredményeket érje el, mert egyedül ez biztosítja részére a bécsi közönség állandó érdeklődését. Ily körülmények közt vasárnap, amidőn a millenáris pályán a Magyar Testgyakorlók Köre teljes csapatával kerül szembe, legjobb embereit válogatja össze, hogy győzelmet arasson. Növeli emellett még ambícióját az is, hogy a MTK. csapatán revanche-ot vegyen, miután tavaly tavasszal csak eldöntetlen eredményt tudott elérni, ősszel pedig 1:0-ra a magyar csapatot kikapott. A WAC. ez idő szerinti fényes formáját mutatja, hogy a Wiener Sport-Club ellen 8:1, a Cricketerok ellen pedig 4:2 eredményt ért el.

( ) Bajnoki mérkőzés. Vasárnap délután fél négy órakor a Margitszigeti Sporttelepen tartja a Ferencvárosi T. C. és a Budapesti Athletikai Klub bajnoki mérkőzését. A Ferencvárosi TC. csapata, mely az őszi szezonban egymásután aratta diadalait, vasárnap egyik igen erős ellenfelével, a BAK.-kal találkozik. A BAK. szerdai győzelme a MTK. felett (2:0) és a 2:1 veresége a MAC.-tól oly formáról tanuskodik, hogy a vasárnapi mérkőzést a FTC.-vel teljesen nyílt jellegűvé teszi. A FTC. csapatának ismét nehéz küzdelme lesz, ha vasárnap a gyorsaságáról oly előnyösen ismert BAK. ellen győzni akar. Előzőleg a II. csapatok játszanak a szövetségi díjért. Az I. csapatoknál báró Harsády József (Rambler), a II. csapatoknál Bakó Gyula (MTK.) lesz. A mérkőzésekre trainingjegyek érvényesek.

( ) A Nemzeti Vivó Club országos vívóversenye. A Nemzeti Vivó Club országos vívóversenyén ma volt a főversenyek kezdete. Délután 5 órakor kezdődött a törverseny minősítésének kihirdetése, a körvívás és a döntőküzdelem. Dr. Hajdu Marcell elnök nyitotta meg a versenyt és kihirdette a minősítés eredményét, mely a következő: dr. Mészáros Loránt (MAC.) II. Hámos Antal (MAC.) 9.9, dr. Földes Dezső (FVC.) 9.8, Toókos Gyula hadnagy 9.6, Halász Zsigmond (BEAC.) 9.5, dr. Apáti Jenő (BBT.) 8.9, Lichteneckert András hadnagy (MAC.) 8.9, Fáy István (MAC.) 8.8, Dunay Bertalan (BBT.) 8.5, Rády József hadnagy (MAC.) 8.5, Garay János (NVC. Fodor) 8.3, Akay Elemér (WVC.) 8.2, Jankovics László (BBT.) 8.2, Fauser Imre (Santelli) 8, dr. Schwarz Tibor (Tóth J.) 8, Méry Bertalan (Lovas) 7.55. A körvívás csoportjaiból győztesekként és így a döntőbe kerültek: I. csoportból: I. Mészáros, 2. Dunay. II. csoportból: 1. Hámos, 2. Rády. III. csoportból: 1. Földes, 2. Lichteneckert. IV. csoportból: 1. Fáy, 2. Toókos. Nyolcz órakor kezdődött a döntő küzdelem, mely tekintve a vívók klasszicitását, oly élvezetet nyújtott a jelen volt óriási és előkelő közönségnek, hogy ez nem egyszer tapssal jutalmazta a résztvevő vívókat. Tekintve azon erős vívókat, kik a döntőbe jutottak, a döntő küzdelem a késő éjszakába nyúlt s így az eredményt holnapi számban hozzuk. A juryben ma dr. Hajdu Marcell, dr. Rózsa Vilmos, dr. Nagy Béla, dr. Földváry György, Heinrich Aladár, Sötér Gyula, Zulavszky és Halász századosok, Krencsey Géza urak felváltva vettek részt. — Holnap, szombaton 5 órakor lesz a kardívverseny pótmínősítése, ezután a II. körbe jutott résztvevők körvívása és döntő küzdelme.

( ) Atlétikai verseny. A Gyógyszerész Ijúsági Sport-Klub márczius 28-án, szombaton délután fél három órakor a Ferencvárosi Torna-Club sporttelepén házi atlétikai versenyt tart. Versenybíró: Elnökség: Muzsa Gyula országgyűlési képviselő, Bayer Antal, dr. Varságh Zoltán. Tagok: Bársony Elemér, Lázár József, Horváth Ferencz, Malaky Mihály, Serly Béla. Versenyfelügyelők: Szalay Miklós, Pollák Ákos. Indító: Fest Imre. Célbírók: Járkai Péter, és Szántó Imre. Időmérők: Fritz Sándor és Glück Sándor. Távmérők: Hajdu Hugó, Seidler József. Eredmény-kihirdető: Schaffer Sándor. Pénztáros: Spergely Béla. A verseny sorrendje: 1. 60 yardos síkfutás, 3 előfutam. 2. Súlydobás. 3. 60 yardos döntő. 4. ¼ angol mértföldes síkfutás. 5. 100 yardos síkfutás. 6. 1 angol mértföldes síkfutás. 7. 100 yardos döntő. 8. Magas ugrás. 9. ¼ angol mértföldes síkfutás. 10. Diszkoszdobás. 11. 220 yardos síkfutás. 12. Távolugrás. 13. Labda-távugrás. A versenyek minden számára nagyszámú jelentkezős történt.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Eskütétel. Dr. Wlassics Gyula elnöklésével ma teljes ülést tartott, amelynek egyik tárgya az újonnan kinevezett ítélőbíróknak, Dr. Gulya Lászlónak eskütétele volt. Ugyancsak ezen ülésben alakították ujja a bíróság fegyelmi tanácsa is, amely dr. Wlassics Gyula elnöklete alatt dr. Székely József, Teleszky Ferencz, Szilassy Aladár és dr. Leövey Sándor bírákból áll.

§ Inkriminált távirat. Arról a táviratról van szó, amely a Lengyel Zoltán tegnapi sajtópörének kiindulópontját képezte. Az üdvözlő távirat történetét ismertettük. Lengyel Zoltán Szilágyosmlyórol kapta a múlt év február 17-én, Paskuj aláírásával. A következő napon sértő tartalmú távirat érkezett ugyancsak Szilágyosmlyórol és ebben a Paskujék kijelentették, hogy ők nem üdvözölték Lengyelt, mert becsületes hazafiak. E sértő táviratot több fővárosi lap közölte s ezek ellen Lengyel sajtópört indított, amelyeknek elseje tegnap folyt le s a vádlott felmentésével végződött. A tegnapi tárgyalás közlése kapcsán némely lap kifogásolja, hogy Lengyel Zoltán miért nem indított pört a Paskuj testvérek ellen is. Ezt a kifogást megcáfolja a vádtanács előtt lefolyt mai tárgyalás, amely Lengyel Zoltának a Paskuj testvérek ellen beadott panaszával foglalkozott. A Paskuj testvérek ugyan kifogásokat adtak be, amelyeknek során kijelentik, hogy Lengyelt sérteni nem akarták, csak a politikai meggyőződésük más, mint az övé, a vádtanács azonban Paskuj Antalt és Istvánt (a harmadik, József meghalt) vád alá helyezte, tekintve, hogy a sértést képviselővel szemben követték el.

§ Inzulált plébános. Hevesen összeszóalkozott 1905. év október 28-án a 70 esztendőes Odescalchi Arthur herceg nyitrai uradalmi földbirtokos Hájek Vince plébánossal, akit egyebek közt népbolondító, kutya papnak nevezett s végül botjával úgy fejbeütötte, hogy a plébános kalapja leesett. A privyeyi járásbírószék felmentette a herceget, akit azonban a nyitrai törvényszék fellebbezési tanácsa becsület-sértés vétsége miatt 150 korona pénzbüntetésre ítélte. A Kuria első büntetőtanácsa, ahová a bűnügy a jogegység érdekében került, ma a koronaügyész indítványára megsemmisítette a nyitrai törvényszék ítéletét, mert a vádlott herceg főrendiházi tag s mentelmi jog védte őt. Mivel pedig egyik ítélkező bíróság sem kérte a herceg mentelmi jogának felfüggesztését és kiadatását a főrendiháztól s ezzel a törvényt megsértette, az ítéletet meg kellett semmisíteni.

§ A Polónyi—Lengyel-pör. Mint értesülünk, a budapesti büntetőtörvényszék Polónyi Géza volt igazságügyminiszter által Lengyel Zoltán ellen rágalmozás miatt indított sajtópörében az eskütételei tárgyalást április 27-ikére, hétfőre tűzte ki.

§ A beregszászi nagy pör. Beregszászon a Dávid Márton és társai bűnügyében a tárgyalás a mai, tizedik napján 40 tanu lett kihallgatva, kikkel vádlottak igazoltatni akarták, hogy a gyilkosság elkövetés-kor odahaza voltak, azonban ezt csak pár tanu igazolta közülük. Szünet után Davidovits József tanu azt vallotta, hogy ő 1906. márcziusban Nagyszőlősen találkozott Dávid Mártonnal, aki 14.000 koronát kért tőle kölcsön egy Spitztől való birtok megvételére. Ezután bement Dáviddal egy vendéglőbe, hol Spitz jelenlétében átadta neki a kért összeget. Ezután előadta, hogy leánya Dávid Márton fiának felesége és hogy kérdezte Spitztől miért adja el birtokát, mire Spitz azt a választ adta, hogy rokonalival rossz viszonyban áll s inkább Dávidnak adja el birtokát. A tanukihallgatások ma befejeződtek. Ezután az írás- és orvosszakértőket hallgatják ki, míg a perbeszédnek vasárnapra várható.

§ Izgatási pörök. Az 1906. évi általános képviselőválasztáson az aradmegyei pécskai kerületben erős küzdelem folyt Vársárhelyi Dezső függetlenségi és dr. Novák Antal oláh nemzetiségi jelölt között. A választás előtt Kurticson nagy népgyűlés volt az

oláh jelölt érdekében, amelyen Nicorescu János ottani gör. kel. plébános elnökölt. Az elnöki megnyitóban a plébános heves szavakkal kelt ki a magyarság ellen s megátkozta azokat, akik a magyar jelöltre adták szavazatukat. Az épületes beszédért az aradi kir. ügyész nemzetiség elleni izgatás miatt emelt vádat a plébános ellen, aki egyszerűen letagadta, hogy használta volna a vád tárgyát képező szavakat. Az aradi törvényszék bizonyítékok hiányában fel is mentette a vádlottat. A nagyváradi tábla azonban újabb tanukat hallgatott ki, akik mindannyian igazolták a vádat, miért is a plébánost három havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A kir. Kuria ma Vaikó Pál bíró előadása után hozzájárult a tábla ítéletéhez.

A másik eset Kishalmágyon történt, ahol Magyar Miklós román tanító egy oláh népgyűlésen azt hangoztatta, hogy Romániának Aradig kellene terjedni és a magyarokkal ugy kellene bánni, mint 48-ban az oláhok által kiirtott Hollak-családdal. Magyar Miklós ellen erre az ügyészség izgatás miatt vádat emelt. Az aradi törvényszék ma foglalkozott ezzel az ügygyel és a tanítót — azon indokolással, hogy nem izgatott — felmentette.

KÖZGAZDASÁG.

Élelmiszerek drágasága és a gazdák.

Budapest, márczius 27.

Az Omge közgazdasági osztályában ma délután tanácskoztak a gazdák a drágaságról, melynél aktuálisabb kérdéssel mostanság a társadalmi szervezetek nem is foglalkozhatnak. Mi sokszor elmondottuk már véleményünket arról, hogy a szertelen mérveket öltött élelmiszerdrágaságunk mikép volna legalább mérsékelhető, ezuttal tehát bővebb taglalásába nem bocsájtkozhatunk ennek a kérdésnek. Megmaradunk hát az Omge-nek a drágaság enyhítése tekintetében elfoglalt álláspontja indokolt, vagy indokolatlan voltának fejtegetésénél.

Előre kell bocsájtanunk, hogy mi sohasem helyeseltük a gazdaszervezeteknek azt az álláspontját, hogy a szerb kereskedelmi szerződésben tiltassék el az élőállatok és állati termékek behozatala; kimutattuk, hogy állategészségügyi intézkedésekkel teljesen megakadályozható, hogy ragályos betegségekkel inficziáltassék hazai állatállományunk. Tartahatatlant tehát a gazdák ama követelése, hogy állati termékeket se engedjünk be Szerbiából.

A hus a liszten kívül a legszükségesebb táplálék, érthetetlen tehát az ennek megdrágítására irányuló minden törekvés.

Ezt a nézetet vallotta a kormány is, amidőn a Szerbiából behozható leölt állatok mennyiségét 35 ezer darab szarvasmarhában és 70 ezer darab sertésben kontingentálta s ez irányban meg is kötötte a szerbekkel a szerződést.

A hus és vele együtt egyéb élelmiszerek drágaságának okait midőn a gazdák kutatják, jó lenne, ha a saját házuk táján is széttekintene, mert — be kell vallani az igazságot — hogy az általános drágaság felidézésében valamelyes része a termelő gazdaosztálynak is van.

Áttérve már most az Országos Magyar Gazdasági Egyesület javaslataira, melyekben a drágaság enyhítésére alkalmas intézkedéseket jelöli meg, megütközéssel olvassuk, hogy az élelmiszer kisipar csökkentését kontemplálják nagy élelmiszerállalatok és husnagyvágó létesítések után. Feledik azt, hogy mennyi galibát okoznak a külföldön is a trösztök és kartelek. Az élelmiszer kisipar csökkentése populáris szempontból sem indokolt. Követelnek hatósági mérszárskéket és péküzleteket. Ismerve a magyar temperamentumot és a magyar közigazgatás nehézkes voltát, ily intézmények nálunk sohasem fognak bevalni.

A javaslatnak az elővásárlási tilalmak életbe léptetésére vonatkozó rendelkezéseit, a vásárlás szabályozására vonatkozó részeit helyesléssel kell fogadnunk, úgy szinte mélyen belenyul a közérdekebe az élelmiszerkártelek tilalmazására és az élelmiszer hamisítás kárteletlen üldözésére és szigorú büntetésére vonatkozó javaslat is. Végezetül még azt, hogy kívánatos volna, ha a gazdaszervezetek maguk vetnék meg alapját egy feltétlenül szükséges tápszertörvénytervezetnek s ebben az irányban járulnának előterjesztéssel a kormány elé.

Az Omge közgazdasági osztályának javaslata

melyet Jeszenszky Pál ügyvivő titkár, előadó dolgozott ki, a következő intézkedésekkel véli a drágaság megszüntetését:

I. A mezőgazdasági termények és élelmiszerek termelésének fokozását és szervezését.

a) a mezőgazdasági szakértelem fejlesztése és b) a mezőgazdasági érdekképviselet törvényes rendezése után.

Szükségesnek tartjuk az állattenyésztés fejlesztését a tenyészanyag növelése, a borjú és növendékállatok pusztításának megállítását, a havasi legelők kihasználásának lehetővé tétele és a közlegelők felosztásának lehető korlátozása után.

II. A fogyasztás- és élelmiszer-kereskedelem szervezését. E tekintetben szükségesnek véljük:

a) a közvetítő kereskedelem megrendszabályozását, illetve lehető kiküszöbölését, a termelőnek a fogyasztóval közvetlen érintkezésbe hozatala révén. Evégből kívánatos a fogyasztó és értékesítő szövetkezetek minél nagyobb számban való létesítése ezeknek a kormány és hatóságok részéről való támogatása.

b) Az élelmiszer-kereskedés csökkentését, nagy élelmiszer-kereskedelmi és husnagyvágó létesítése után.

c) A vásárlás egységes szabályozását a piaci és helyi szabályozás és rendezése, valamint az elővásárlási tilalmak életbeléptetése után.

d) A főváros vásárcsarnokainak szerves kapcsolatba hozatalát az újonnan létesült hűtőházzal, valamint az élelmiszer-kereskedés bevezetését és rendszeresítését.

e) A hatóságok részéről az ipartörvényben biztosított azon jogok érvényesítését, hogy kellő befolyást gyakoroljanak az élelmiszer-kereskedelmi áralakulására, szükség esetén hatósági mérszártsékek, péküzletek s élelmiszereket forgalomba hozó üzletek felállítására.

Szükségesnek tartjuk továbbá

1. Az iparcikkeket drágító kartellek ellenőrzését és helyezésüket s különösen az élelmiszer-kartellek megrendszabályozását, illetve ez utóbbiak létesítésének a legszigorúbb büntetés terhére melletti tilalmazását.

2. Az élelmiszerhamisítás kármentesítését és szigorú büntetését. Ezzel kapcsolatban a tápszer-törvény melletti életbeléptetését.

3. Az élelmiszerekre érvényes szállítási tarifák lehető mérséklését. Az államvasutak tarifapolitikájának az ország és a főváros élelmiszer-kereskedésének szolgálatába állítását. Az agriktarifák intézményének bevezetését.

4. A fogyasztási adók lehető mérséklését, illetve méltányos rendezését.

5. A vad fogyasztási adójának eltörlését, valamint

6. a vadászati törvény gyökeres módosítását.

A tetszőleg fogadott előadás után Ziegler Nándor védekezik az ellen, hogy a vásárcsarnokok idéznék elő a drágaságot.

Rudnai Molnár István szerint a drágaság fő oka a tökeszegység. Segíteni lehetne ezen sokat, ha a termelő és fogyasztó közötti kapcsolatot visszaállítanák. A fővárosnak és az államnak is kellene áldozatot hozni a helypiacok leszállításával. A drágaságot nagymértékben idézik elő a közvetítők.

Sierbán János: A termelőnek nem lehet célja, hogy termékeit minél olcsóbban adja. Bolondság beszélni a mezőgazdasági termékek drágaságáról, hiszen a földirtók alig jövedelmeznek. Csodálkozok azon, hogy gazdák összeülnek tanácskozni arról, mi módon kell a termékek árát leszállítani. Analfabétáknak nevezi azokat a neves közigazdákat, akik akár a kivitt akariák megszüntetnét, akár a balkán élőállat-behozatalt megengedni. A javaslatot az első rész elhagyásával fogadja el.

Szilassy Zoltán: Amikor a gazdák közt a drágaság enyhítéséről van szó, aligha beszélhetni másról, mint az illetéktelen közvetítés kiküszöböléséről. Zieglerrel szemben vitatja, hogy a vásárcsarnokok igenis olcsóbbá tehetik az árakat. A csarnokokban sok a költség s a legtöbbje indokolatlan. Részletesen felsorolja kifogásait, felelősen különösen, hogy a személyzet a legvexatoriusabb eljárást alkalmazza a csarnokokban az elárúsítók ellen. A vásárcsarnokoknak kellene arra törekedni főleg, hogy a termelők elítéljék a fogyasztóval összehozza; különösen helyteleníti, hogy az élelmiszer-árusok Budapesten javaslatot a legkétesebb egzisztenciákból kerülnek ki. A javaslatot Sierbán módosításával fogadja el.

Löherer Andor: Igazságtalannak tartja a gazdák megvádolását a drágaságért. Ez a vád mesterségesen keltett. Felhívja a figyelmet a fogyasztási adók rendszertelenségére, rossz a vasuti tarifapolitika.

Ujhelyi Imre: Fontosnak tartja, hogy a javaslat első pontja, amit Sierbán elejteni kívánt, megmaradjon. A tej zsirtartalmának perczentuális megállapítását nem kívánja.

Bolla Mihály szerint a drágaság egyik oka a fogyasztó könnyelmű költsége.

Jeszenszky Andor szerint a drágaság vidéken érezhetőbb, mint Budapesten. Változtatni kell a gazdálkodási viszonyokon. Szólv felelősen, hogy a keleti pályaudvar közelében látott rozstot termelni oly földön, ahova igazán konyhakert való. A közvetítő kereskedelem okozza a legtöbb bajt.

Küszler Henrik: A drágaságnak egyik oka, hogy nincs élelmiszer-kereskedelmünk. A kivitt fenn kell tartani. A javaslatot elfogadja.

Jeszenszky Pál előadó válaszul ezután az egyes felszólalásokra. Elfogadásra ajánlja teljes egészében újból a javaslatot, a tej perczentuális zsirtartalmára vonatkozó rész kivételével, ahol az Ujhelyi módosítását fogadja el.

A szakosztályok így értelemben határoztak.

A Pécsi Villamossági r.-t. tökémezése. A Pécsi Villamossági r.-t., mely a Hitelbank égisze alatt álló „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” alapítása — amint már említettük — felelősen részvénytökejét. A tökémezést most már az illetékes cég hivatal is tudomásul vette s ezek szerint az eddigi 1 millió korona töké helyett 1 1/2 millió koronát tesz ki a vállalat tökéje.

Az Angol-Osztrák Bank közgyűlése. Tegnap este volt Bécsben az Angol-Osztrák Bank közgyűlése. Morawitz Károly elnök nyitotta meg a gyűlést 44.375 részvény birtokában levő 17.075 szavazattal bíró 61 részvényes jelenlétében. A közgyűlés során az elnök bejelentette, hogy az a részvényes, aki tavaly levélileg minden tárgyhöz való felszólalásra jelentkezett, az idén is bejelentette szólási igényét. Bár minden részvényesnek joga van a tárgyhöz szólni, azért még sem veszi tudomásul az illető részvényes bejelentését. Ezután a közgyűlés elfogadta az üzleti jelentést, valamint az igazgatóságának a 16 koronás osztalékról szóló javaslatát és egyéb bejelentéseit. Végül újra beválasztották az igazgatóságból kilépő Mallmann Károlyt, dr. Falk Miksát, lord Hollingdort és Wetzler Bernátot, azután pedig beiktatták az igazgatóság új tagjait: Adler Vilmost és báró Föld-Springer Jenőt. A bank múlt évi nyeresége 4.926.363 korona.

Változás egy gyári cégénél. Az ismert Ehrlich G. Gusztáv kályhagyári cégénél az a változás állott be, hogy az üzlet eddigi tulajdonosa, Ehrlich G. Gusztáv helyett Ehrlich L. Ferencz birtokába ment át a cég. Ezek folytán a cég szöveg is módosítást nyert, amennyiben a cég ezentúl „Ehrlich G. Gusztáv utóda Ehrlich L. Ferencz Magyar Kályhagyára” cég alatt működik. Az új cég-tulajdonos tudvalevőleg fia Ehrlich G. Gusztávnak.

A Balaton körteleónia. Már írtunk arról, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a Balaton melletti fürdőhelyeket a távbeszélő-hálózatba bevonja. A távbeszélőt fokozatosan építik ki és ez évben Aliga, Gyenesdiás, Balatonkeresztúr és Szántó községek kapnak telefont. Az előmunkálatok már folyamatban vannak s a Balaton felsőpartján a távbeszélőt a vasut megújításával fogják a közhasználatnak átadni.

A Nicholson-gyár tökémezése. A Nicholson Gégyár r.-t. jövő hó 11-ére hívta össze idei rendes közgyűlést, melyen egyéb tárgyakon kívül a mérleglet is előterjesztik. Ugyanezen a közgyűlésen kerül döntés alá az igazgatóságnak általunk már jelzett javaslata, hogy az eddigi 2 millió koronányi részvénytökéjét 1 millióval, vagyis 3 millióra emeljék.

Kossuth Ferencz üdvözlése. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság félszázados jubileuma alkalmából a Kereskedelmi Akadémia főiskolai biztosítási tanfolyamának hallgatói Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek a hazai biztosítási ügy, főleg pedig a munkásbiztosítás körül szerzett érdemeiről is megemlékeztek s öt Tarnai Aladár joghallgató indítványára táviratilag üdvözölték. Kossuth ma Tarnához írt következő sorokban köszönte meg az üdvözlést: A Kereskedelmi Akadémia biztosítási tanfolyamának hallgatói nevében küldött üdvözlétet fogadja kérem köszönetemet, melyet kollektív előtt is tolmácsolni kérek. Hazafias üdvözléssel: Kossuth.

Egy hajózási vállalat veszteségei. A Magyar Belhajózási Részvénytársaság, mely már hosszabb idő óta nem prosperál, a lefolyt évi mérleglet is kevéssé biztató eredménnyel zárta. A mérlegben mint veszteség hajók számláján 12.141.84 korona szerepel. A vállalat fő részvényese egyébként egy magánhajózási cég.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Bein Miksa Baranya-Mágócs, Spitzer Miksa Trencsén, Englis Adolf Bécsújhely, Kardos Lipót Nagyvárad, Janoschek Anna és Schwarcz Róza Pécs.

A Hirtenbergi Tölténygyár nagymegrendelése. A Hirtenbergi Tölténygyár, mely vállalat nálunk is eléggé ismeretes, a görög kormánytól 30 millió megrendelést kapott. A vállalat ezért a nagy összegért Manlicher-Schönauer-töltényeket fog szállítani.

Csöd. Okolicsányi Etelka és Társa, melynek egyedüli tulajdonosa Okolicsányi Etelka, budapesti bej. cég (üzlete IV. ker. Szervita-tér 8. szám I. em.) kereskedő ellen, a budapesti váltótörvénysek a csödot megnyitotta. Kinevezettek: Csödbiztos: dr. Fehér Tamás kir. törvényesbíró. Tömeggondnokká: dr. Frieder Márk ügyvéd. Tömeggondnokhelyettes: Kálmán Elemér ügyvéd. A követelések bejelentésére április 28., felszámolási tárgyalásra május 23., a csödválasztmány megválasztására május 25. tüzetett ki határidőül.

Harcz a poprád—dobsinai vasutért. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter rendeletére holnap, szombaton délelőtt 11 órakor nagyobb tanácskozás lesz a poprád—dobsinai vasut ügyében, miután Gömör és Szepes vármegyék között valószínűleg harcz folyik már évek óta, hogy melyik vonalat építsék ki: a dobsina—poprádi, vagy az igló—betlérit. A miniszter meghívta az értekezletre az érdekelt vármegyéket és városokat, melyek nagyobb számu képviselőket küldöttek ki erre a Felvidékre nagyfontosságú értekezletre. — Itt említjük egyúttal meg, hogy a vasut ügye Gömör vármegye tavaszi közgyűlésén is szóba került. A gyűlésnek főbb tárgya — amint Rimaszombathól jelentik — a dobsina—poprádi vasut ügye volt, amelynek céljaira a megye 400.000 koronát megszavazott. A Dobsina, Igló és poprádi vonal kiépítése által az utasok, a turisták négy órával hamarabb érkeznek a Tátrába. A vasut építéséhez Dobsina bányaváros 2 millió koronával, Poprád városa 250.000 koronával, Koburg Fülöp herczeg 700.000 koronával fog hozzájárulni. Ezenkívül nagyobb összegeket fognak megszavazni Igló, Eger és Putnok városok is. Az új vasut a világhírű jégbarlang előtt haladna el, ahol egy európai hírnevű hidropata nagyszabásu vízgyógyintézetet és egy nagy szállodát akar építeni. Az új vasut egyik szárnyvonala Dobsinától ágazna el Igló felé.

A kereskedelmi alkalmazottak évi jelentése. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete most küldötte szíjjel az egyesület múlt évi működéséről kiadott jelentését. Az elmúlt évben létesítette az egyesület állásnéküliség esetére szolgáló pénztárát, kongresszust rendezett, megszilárdította a nyolczórás záróra ügyében megindított mozgalmat, az országos ipartanács állandó bizottságában képviseltetést nyert. Esti és nyelvi tanfolyamait az egyesület helyiségében sorozatos vasárnapi — Szabad Linczeum által rendezett — előadásokkal bővítette, könyvtárát gyarapította, visegrádi üdülőtelepét 79 tag vette díjtalanul igénybe; állásközvetítőjét fejlesztette és sportcsoporthoz tartott fenn. Az egyesület vagyona 1907 december 31-én 35.421.16 korona volt. Megemlítjük, hogy az egyesület az 1907 év kilenc hónapjában 17.037.06 korona tagdíjbevételeből kulturális intézményekre 16.472.83 koronát fordított. Az egyesület vasárnap tartja évi rendes közgyűlést.

Nagybirtok változás. Gróf Nádasdy Ferencz örökösét — jelentik lapunknak — eladták a gyoroki uradalmat 390.000 koronáért dr. Masznyik Márton lippal járásorvos, Temes megye tb. főorvosának. A gyoroki uradalom gróf Nádasdy Ferencz legkisebb birtoka volt. Az uradalom száztizennyolcz hold szántó, ötvenkét hold szőlő, nyolczvanegy hold legelő s az egyéb kisebb területekkel együtt közel háromszáz hold kiterjedésű.

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 26-27. 75-26, Engros 164.

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.

Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

Szeszes italok egyedárusági illetéke Szerbiában. Számos kontroverzia merült fel az importőrök és a szerb vámhivatalok közt amiatt, hogy az utóbbiak sok esetben sok oly alkoholtartalmú italok után is beszédtek az egyedárusági illetéket, amelyek után ez az illeték nem jár. Ezt a kérdést is szabályozta legújában a szerb kormány, még pedig oly értelemben, hogy az említett egyedárusági illeték a tarifatorvény 19. szakasza alapján szerződéses államokból bejövő csak oly erős (magas foktartalmú) italok után szedendő, melyek keményítő anyagokból és melleszből nyert szeszszel vannak előállítva, minőlfogva azok a pálinkafélék, melyek gyümölcsökből vannak termelve, nem esnek a monopóliumilleték alá.

Gazdasági hírek Amerikából. Londonból írják: A Standard jelenti Newyorkból, hogy a Knickerbocker Trust Co. ismét megkezdte üzleti működését. Az Union Pacific vasutársaság igazgatósága mai ülésében elvetette azt a tervet, hogy Harriman, Stillmann és Rogers igazgatók ellen több connecticuti részvényes javaslatának megfelelően vádakat nyújtsanak be, amelyek azzal vádolták az illetőket, hogy jogosulatlan hasznot szereztek maguknak, amidőn az Illinois Central vasutársaság az 1906. évben részvényeit az Union Pacificnak eladta. Az igazgatóság hivatalos közleménye azt mondja, hogy az említettek érdekelve voltak e részvények eladása körüli üzletben, még az üzlet megkötése előtt ismeretes volt az igazgatóság előtt, amely ennek dacára is egyhangúlag megbizta őket az üzlet lebonyolításával.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy Százhalombatta megállóhely folyó évi márczius hó 28-ával az összeforgalom részére megnyílik.

A Fonciére, Pesti Biztosító Intézet tegnap tartott igazgatósági ülésében elhatározta, hogy a közgyűlésnek a 100 frt névértékű intézeti részvény 1907. évre vonatkozó osztalékszolványának részvényenként 14 koronával leendő beváltását fogja indítványozni. A tartalékalap és a díjtartalékok a múlt évhez képest 1,694.161 koronával szaporodtak.

Forgalmi korlátozás Ausztriában. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a Wien városi villamos vasut és gázgyár vágányainak túltömöttsége miatt Erdbergerlande-Stadlau és Süssenbrunn állomásokra a fenti két társaság címére rendelt szénküldemények felvétele három napra beszünttetett.

Az Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére ő cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt tegnap tartotta mintegy ötszáz intézeti tag részvétele mellett aranyosmaróti Rónay Gusztáv ezredes elnöklete alatt rendes közgyűlést. Az igazgatóság jelentése, a mérleg- és eredmény számla, melyet a közgyűlés jóváhagyólag vett tudomásul, az intézet örvendetes fejlődéséről tesz tanúságot, amennyiben a tagok száma már kerek 54.000-re, a biztosítási állomány kerek 59.000.000 koronára, az árva-pénzek elhelyezésére alkalmas értékpapirokban és jelzálogkölcsonokban gyümölcsöző díjtartalék pedig immár 18.000.000 koronára emelkedett, ami oly jelentékeny eredmény, melyhez hasonlót ily rövid idő alatt magyar biztosító-intézet még nem tudott elérni. A számadások elintézése után az igazgatóság előterjesztést tett még az alapszabályoknak a tagok érdekeinek biztosítását célzó módosítása iránt, melyet a közgyűlés nagy örömmel fogadott el.

Az aradi kereskedelmi kamara közgyűlése. Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegnap délután két közgyűlést tartott. A rendes közgyűlést megelőzte egy rendkívüli közgyűlés, melyen a kamara elhunyt titkára, dr. Marschall Lajos emlékezetének adózott. Kristory János elnök nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést, kegyeletes szavakban emlékeztetve meg a kamarának harminczhárom éven át volt titkáráról és jelentést tett azon intézkedésekről, melyeket a kamara az elhunyt titkár temetésével kapcsolatban tett. Zima Tibor titkár jelentést tett a beérkezett részvétiratokról; majd az elnökség indítványozta, hogy Marschall Lajos érdemei jegyzőkönyvbe iktattassanak, arczképét pedig a kamara festesse meg. A közgyűlés ezen indítványt elfogadta és ezután Zima Tibor titkár tartotta meg nagyhatású emlékszedést. A közgyűlés ezután elfogadta Steigerwald Alajos indítványát, hogy az emlékszedés szóról-szóra vétessék be a jegyzőkönyvbe. Öt percz szünet után megkezdődött a rendes közgyűlés, amelyen megállapítván özv. Marschall Lajosné nyugdíját, áttért a titkári állás betöltésére. A kamara elnöksége az állásra Varjassy Lajost meghívta s egyidejűleg Zima Tibor titkár fizetését évi 1200 koronával fel-emelte. Áttért ezután a teljes ülés a napirend tárgyaitra, melynek során a fogyasztási adó szaktanácsába a kamara küldöttéivé megválasztotta rendes tagokul: ifj. Neumann Adolfot és Martens Cesárt;

pótagokul pedig: Fles Ármint és Goldschmidt Miksát. Elhatározta a közgyűlés, hogy a budapesti kamara megkeresése folytán felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez az Országos Vállalatok czég szövetegének egymástól való megkülönböztetése, illetőleg a telephely kötelező kitüntetése érdekében. Ezután több kisebb ügyet intéztek el.

Az Ipartestületek Országos Szövetségének választmányá T h é k Endre elnöklete alatt tartott ülésében foglalkozott az új ipartörvény tervezetere vonatkozó tanácskozások előkészítésével. Az ülés azt határozta, hogy a kamarai kerületek szerint megtartandó értekezletek határozatait egybegyűjti és közreadja és ezen az alapon fogja a tárgyalásokat egy erre a czélra összehívandó általános országos értekezleten betetőzni. A szövetség titkári állását dr. Dóczy Sámuel iparegyesületi ügyész megválasztásával töltötték be. A belső kezelési ügyek megbeszélése után elfogadták Gelléri Mórnak azt az indítványát, hogy az összes hazai ipartestületeket felhívják a szövetséghez való csatlakozásra és ebben az akcióban segítségül hívják a kamarai székhelyen működő ipartestületek vezetőségét is.

Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nyereményeket sorsolták ki:

- 400.000 koronát nyert: 2043
- 70.000 koronát nyert: 1301
- 10.000 koronát nyert: 62779
- 5000 koronát nyertek: 12515 18416 52319 79412 79664 104472
- 2000 koronát nyertek: 888 2726 8790 12085 16938 17436 19670 24484 27610 50909 52350 57664 68703 71279 79839 90044 91360 92202 92137 94471 100242 103414 103660 107956 111358 112953 124087
- 1000 koronát nyertek: 1088 3935 5959 6678 7481 8578 9424 11967 11228 14031 16939 17680 22527 22251 22653 23204 24668 25935 25783 25251 29213 29957 30433 35260 35600 36406 38047 42901 44222 47288 49336 56069 58285 59325 59140 63151 69884 70719 72148 72142 74880 84884 85126 86532 87467 90528 93712 93038 97484 97596 101010 101039 103247 104515 106125 112038 112450 113870 116858
- 500 koronát nyertek: 167 1354 2491 4911 5477 6119 7759 8297 10498 11603 12393 13491 14012 14457 15700 16582 17651 19395 22238 23378 23258 23054 23436 25442 25103 26885 26207 27260 32100 33475 35757 37094 40806 41000 43873 44745 45597 47983 48815 49005 52414 53967 56523 56840 59461 59633 60047 61856 61970 64679 66412 66392 67127 68628 69291 69395 70953 71819 72261 73663 73435 74903 75953 79615 79715 79777 80408 81085 82349 84953 87233 89823 91225 92268 92746 93057 94145 95966 100507 100342 101774 102063 102595 102926 104165 108961 109970 110611 112583 112294 117016 117385 120521 122325.

Az osztálysorsjáték mai huzásán a 70.000 koronás főnyereményt az 1301 számú nyerte, amelyet a Hecht Bankház 1/4-ben adott el. Ismét beteljesedett, hogy legszerencsésebb bankház a Hecht-bankház.

A mai huzás 10.000 koronás főnyereményét 62.779 számú sorsjegyre a Gaedicke-bankház (Kossuth Lajos-utca 11.) szerencsés vevő nyerték.

Új járatok Cirkvenicába, Noviba és Lussinpiccolóba. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter újabb intézkedéseket tervez tengerparti járataink szaporítására és javítására. Néhány nap előtt biztosította, hogy a folyó év nyarán a fiume-velencei járatok a vasárnapok kivételével naponként teljesítessenek, most pedig a tengerpartunk mentén teljesített hajójáratok ügyét rendezte. Eddig tengerpartunk mentén csak áruszállítást is teljesítő hajók közlekedtek, ami a fürdőközönség igényeinek nem felelt meg és a tengerpartunk mentén fekvő fürdőhelyek fejlődését is károsan befolyásolta. Ezek az állapotokon a kereskedelemügyi miniszter gondoskodása folytán legközelebb segítve lesz; a Magyar-Florvát Tengerhajózási-Társasággal létesítendő egyezség szerint, e társaság legközelebb egy szalongozóst fog tengerpartunk mentén járatni és azzal naponként egy járatot Fiume és Novi között s naponként egy másodikk járatot Fiume és Cirkvenica között teljesíteni. Ezek az új járatok feltehetőleg még husvét előtt életbe fognak lépni. Legközelebb javulni fog a hajózási összeköttetés Fiume és Lussinpiccoló között is. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter intézkedett, hogy e viszonylatban a heti 2 járat helyett heti 4 járat teljesítessék, még pedig óránként 12 tengeri mértföld menetssebességgel, tehát, mint gyorsjárat lesz az utazóközönség számára nagyobb kényelmet nyújtó hajók beállításával hetenként legalább két járat szalongozóssal fog teljesíteni, de valamennyi járat úgy a Fiuméből való elindulásakor, mint az odaváló visszaérkezéskor csatlakozással fog birni a budapesti gyorsvonathoz.

A lesoványodást

meggátolja, a testet gyermek husát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító és erősítő táplalék gyermekek részére, és az Ön gyermekét is megerősíti éppoly, mint ahogy sok ezer gyermek fejlődését elősegítette. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adassék neki

SCOTT-féle EMULSIÓ

Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkatrészekből összeállított SCOTT-féle Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ által elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét - a halászt - kézzük ügyesen lemebe venni.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSNE

Gabonatözsde.

Amerikából ismét 1 1/2 centes árvajulást jelentettek. Nálunk azonban a kedvezőre fordult időjárás és az áprilisi terminus közelsége igen lanyha irányzatot okoz. A határidő-piaczon az árveszteség tegnaphoz képest még nagyobb, amennyiben áprilisi buza tegnaphoz képest 35 fillérrel lett olcsóbb. Daczára annak, hogy malmaink a helyi készletből az utolsó időben számottevő buzamennyiséget vettek, az áprilisi terminusra felmondási anyag még nagyon sok maradt. Ugy hírlik, hogy 1/4 millió métermáza buza lesz felmondva; ezzel szemben átvévre biztosan még nem számíthatnak. A spekuláció jónak látja tehát az áprilist lebonyolítani. Rozs ma jól tartotta magát, az árfolyama tegnaphoz képest alig változott. Zab és tengeri néhány fillérrel lettek olcsóbbak.

Eladatott:

- Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 78 kg. 23.60 korona, 1000 mm. 77 kg. 23.54 korona, 1000 mm. 76 kg. 23.36 korona, 1000 mm. 76 kg. 23.30 korona. Hódmezővásárhelyi: 3800 mm. 77 kg. 23.55 korona.
- Pestvidéki: 100 mm. 77 kg. 23.50 korona, 300 mm. 77 kg. 23.50 korona, 100 mm. 77 kg. 23.45 korona, 500 mm. 11. 75.5 kg. 22.40 korona.
- Makói: 4400 mm. 76 kg. 23.45 korona.
- Mezőhegyesi: 3700 mm. 77.7 kg. 23.64 korona.
- Dunai: 2200 mm. 76 kg. 23.05 korona.
- Bánáti: 100 mm. 75.5 kg. 23.15 korona.
- Fehérmegyei: 150 mm. 78 kg. 23.40 korona, 150 mm. 77 kg. 23.40 korona, 150 mm. 77.5 kg. 23.45 korona.
- Beckerekai: 6000 mm. 74 kg. 22.60 korona.
- Felsőmagyarországi: 7000 mm. 77 kg. 23.20 korona.
- Zentai: 1600 mm. 76 kg. 23.44 korona.
- Raktárból: 1650 mm. 77.4 kg. 23.40 korona, 1000 mm. 77 kg. 23.25 korona, 2060 mm. 77.2 kg. 23.18 korona, 2320 mm. 77 kg. 23.18 korona, 360 mm. 76.3 kg. 23.30 korona, 500 mm. 74 kg. 22.40 korona.
- Rozs: 100 mm. 20.60 korona, 120 mm. 20.60 korona, 100 mm. 20.60 korona, 250 mm. 20.55 korona, 100 mm. 20.50 korona, 100 mm. 20.50 korona.
- Zab: 100 mm. 16.20 korona, 200 mm. 15.90 korona, 150 mm. 15.80 korona, 300 mm. 15.80 korona.
- Tengeri: 100 mm. 13.60 korona, 500 mm. 13.20 korona.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiaczon köttetett:

Előföldt:

- Előfordult kötések (50 kg.-kint):
- Buza 1908. áprilisa 11.43, 11.34, 11.47, 11.41
- Buza 1908. októberre 9.70, 9.71, 9.66, 9.73.
- Rozs 1908. áprilisa 10.33, 10.32, 10.36.
- Rozs 1908. októberre 8.53, 8.54, 8.51, 8.53.
- Zab 1908. áprilisa 7.59, 7.60.
- Tengeri 1908. májusra 6.58, 6.62.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

- áprilisi buza 11.35 - 11.36
- októberi buza 9.70 - 9.71

hitelintézet 1146, Osztr. Länderbank 475.—, Magyar jelzálogbank 455.—, Banque de Paris 14.59, Banque Ottomane 719.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 153.—, Meridional vasut 664, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 498.—, Rio Tinto 16.48, Sucrerie d'Egypte 33.—, Tula 240.—, Thomson Houston —, Uríkányi közsén 144, Chartered 17.25, De Beers 304.—, East Rand 81.25, Jagersfontein 80.25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 44.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.06, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.35 Magánkamatláb 2¹³/₁₆, Szilárd

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

1908. márczius 27-én.

Az utóbbi napokban husneműekben, nevezetesen öltött vidéki borjuban és tejes barányokban emelkedő hozatok mellett élénk fizet fejlődött, az árak csekélyebb visszafejlődése kíséretében. Vágott baromfi kereslete jó. — Vaj valamivel lanyhább. Tojás hozatalaink megcsappanvak s jobb külföldi kereslet folytán árjegyzéseink néhány koronával javultak.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 120-146 K, eleje 104-120 K, vidéki borju, bőrbőn hosszan mérve sulylevonás nélkül 80-1 K, helybeli borjubah 110-120 K, sertésuh szalonával 124-128 K, lehuzott sertés 130-132 K, szalonna friss 128-130 K, szalonna sózott 124-128 K, szalonna füstölt 128-136 K, olvasztani való 124-128 K, háj 136-140 K, sertészsir 140-144 K, mind métermázsánként. Füstöltus (vidéki) kg.-ja 120-160 K, hazai sonka 1.80-2.— K, szalámi magyar 3.20-3.60 K, nyári szalámi 1.40-1.60 K.

Vad: Oz —.— K, szarvas —.— K, dämvad —.—, vaddisznó 90-1.10 K kg.-ként egészben, nyul nagy —.— K, nyul süldő —.— K, fogoly —.— K, fácán —.— K, szalonna —.— K, darabonként. Fenyvesmadár köteje 1.—-1.20.

Baromfiuték: Elő rántani való csirke 2.80-3.60 K, sütni való 3.60-4.— K, kacsa sovány 4.—-5.— K, kacsa hizott 7.—-8.— K, liba fiatal —.—-K, lud hizott 16.—-18.— K, tyúk 4.40-4.60 K, pulyka 0.—-0.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50-1.60 K, hizott rucza 1.60-1.70 K, hizott pulyka 1.40-1.80 K, levestyúk 1.40-1.60 K kg.-ként, Pulárd 1.80 2.— darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.70-3.— K, II. 2.60-2.70 K, főzővaj (köpült) 1.80-2.— K, tehéntúró 28-44 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhtúró és munkástúró igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsejtelék: Burgonya (vaggonáru) sárga 5.60-6.40 K, rózsá 5.60-6.40 K, fehér 4.80-5.20 K, kiíli 7.—-8.— K, sárgarépa 5.—-7.— K, petrezselyem 14.—-18.— K, vöröshagyma makói 13.80-15.40 K, közönséges hazai 7.—-8.— K, fokhagyma 36.—-44.— K, káposzta 8.—-10.— K 100 kg.-ként.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1.60-2.40 fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 60.—-1.20 f., másodrendű 40-60 K., harmadrendű apró áru 20-40 K. Körte elsőrendű 1.20-2.40- K, másodrendű 40-60 K., dió I. 40-60 K., II. 30-40 K, 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 70-72 K, erdélyi apróbb áru —.— K, meszes —.— K eredeti ládánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, márczius 27-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 126-128 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 126-128 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogr.-ig) 126-128 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillér, közép (páronként 240 — kilogramm sulyban) — fillér.

Sertésleltár: 1908. évi márczius 25. napján volt készlet 27727 drb., 1908 márczius hó 26 án

felhajtott 351 darab, 1908 márczius 26. napján elszállított 327 darab, 1908 márczius 27. napjára maradt készletben 27751 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest márcz. 27. (Hiv. tud.) Előző napról maradt — darab sertés, 67 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 994 darab sertés, 67 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő — darab malacz. Eladatott 858 darab sertés, 59 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 163 drb sertés, 8 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 98-104 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 93-96 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — 108 fillérig, ételsulylevonással 129-138 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 230 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 124-140 fillérig, könnyű 220 kg.-ig 132-140 fillér, ételsulylevonással — fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr.-ig — fillérig, ételsulylevonással 134 — fillérig. Belföldi süldő 196-110 fillérig, horvát süldő 100-110 fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak 2-4 fillérrel emelkedtek.

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 27.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter dr. Kovács Gyula és Band Henrik számvevőszéki díjnokokat ideiglenes minőségű fizetéstelen miniszteri számgyakornokokká; a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Pök Géza temesvári pénzügyi számvizsgálót pénzügyi számtanácsossá végleges minőségben, jelenlegi állomáshelyén való meghagyással; az igazságügyminiszter Rézler Ervin debreczeni törvénytudományi joggyakornokot a nagyikindai járásbírószékhez, Bures Lipót soproni törvénytudományi joggyakornokot a szekszárdi törvénytudományi és ifj. Hévízy József szegedi járásbírószék joggyakornokot

Buza	Műs	100 kilogramm ára		10 kilogramm ára	
		K-101	K-102	K-101	K-102
iszavidéki új	77	92.55	92.95	9.25	9.29
" " " " " "	77	92.75	93.15	9.27	9.31
" " " " " "	77	92.90	93.30	9.29	9.33
" " " " " "	77	93.05	93.45	9.31	9.35
lehélmogyói új	77	92.45	92.85	9.24	9.28
" " " " " "	77	92.55	92.95	9.25	9.29
" " " " " "	77	92.75	93.15	9.27	9.31
" " " " " "	77	92.90	93.30	9.29	9.33
reszvidéki új	77	92.50	92.90	9.25	9.29
" " " " " "	77	92.60	93.00	9.26	9.30
" " " " " "	77	92.75	93.15	9.27	9.31
" " " " " "	77	92.85	93.25	9.28	9.32
bánási új	77	92.85	93.25	9.28	9.32
" " " " " "	77	92.90	93.30	9.29	9.33
" " " " " "	77	93.05	93.45	9.31	9.35
bácskai új	77	92.55	92.95	9.25	9.29
" " " " " "	77	92.65	93.05	9.26	9.30
" " " " " "	77	92.85	93.25	9.28	9.32
" " " " " "	77	92.95	93.35	9.29	9.33

Allamadésság közvelesonok		Zalotvelele. Elsőbbség	
Ár	Ár	Ár	Ár
Magyar aranyáradek 4%	111.70	Belvár. lpt. e. t. 4%	8.50
koronáradek 4%	88.50	Egyesült lpt. takpl. 4%	99.00
koronáradek 4%	93.65	korona ért. 4%	93.50
All. k. Vaskepu cej. ar. 4%	77.00	Klárif. orsz. lótl. 84 év 5%	101.00
1870. nyerevény köcs. 100 fr.	101.00	50% evre 5%	101.00
Hov. szlav. reg. kar. k. 14%	101.00	50% evre kor. ért. 4%	98.50
M. lótl. lótl. köv. 4%	94.00	M. agrárjár. b. szilóköt. 4%	98.00
Hov. szlav. 4%	117.00	járadek egy vt. 4%	98.00
Hov. szlav. jelez. föld. köv. 4%	97.50	zalotvelele köcs. 4%	94.00
Kov. szlav. adom. koron. 4%	97.50	M. lpt. takpl. r. t. 60 evre 4%	94.00
Egyes. osztr. ár papir. 4%	116.00	85 evre 4%	94.00
ezütl. 4%	116.00	85 evre 4%	94.00
Osztrák aranyáradek 4%	97.75	Magy. földhitelint. 4 evre 4%	92.85
koronáradek 4%	151.00	65 evre 4%	94.25
All. sor. 1880. 100K 4%	214.00	szab. és talajjav. 4%	98.25
1880. b. t. 20 K 4%	203.00	M. jelez. hitelb. fr. ban 4%	99.25
1884. b. t. 200 K 4%	203.00	ugyanaz 60 evre 4%	99.25
1884. b. t. 100 K 4%	203.00	forint értékeben 4%	98.50
Bosz. herc. orsz. k. 1885. 4%	91.75	60 evre kor. 6. 4%	98.50
vasut. 1888. 4%	99.00	közs. köv. 60 evre 4%	98.50
1902. 4%	99.00	ugyanaz 50 evre 4%	98.25
Bpest. sz. kes. lótl. köcs. 4%	91.75	60 év vt. 110 fr. 4%	99.00
Egyes. osztr. ár papir. 4%	99.00	60 év 100 frank 8%	99.00
Orosz államkölcsön 6%	91.00	nyer. köv. fr. 4%	98.00
		oszt. felül. 4%	98.00
		nyer. köv. kor. 6. 8%	100.00
		M. lozám. pr. lótl. 60 evre 4%	98.50
		85 evre 4%	98.50
		M. lpt. közp. jelez. 4%	98.75
		közs. köv. 80 evre 4%	98.75
		közs. köv. 70 evre 4%	98.75
		Orosz. közp. hitelisz. köv. 4%	100.00
		Osztr. an. bank 60 év kor. 6. 4%	98.30
		4%	98.00
		P. hazai. lpt. közs. kv. 4%	98.25
		fr. 4. 4%	98.25
		100 K n. a. nykvt.	101.50
		Pesti m. keresk. bank 4%	99.25
		Kőbányai gőztelgyár 4%	98.40
		Közönséges és telgyár 4%	98.40
		Lechner rakosi telgyár 4%	98.40
		Magyar azzal. r. t. 4%	155.00
		Magyarál. közsönb. r. t. 5%	565.00
		Magyar keramia. gyár 4%	214.00
		Salgótarjani közsönbánya 6%	75.50

Bankok részvényei		Takarékpénztárak		Biztosító társaságok		Gőzmalak		Sorsjegyek		Pénzmekek és váltók.	
Ár	Ár	Ár	Ár	Ár	Ár	Ár	Ár	Ár	Ár	Ár	Ár
Angol-osztrák bank	303.50	Belvárosi takarékpénztár	95.00	Elő magyar ált. biztosító	97.40	Concordia	175.00	Bazilika sorsjegy	21.50	Arany, magyar v. osztr. vált	11.85
Budapesti bankgyűjtemény	40.00	Budapest-Erzsébetvárosi tak	171.00	Fonciare pesti bizt. int. 5%	285.00	Elő budapesti	1620.00	Bécs. nyer. köcs. 1874. év	31.75	" " " " " " " "	11.27
Első magyar iparbank 5%	150.00	Budapest-Lipótvárosi bank r. t.	171.00	Magy. jéz. és viszont. 6%	324.00	Erzsébet	850.00	Budavári sorsjegy	230.00	" " " " " " " "	19.03
Finnei hitelbank 5%	150.00	Bpesti tak. és par. bank	414.00	Magy. jéz. és viszont. 6%	324.00	Luiza	290.00	Erzsébeti szanatórium sorsj.	8.00	" " " " " " " "	19.08
Bpesti giró és pénztár egytel	279.55	Bpesti közp. vasut. márcz. k. 5%	140.00	Nemzet. baleset biztosító 5%	210.00	Pesti hengermalom	840.00	Jósziv' sorsjegy — osztr. felül.	10.00	" " " " " " " "	23.58
Hazai bank márcz. k. 5%	279.55	Bpesti közp. vasut. márcz. k. 5%	140.00	Cannonia viszontbizt. intezet	210.00	Pesti mezarok és sötlők	860.00	Magyar vöröskereszt sorsj.	24.50	" " " " " " " "	19.08
Magy. kereskedelm. r. t. 5%	577.50	Bpesti vill. városi vasut. 5%	1815.00	Elő magyar ált. biztosító	97.40	Pesti Viktoria	665.00	Osztrák vöröskereszt sorsj.	58.00	" " " " " " " "	23.58
Magy. k. sz. osztályosul. 5%	160.00	Déli vasut. márcz. v. 5%	555.00	Fonciare pesti bizt. int. 5%	285.00	Concordia	175.00	Bécs. nyer. köcs. 1874. év	31.75	" " " " " " " "	11.27
M. lez. és pénzv. bank 5%	150.00	Dunagőzhajózási társ. 5%	555.00	Magy. jéz. és viszont. 6%	324.00	Elő budapesti	1620.00	Budavári sorsjegy	230.00	" " " " " " " "	19.03
M. pénzüg. t. p. h. h. r. t.	475.00	Magyar v. és vasutak	555.00	Magy. jéz. és viszont. 6%	324.00	Luiza	290.00	Erzsébeti szanatórium sorsj.	8.00	" " " " " " " "	19.08
M. közp. közp. sz. h. h. r. t.	1000.00	Magy. nyugati vasut. márcz. k. 5%	555.00	Nemzet. baleset biztosító 5%	210.00	Pesti hengermalom	840.00	Jósziv' sorsjegy — osztr. felül.	10.00	" " " " " " " "	23.58
Magy. telepítő és par. bank	300.00	Osztrák hitelint. márcz. v. 5%	555.00	Cannonia viszontbizt. intezet	210.00	Pesti mezarok és sötlők	860.00	Magyar vöröskereszt sorsj.	24.50	" " " " " " " "	19.08
Osztrák hitelint. márcz. v. 5%	340.00	Magy. ált. takarékpénzt. 5%	555.00	Elő magyar ált. biztosító	97.40	Pesti Viktoria	665.00	Osztrák vöröskereszt sorsj.	58.00	" " " " " " " "	23.58
Magy. ált. takarékpénzt. 5%	585.00	Magy. orsz. központi takpl.	1815.00	Fonciare pesti bizt. int. 5%	285.00	Concordia	175.00	Bécs. nyer. köcs. 1874. év	31.75	" " " " " " " "	11.27
Magy. orsz. központi takpl.	1815.00	Pesti hazi első takarékpénzt.	1815.00	Magy. jéz. és viszont. 6%	324.00	Elő budapesti	1620.00	Budavári sorsjegy	230.00	" " " " " " " "	19.03
Pesti m. keresk. bank 5%	99.25	Magy. ált. takarékpénzt. 5%	585.00	Magy. jéz. és viszont. 6%	324.00	Luiza	290.00	Erzsébeti szanatórium sorsj.	8.00	" " " " " " " "	19.08
Unionbank 5%	555.00	Magy. orsz. központi takpl.	1815.00	Cannonia viszontbizt. intezet	210.00	Pesti hengermalom	840.00	Jósziv' sorsjegy — osztr. felül.	10.00	" " " " " " " "	23.58

a zombori járásbíróshoz jegyzökké; a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Hirschger Vilma okleveles kisdédvönöt a soltvadkerti állami kisdédvönökhöz kisdédvönövé; a marosvásárhelyi itélőtábla elnöke Szentpétery János végzett joghallgatót a marosvásárhelyi itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a nagyváradi kir. törvényszék díjtalan joggyakornokká; a nagyváradi törvényszék Bogdán György gör. keleti lelkész, kerpenyéti lakost a vaskóhi járásbíróshoz állandó oláh tolmácsná; a nagyváradi pénzügyigazgatóság Pintyei Ferenc nagyváradi adóhivatali díjtalan gyakornokot a szinerváraljai adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Jurek Józsefet, a lipitvármegyei tanfelügyelő-séghez szolgálatátételre berendelt állami elemi iskolai tanítót, a pozsonyvármegyei tanfelügyelő-séghez ugyanebben a minőségben, Gemziczky Mária szépezzombati állami óvónőt a gölniczbányai állami óvodához ugyanebben a minőségben; az igazságügyi miniszter Schindler Márton szentgotthárdi járásbíró-sági jegyzőt a soproni törvényszékhez, Pogány Antal bácsalmási és Buzás Páló zsitói járásbíró-sági végrehajtókat kölesönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Sztasz-novszki János pozsonyi lakos, valamint Margit és Gizella nevű kiskoru gyermekei Hevesire, Schwarcz Aurél törökbecsei lakos, valamint Margit, Alice és György nevű kiskoru gyermekei Huszárra, kiskoru Rosenfeld Sándor sepsiszentgyörgyi lakos Rónaira, kiskoru Geiger János szekszárdi lakos Garaira, Fulmond Miksa veszprémi lakos Fodorra, kiskoru Reiningger Odón veszprémi lakos Révészre, Klein Ignác szolnoki lakos Keresésre, Kommen Sándor budapesti lakos Kovácsra, kiskoru Schwarcz Miklós és Jolán kaposvári lakosok Szirtesre, kiskoru Spiegel Jenő hoglári lakos Somogyira, kiskoru Singer Margit és Aranka bajai lakosok Ágaira, Deutsch István budapesti lakos Deákra, Heimbach Kamill pozsonyi lakos Fietényre, Wetzler Rudolf nagyváradi lakos Völgyire, Weisz Zsigmond budapesti lakos saját, valamint Félix, Márton, Róbert és Edith nevű kiskoru gyermekei Lórándra, Schulhof Akos marosvásárhelyi lakos saját, valamint Erzsébet és István nevű kiskoru gyermekei Simóra, kiskoru Szentgyörgyi Katalin aradi lakos Aknaira, Berger Béla berettyó-újfalusi lakos Barabásra, Schutz Kohn Lipót budapesti lakos saját, valamint Anna, Margit, Imre és Ilona nevű kiskoru gyermekei Kadosára, Deutsch Jakab Lipót budapesti lakos Németre, Wallfisch Armin párkányi lakos saját, valamint Klára és Vilmos nevű kiskoru gyermekei Vajdára, Hasenfratz Antal felsőgallai lakos Halmosra, Goldmann Jenő budapesti lakos Görögre és Hirschhorn Bernhard (Bernát) budapesti lakos saját, valamint Tihor és Ferencz nevű kiskoru gyermekei családi nevének Heltaira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A máramaroszi pénzügyigazgatóságánál titkári, a tordai pénzügyigazgatóságánál fogalmazói, a sziszeki fővármihivatalnál vámellenőri és Hosszúfaluban postamesteri állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. márczius 27-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap már csekély kivétellel száraz idő uralkodott és ma reggelre nagyobb részt derültre változott. A hőmérséklet nappal emelkedett, de éjjel többnyire a fagypontra alá süllyedt; maximuma: Fiumében 13 C°, minimuma: Tátrafüreden - 11 C° volt.

Az éjjel 12 és fél 4 óra között erősebb, majd reggel 5 és 7 óra között közepes erejű távoli földrengést jeleztek a budapesti és az előbbi az ógyallai műszerek is.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhébb és tuinyomán száraz idő várható.

Allomás	Jegyzet	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Relatív párh. (%)	Utasjel	Hőmér. sorsz.
A.-Szatmár	70.8	2.4	N	3	0	11
Ugnyár	69.6	0.2	SE	1	0	10
Késmárk	71.3	-1.7			0	5
Losonc	70.1	1.8			0	10
Javalla	69.9	-1.2			0	10
Budapest	69.7	2.8	SN	1	0	7
Herény	70.2	0.2			0	6
Keszthely	69.9	3.0			1	1
Pécs	70.7	-0.2			0	8
Zágráb	71.5	1.0			0	8
Fiume	68.7	2.5			0	13
Szeged	69.7	2.9	NW	1	4	7
Temesvár	69.9	-0.2			3	5
Nagyváradi	68.6	-1.4	W	0	1	10
Kolozsvár	70.4	2.3	SSE	1	4	10
Nagyvárad	69.0	1.8	SSE	1	0	8
Szatmár	70.0	1.0	N	3	0	11
Kécsk	70.0	-1.6	N	3	0	11
Arvaváralja	70.0	-1.0	NW	2	0	4
Selmeczbánya	70.0	-0.6	NE	1	0	5
Komárom	70.0	2.5	N	1	0	8
Magyar-Ovár	70.0	0.4	N	1	1	8
Sopron	70.0	2.5	N	1	0	8
Kézak	70.0	0.6	N	2	1	8
Árkvenca	70.0	0.0			0	12
Debrecen	70.0	-1.6			0	8
Kecskemét	70.0	2.7	N	1	0	7
Órosháza	70.0	4.9	NW	2	0	7
Arad	70.0	3.7	NW	2	3	6
Zsombolya	70.0	0.9	NE	1	4	9
Versce	70.0	0.5	E	0	0	9
Órsova	70.0	1.9	WSW	1	2	10

VIZÁLLAS.

mn	márcz. 27.	márcz. 26.	méter	Tíza	M.-Sziget	márcz. 27.	márcz. 26.	méter	
Duna	Ehirding	0.55	0.88	M.-Sziget	0.08	0.09			
	Passau	1.86	1.87	Tokoháza	0.48	0.50			
	Linz	0.84	0.79	V.-Namény	0.76	1.80			
	Bécs	0.81	0.74	Tokai	3.—	3.86			
	Pozsony	1.15	1.18	Tiszafüred	4.22	4.36			
	Komárom	2.88	2.41	Szolnok	5.60	5.78			
	Budapest	1.86	1.86	Csongrád	5.56	5.69			
	Paks	1.22	1.22	Szeged	5.44	5.58			
	Mohács	2.20	2.19	T.-Rocse	4.10	4.19			
	Gombos	2.78	2.82	Títol	0.65	0.57			
	Ujvidék	3.16	2.81	Óndava	Hoór	0.72	0.—		
	Pancsova	3.58	3.23	Tapoly	Bárta	4.38	4.75		
Morva	Orsova	2.72	2.70	Hódmező	Ladmóca	1.83	1.86		
Vág	Morvaváralja	0.88	0.84	Sajó	Zsoltza	0.81	0.83		
	Trenson	0.48	0.47	Hornád	H.-Nómeti	0.—	0.04		
	Szered	0.81	0.87	Borotnya	Margitta	0.44	0.50		
Hába	Szt.-Gothárd	0.—	0.—	Kőrös	B.-Ujfalu	0.28	0.21		
	Sárvár	0.08	0.12		Csúcsa	0.03	0.02		
	Győr	2.12	2.14		N.-Várad	0.41	0.43		
Dráva	Vasvár	1.30	1.32		Bélnyecske	0.02	0.08		
	Zákány	0.24	0.24		Tonka	0.41	0.44		
	Bárcs	0.16	0.12		Gurahonc	0.10	0.10		
	Fszék	0.77	0.90		Borosjenő	1.48	1.62		
Mura	M.-Szerdah.	0.48	0.48		Békés	3.24	3.69		
Száva	Zágráb	0.28	0.32	Marec	Gy.-Fehérvár	0.06	0.04		
	Sziszek	1.31	1.64		Branyicska	0.88	0.—		
	Mitrovicza	3.65	3.81		Soborsin	0.—	0.—		
Szamos	Dócs	0.07	0.04		Arad	0.92	0.90		
	Szatmár	1.04	1.08		Makó	0.48	0.54		
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.72	Temes	K.-Kostály	0.46	0.48		
Laboreza	Munkács	0.80	0.28	Béga	Kiszalót	0.74	0.77		
Laboreza	Homonna	0.30	0.35		Temesvár	0.88	0.84		
Ung	Peracsény	0.26	0.28		Becskekerék	0.85	0.80		

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

BUTOR

Kiállítás.

A n. é. közönség érdekében áll, hogy a

Koronaherczeg-utca 2. sz. alatt

levő

Magyar Butoripar Társaság

óriási választéku raktárát megtekintse, hol a legdivatosabb egyszerű minőségűtől a legfinomabb izlésű butorokat u. m. **palisander, mahagoni, cseresznye, madárj, vor** stb. divatos fából **bámulatos olcsó árban** jótállás mellett árusítunk miről a n. é. vevő-közönség meggyőződést szerezhet.

Varga Mihály és Társai

Magyar Butoripar Társaság

IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. Kigvő-tér sarok.

Aki az **ÜSTÖKÖS-re**, hazánk legjobb élclapjára, most háromnegyedévre (áprilistól—decemberig) 9 koronával előfizet;

ingyen kapja az Üstökös 1907. évi teljes bekötött évfolyamát.

600 oldal vicc, kép humorreszk, stb.) — (Az 1908. január—márciusban megjelent számokat, köztük az 56 oldalas 50 éves jubileumi számot ingyen utána küldjük).

Czím: Üstökös - Budapest.

2 teljes évfolyam csak 9 korona.

Az »Egyetértés« előfizetői, ha ezen minőségűkre az utalványszelvényen hivatkoznak, **kedvezményes áron (Negyedévre 2 kor. Felévre 4 kor. Háromnegyedévre 6 kor.)** fizethetnek elő, ez esetben azonban csakis az 1908. évi jan. márcziusi számokat kapják.

958. sorozat **Bon 028. szám**

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvos m.ú.-és kőzetorvos Budapest, Vn., Erzsébet-körút 50 sz. köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% az az tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni az eredeti

F. Bergerand fils

párisi kőbőlegességek (szászerek) gyártmányából. Kimerülő képes árjegyzék díjmentesen zárt levélben küldetik. Kivágott az »Egyetértés«-ből. 95705

Munkás embereknek

miért kell okvetlenül saját érdekükben használni

1. Mert, aki reggeltől estig talpon áll, kell, hogy lefekvés előtt lábát jól bedörzsölje.
2. Mert, aki este vagy reggel jól bedörzsölteti magát, az másnap ismét könnyen mozgó, erős munkákra képes ember lesz.
3. Mert, aki a rendes napi fárasztó munkája mellett bármilyen hülésből eredő fájdalmat érez, az teljesen megszabadulhat ettől.
4. Mert, aki munka mellett megerőltéstől eredő bármiféle fájdalmat szenved, egyszeri masszírozás által fájdalmait elmaradnak.
5. Mert, aki a Diana-sósborszeszszel öblögeti száját, fogfájása soha nincs.
6. Mert a karok, inak és erek megerősítéséhez egy bedörzsölés esténként, három-négy napig egymásután teljesen elegendő.
7. Mert, aki hátát, mellét és oldalát bedörzsöli a Diana-sósborszeszszel, úgy nem fogja érezni munkaközben vagy este, munka után a derékfájást, hátfájást, szurást, nyilamlást és a mellkas körüli fájdalmakat.
8. Mert munkásembernél a fődolog, hogy éjjel jól aludjon és pihenjen, ezt legjobban el lehet érni, ha az ágyban lefekvéskor jól bedörzsölteti magát,

A bevásárlásnál vigyázni kell, hogy minden üveg sárga burkolatpapirban legyen, mely papíron kívül olvasható e két szó: „Diana-sósborszesz“.

Postán is megrendelhető, legkevesebb hat üveg, az egyedi gyártónál.

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest Károly-körút 5. sz.

Mindenütt kapható 20 krajczárért.

KÜLÖNFÉLÉK.

A két vonal.

Louis, a nagy fiu, édesanyja lágy ölére hajtott a hozontos felét. A kertből beáradó jázminillat felidézte az anya lelkében a régi szép emlékeket, s elfeledve, hogy fejére az ősz hajszálak koronája nehezedik, eszébe jutott a régi gyermekdal is, s lágyan, bugó hangon dudolni kezdte:

A Paris, á Paris,
Sur mon petit cheval gris.

A fiu oda se figyelt.

— Te Louis, hol és merre jársz megint? Még mindig nem akarod feledni azt a zajos, nyüzsgő nagy Páris. Ugy-e ott jársz megint?

— Eltaláltad anyám. Mindig jut valami az eszembe, amin néha órák hosszág is el tudok merengeni. Most például két vonalat látok, két titokzatos, káprázatos vonalat, amelyek örülten tánczolnak a szemem előtt, majd el-eltűnnek, hogy ismét megjelenjenek.

— Nem értelek Louis.

— Tudom, hogy nem értesz. Figyeld hát ide, édes anyám, elmondom annak a két titokzatos vonalnak a történetét:

Egy este azzal lepelt meg a háziasszonyom, hogy lakótársat kapok magam mellé. Szolidnak látszó, csendes fiatalembert, ki tíz óra tájt meg fog érkezni, hogy itt töltse az első éjszakát. Nagyon kíváncsi voltam a szobatársamra. Le se fektüdtem a megszokott kilencz órakor, hanem könyvet vettem a kezembe, hogy a várva-várt tíz óráig agyonlisssem az időt. És nyílt az ajtó. Macskaléptekkel, lisszto lassúsággal hórihorgas alak lépett be a szobámba. Borotvált arca közepén duzzadt, hosszú orr fénylett, s szeme mereven a padlóra szögeződött. Majd észrevéve engem a pas de patineur lépésével odalejtett hozzám, s elmormolt valami nagyon hosszú, de érthetetlen nevet.

Aztán leült az asztalhoz és mosolygott. Zsebéből papirlapot véve elő, nevetett. S mikor a czeru-

zát is előkotorászta, elkezdett hangosan, otrombán röhögni.

— Min tetszik olyan jót mulatni? kérdém tőle borzongva.

— Ezen a két vonalon. Felelé az, s a papirlapra két párhuzamos vonalat vetett.

— Mi az a két vonal? Talán valami karrikatura lesz belőle?

— Dehogya, dehogya. Ez két életvonal.

— Életvonal?

— Igen. A bátorság és gyávaság vonala. Lássa minden emberben megvan ez a két vonal. Az egyik emberben párhuzamosan halad egymással a bátorság és gyávaság, a másik emberben összetart, így ni, mint ezt a második ábra mutatja.

S azzal két összetartó vonalat rajzolt.

— A harmadik ábrát meg se rajzolom, mert akkor nagy baj lenne. A harmadik ábra szintén a gyávaság és bátorság vonalát mutatja, amint egy pontban összetalálkoznak, s ez a pont az — öngyilkosság.

A titokzatos szobatárs ez utolsó szava kacagásba fult s határtalan jó kedvében elfújta a lámpát, úgy, hogy kénytelen voltam lefeküdni, de álom sokáig nem jött a szememre, folyton éreztem, hogy a rejtélyes ágya felől valami fekete tömeg közeleg felém s agyon akar nyomni.

Mikor reggel felébredtem, észrevettem, hogy szobatársam eltűnt, hogy hova, azt csak egy hét múlva tudtam megfejteni. Hült helyét az asztalon heverő papirlap és czeruza jelezte.

Egyszer csak beállít a szobaasszonyom, s megkérdi tőlem:

— Nem tetszik tudni, hova tűnt el az a másik.

— Nem, nem. Feleltem én, s önkéntelenül is az asztalra pislantottam s megborzadva vettem észre, hogy azon a papirlapon a harmadik ábra is meg volt rajzolva, amint az a bizonyos két vonal összetalálkozott egy pontban.

— De igen, igen, tudom már. Szóltam hirtelen s helyreigazítottam.

— Tudom már, hogy hova ment. Elvitte az a két vonal valahová messze...

Charles L'argent.

(Mérgek a szoba levegőjében.) Bernheim S. orvos előadást tartott a párisi akadémiában a levegő fertőtlenítéséről (sterilizálásáról). Felemlítette, hogy már Sasteur, Laveran és Miquel a szoba levegőjében rendkívül sok bakteriumot talált. Így a párisi házakban és postahelyiségekben 50 ezer mikro-bát észleltek egy köbméter levegőben. Miután pedig az embernek naponként körülbelül 10 ezer köbméter levegőre van szüksége, elképzelhető, hogy mennyi bakterium jut a tüdőbe az ilyen inficiált levegőből. Állatokon tett kísérletekből kitiint, hogy ha az illető helyek falairól lesöpört port beoltásnak használták, az állatok vagy megbetegedtek, vagy elpusztultak. Bernheim megkísérelte a mikrobák elpusztítását magas hőfokra felmelegíteni. Erre nézve Coupiis által szerkesztett szoba-kályhát használt, melyben azbeszt lemezek 180° C-ra melegítetnek és ezen húzódik át a szoba levegője. Azt tapasztalta, hogy ezzel az eljárással a mikrobák legalább is 3 óra alatt a szobában mind elpusztultak. Ha a kályha nem szívja át kellőleg a szoba levegőjét, még akkor is $\frac{1}{17}$ — $\frac{1}{18}$ -részben a mikrobák száma csökken. Mai napság a tejet is sterilizálják, a húst megvizsgálják, az ivóvizet ellenőrzik, csupán a levegőt hagyják figyelmen kívül.

(A „mozi“ a Keleten.) A „mozi“, amely nálunk már oly nagy mértékben kezdett burjánozni, hogy valósággal rendszabályra volt szükség, hogy gombamódra való terjedésének gátat vessenek, immár Konstantinápolyba is bevonult és az igazhíttű muzulmánok, mint a „Giornale d'Italia“-ban olvassuk, szorgalmas látogatói az ujonnan megnyílt konstantinápolyi kinematográfuszínháznak. Három óra hosszáig tart egy-egy mozgófénykép előadás, de a jámbor törökök nem fáradnak bele és nagy figyelemmel szemlélik a vásznon megelevenülő tragédiákat, komikumokat, különösen pedig a csataképeket. Semmi féle látványosság nem okozott még akkora izgatott érdeklődést az egykedvű törökök körében, mint a mozi, amely úgy látszik, Konstantinápolyban is jó üzletnek bizonyult. Hasonlóképpen nagy barátja a mozgó képeknek a kínai anyacsászárné is, aki külön készüléket hozatott magának Brüsszélből és aki nagy kulturális eredményt vár a mozitól, amennyiben az európai és amerikai élet bemutatása révén reméli a kínaiakat ezer esztendősi letargiájukból felrázni és modern életre serkenteni.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

42

Később, midőn ismét otthon voltunk és Monkkal a megtörtént dolgokról beszélünk, csodálkozva említettem Holtnak akkori viselkedését. Holt máskülönbben oly nyugodtan, és megfontoltan viselkedett és mindig flegmatikusnak látszott.

— Mi lehetett most így egyszerre?

— Éppen a megdöntött és higgadt emberek a legkevésbé kiszámíthatók — vélte Monk. — Mi többi halandók hevesek, izgatottak és mérgek leszünk könnyen; de ha ilyen természetek, mint Holt, tűzbe jönnek, az éppen olyan, mint mikor egy tó kiáradt, amíg ki nem folyt, addig nincs nyugalom. Különbben is ez már öreg történet: ha egy férfi szerelmessé lesz, a toronytető sem magas és a szakadék sem elég mély neki.

Amint az este közeledett, Algezirasz és a tengeröböl tünt fel a láthatáron és néhány perc múlva már a Fram fedélzetén voltunk, ahol Henriksen buzgón érdeklődött a kalandiaink iránt.

NEGYPEDIK FEJEZET.

Santa Marina kapitány.

Másnap éppen a reggelinél ültünk. Henriksen a horgonyfevévésre készülődött, mikor új ismerősünk, Santa Marina kapitány a kis csó-lával megérkezett és megkért bennünket egy kis beszélgetésre.

Levezették a kajlitbe és semmi ellenvetése nem volt a meghívást elfogadni, amelylyel felszólítottak, hogy a különböző légmentesen elzárt dobozokból néhányat megkóstoljon, mert a Fram igazán bőven volt felszerelve ezekkel a szerekkel, melyek a reggeliző asztalunkat díszítették.

— Uraim, azért jövök, hogy önöknek egy ajánlatot tegyek — kezdte a kapitány a bevégett reggeli után a beszélgetést — midőn a szivarok és cigaretták már javában égtek.

Monkra nézett és azután folytatta:

— Azt hiszem, hogy mi ugyanazt a vadat kergetjük, bár nem ugyanabból a czélból.

Holt és én csodálkozva néztünk rá; Monk azonban nyugodtan válaszolt:

— Tényleg, én is ezt gondoltam és talán segítségére lehetnénk egymásnak.

— Ugyanez az én nézetem is. A spanyol olyan élénkséggel beszélt, mit előző nap nem tapasztaltunk nála és igazán csak sajnálatomnak adok kifejezést, hogy első ízben olyan elutasítólag viselkedtem.

— Nem is érdemes a szóra — szólt közbe Monk — ön talán akkor azt gondolta, hogy mi is karlisták vagyunk s eszerint ahhoz a vadhoz tartozunk, amelyre ön vadászik?

A spanyol zavartnak látszott.

— Semmi okom sincs, hogy önök előtt valamit eltitkoljak. Azért állomásozok itt a partvidéken ilyen nagy készenléttel, mert az utóbbi időben a karlisták tömérdek fegyvert és muni-cziót csempészték be, sőt még néhány ágyut is behoztak. Sőt még most is, amikor pedig a kormány a fülebe jutott és én nekem parancsom van, hogy a dolognak véget szakítsak, még most is sikerült ezeknek a ficzkóknak a műveiket folytatni. Folytatják bizony elég nagy mértékben.

— De hát hogyan lehetséges az, hogy tudnak róla és mégsem tudják megakadályozni? — kérdeztem én.

A spanyol mosolygott:

— Lássák kérem, itt Spanyolországban csodálatosak a viszonyok! A kormány igen sok kémé van, sőt a karlisták között is akad néhány és mi mindig megtudjuk, ha csempészet történt, sőt néha még előbb is tudjuk; de a ficzkók olyan ravaszul csinálják a dolgot, hogy nem ér semmit a tudásunk. Három részre osztják a munkát; az egyik rész a partra hozza a tárgyakat, a másik átveszi, a harmadik behozza az országba

Ezek az emberek nem ismerik egymást, és ha sikerül az árulóktól megtudni a dolgot, ez annyira már soha sem sikerül, hogy véghez is tudnám vinni a feladatomat.

Néha-néha egy kisebb fegyver-szállítmányt ha el is fogok, de soha nem tudunk rájönni, kik hozták a partra és miképpen hozták. De én az utóbbi időben — itt elhallgatott és habozni látszott, vajjon folytassa.

— Beszéljen nyíltan! — mondta Monk — becsületszavunkat adjuk, hogy az ön kijelentéseit nem fogjuk felhasználni s ellene sem fogunk dolgozni.

Holtra és én reám nézett kérdőleg, mi igent intettünk.

— Ez elég — folytatta a kapitány. — Tehát azt akartam mondani, hogy a kormány megtudta, miszerint a fegyverek Amerikából jönnek; de én tudom, hogy nem ugyanazon jármű hozza a partokra, amelyben Amerikából ide szállították. Különböző megfigyelésből következtetem, hogy gőzhajókon csempészik be őket, amelyek angol kőhajók gyanánt szerepelnek, de hogy hol veszik át ezek a hajók fedélzetükre a fegyvert, ez rejtély.

— És ön multkor azt gyanította, hogy mi is az összeesküvökhöz tartozunk?

A kapitány zavartan elvörösödött.

— Nem tagadom, tényleg ilyesmi járt az eszemben. Ön akkor az első alkalommal olyan furcsa kérdéseket intézett hozzám.

Mindnyájan nevetünk.

— Azonban igazán csodálkozom az ön éleslátása fölött — mondta Monk. De miképpen tudta ön meg utólag, hogy mi is ugyanazon vadat hajszoljuk? — ahogyan ön kifejezte magát.

— Ezt nem az éles megfigyelésemnek köszönhetem, hanem csupán annak, hogy jó kémeim vannak és mindenről értesülést szerzek. Kirándultam Gibraltárba, ahol érdeklődtem önök iránt és a hajójuk után is. Fontos okom volt megtudni, vajjon önök angolok-e vagy norvégok. Az angolok különös szimpátiával viseltetnek Don Karlos iránt — —

Folyt. köv.

SZINHÁZAK

Szombaton, 1908 március 28 án

Nemzeti Színház

Téli regge.
Szinjáték 5 felvonásban, írta Shakespeare. Fordította Szász K.
Személyek:
Leontes Szacsvay
Hermione Hegyesi
Persia Török J.
Polixena Bakó
Lorinda Mihályfi
Camillo Gál
Antigonus Molnár
Leomene Pathes
Pauline Fáy
Emília Ródr
Ij. juhász Dezső

Kezdeté 7 órákor.

M. Kir. Operaház

Eliána.
Zenédrama 3 felvonásban. Szövegét írta Herrig H., fordította Abrányi E. Zenéjét szerzerelte Mihalovich Oskár.
Artusz Takács
Ginevra Szamosi E.
Lancelot Anthes
Eliána Vasquez L.
Ewinus Bichler
Kytó Várdy
Rometa Erdős

Kezdeté 7 órákor

Magyar színház

Két iskola.
Vígjáték 4 felvonásban. Írta: Capus Alfréd. Fordította: Salgó E.
Személyek:
Joulin Vágó
Maubrun Csontos
Le Hantois Szirmai
Brévaunes Vándori
Joulinné Forrai R.
Maubrunné T. Hami M.
Fetelle Mezősáros G.
Brenevillné Loránt Z.
Laura Fabian G.
Clemence Hubai A.
Lujza Somló J.

Kezdeté 6 órákor

Király színház

Adollárkirálynő.
Operett 3 felvonásban. Írták Willner A. M. és Grünbaum Frigyes, fordította Farago Jenő. Zenéjét szerzerelte Wall Leo.
John Gauder Németh
Alice, leánya Petrass S.
Dick, az unokaöccs Simai
Daisy Gray, az okányú Ötvös G.
Tom, C-uder test. Csizsár
Danes László Raskó
Schlick Hans báró Caspó
Labinska Olga Szegedi
Miss Thomson, Orsey Fl.

Kezdeté fél 8 órákor

Urania színház

Uj asszonyok.
Kezdeté 8 órákor

Várszínház

Zárva

Népszínház-Vigopera

A nagymama.
Énekes vígjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából szinpadra alkalmazta Pá-ztor Árpád, zenéjét szerzerelte Mader Rezső.
Szerámy grófné Blaha L.
Márta Turcsányi
Piroška Della Donna
Báró Orkenyi Horváth
Gróf Szerámy Pázman
Fr. Orkenyi Kálmán Balint
Kosza Kúrti
Langó Szeráfina Marosi A.
Tódorka Szilárd Nagy

Kezdeté 8 órákor

Vígyszínház

Tatárjárás.
Operett három felvonásban. Írta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verszeire írta Kálmán L. Lohonyay 'Abornok' Vendrey
Freszka a leánya Harmat H.
Riza Keleti J.
Lőrinnthy Hegedűs
Imrédy Fenyvesi
Mogyoróssy Kornai B.
Wallenstein Sarkadi
Illike Komlósy I.
Turi Thanyi

Kezdeté fél 8 órákor

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 93-18
A harisnyakérdés.
Érta, írta: Berzók Árpád. Szereplők: Kardos, Kócs, Ural M.
Szép asszony kocsisa.
Párizsi történet egy felvonásban. Szereplők: Sarkadi, Keleti Juliska, Borna és Rásony.
All right.
Tudrédrama, írta: P. Lantsme
Szereplők: Kardos, Kabók, Szentirmai, Bárony, Nyáral, Medgyaszay V., Kékényi J., Ural M. Palásthy.
Pajkos grizettek.
Operette írta: Wilhelm, zenéjét L. Reinhard, fordította Heltai Jenő, Szereplők: Nyáral, Boros, Bárony, Keleti I., Róza Lili, Verős Illi.
Medgyaszay Vilma minden este fellép. Sulimán Rahu, marakói táncosnő fellépte. Kezdeté 9 1/2 órákor.
A confrencier tisztjét Palásthy Marcell 1000 be.

Ápóli színház.

(Telefon 68-39.)
Raffles a műkedvelő betörő.
Ház berendező. Folyékony galvanizmus Tévedések bohózatb. Almapor készítés.
Hamlet
Eredeti főlvetel a „Comedie Francaise” tagjainak előadása után.
Farmerleány, az egyszerűsítés különböző módjai.
Elynomottak szerelme.
Az egyetemi ifjúság és a szocialdemokraták tüntető felvonulása 1908 március 15-én. Ünnepegy a Petöfi szobornál.

Kezdeté 5 órákor.

FÖVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este:
Merian Kutvaszínháza
Humpsti-Bumpsti
és a többi attrakció.
Az előadás kezdete 8 órákor.
A téli kertben reggel 8 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28 (BONBONNIERE) Telefon 52-88

Minden este a nagylelkű márciusi műsor kerül színre. Kacagató politikai aktualitások: Wekerle mondata. A koalíció oroszlanok. - Három bohózat. - Huszonöt Cabaret-szám. - Négy szinpadt tróia. - Felépnek László Rózsa, Nagy Endre, Ferenczy Károly. - Tizenkét művész és művésznő.
Jegyek: Bárd-nál, Kosuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipszer-né (Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.)

TATRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legrészkölőbb osaládi mulatója.

Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontu **Nemzeti özi Cabaret előadás.**
Nemes Lessn Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Koller Bernhard barónó cocottadalk (barakissérettel) La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiéd Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Samilla női baritonista.
Pénztárnyitás 6 órákor. Kezdeté 8 órákor.
Telefon 15-10.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VII., Rakoczi-ut 63. szám
Március 16-tól új műsor
Miss Foly
akrobát transformációk Dancing act. Görög kerti jelenet. Fontaine lumineuse
A Tardos bank.

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Tábori Emil.
Azonkívül az összes újonnan szerződötelt művészek fellépte. Uj szolok.

Ejjeli 12 órától reggel 6 óráig, - téli kertben **zene és táncz.**
Meredüs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez

Villand testvérek Nagy Cirkusza

a TATTERSALBAN
Ma és mindennap **nagy diszeldadás!**
Szenzációs műsor! Szenzációs műsor! A legelő művészek és művésznők!
Jegyek kaphatók: SOPRONI-nagytőzsde Rákóczi-ut 1.

„MINTA” szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával rézágyakkal és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól feljebb A szálloda hávé ház egész éjjel nyitva. Héres cigányzene
Telefon 815. Strasser Jakab, szállodás és kávé.

Ma, szombaton délelőt 9 órákor nyílik meg a

Lantos-féle Mintavendéglő

fényesen és újonnan berendezve. VI., Teréz-körút 20. sz. Oktogon-kávéház mellett

SCHMIDT M
szígyártó, nyeres és bőröndés
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 23. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kocsizó- és lovagló-eszerekményeket. Mindennemű utazó és kémi bőröndök, pénz, szivar, cigaretták stb. készíti. - Árjegyzék becsatlomva.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

Veszek zálogcédulákat

elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petöfi-utca sarkán

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál
HATSCHEK N.
Csakis: Budapest, Károly-körút 6.
ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Egy ló tulajdonosa

se mulassza el
uj találmányú készítménynek kela az színmotimpregnációt.
LUKRECIA
bámulatosan puhítja vízhatlanítja és tekerőre teszi a bőrt. 120 g-os 25 kilós bádogban szállítjuk. Egy új kilós színcsere bármennyire 12.50 K. 1 lit. 2.30 K. Kapható a Magyar Mezőgazdák Szövetségénél, Olbrich L., VI., Teréz-körút 6. Nobel D., VII., Károly-körút 9. Prohor és Werner, VII., Károly körút 15. Schmidt M., VII., Rakoczi-ut 25. - Készült: Központi iroda: Bpest, VII., Damjanich utca 30/B. Postafiók 151.

Nászajándékok

jubileumra díszítágyak, evő-eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelepen
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjogyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

HETI MŰSOR.

Március	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar színház	Vár Színház	Iránti színház
29 Vasárnap	d. u. este Ladi Winder le- gyezője A gyermek	A nürnbergi mesterdalnokok	Baccarat A tanítónő	Vasárkerenga A dollárkirálynő	Lili A nagymama	Gyurkovits leányok A császár katonái	-	Az élet komédiai Uj asszonyok

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszin és Zsolna csokoládé
 Csokoládé desszert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
 csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

Pontos és legjobb
ÓRÁK
 5 évi jótállás
 mellett.

Arany és ezüst ékszerek, evő-
 eszközök, nászajándékok
részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrende-
 lésekre különös gondot fordítok.
 Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
 műóras
 Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon

ALAPÍTOTTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
 (Standard palota.)

Evi bevétel . . . . . 60.000.000 korona
 Klutali azereményrészek . . . 170.000.000 "
 Vagyron . . . . . 285.000.000 "
 Halálesetek folytán kifizetve . 600.000.000 "

A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei
 Kétségtelen biztonság — Alacsony díjak. — Szabad világkötvények érvény-
 ben tartása díjfizetések elmulasztásánál. — Tökésítés és előre megállapi-
 tott visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés ön-
 gyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háboru-biztosítás
 népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által beölt és elismert
 egy és kétsövű vadászfegyvereket,
 flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
 vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGIDŐBB HIRNEVŐ ÓRÁZLEGE

Alapították 1847.

Bräusweller János
 Brausweller & Co. is his kisközlőgész
 Szegeden Cs. és kir. kisközlőgész
 azab. chronometria és órák készítője
 a temetői inga-órák készítője

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszleztethetők.

INGYEN

diszkrét és bérmentve küldjük ron-
 dított árak tartalmú ábrákkal és
 használati utasításokkal ellátott árjeg-
 zékünket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
 feltétlen megbízható valódi angol és francia gyár-
 mányok.

„NAKIRA” törv. védett férfi-övszer különlegesség,
 valódi indiai paragummiból fel-
 tetlen megbízható, tucatja. — 12 K

MINTAGYÖJTEMÉNY 12 darab legfinomabb
 óvőszorból — 4 korona.

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védett
 női különlegesség — 14 korona.

Universalis-sérvköttők
 páralapok, kis gummi nyomólapokkal, a legnagyobb sérv is ol-
 tartható. Egyoldali 8—12, kétoldali 10—24 korona.

**Műlábak, műkezek, egyenestartók fordennél-
 teknek, lámpapok, stb. stb.**
 Haskötők, gummiharisnyák stb. Irrigá-
 torok, betegápolási eszközök kaphatók.

Magyar Orvosi Múszertár Budapest
 VII., Rákóczi-ut 32.
 — Pontos címre és a város keresztire ügyeljünk. —

ÓYARODJUNK AZ UTÁNZATORTÓL
 ÉS HAMISVÁNYTÓL

Ügyeljünk az aláírásra:

S. Midy

SANTAL MIDY

Ártalmatlan és teljesen tiszta
ALAPOSAN ÉS GYORSAN GYÓGYITJA
 (kopiba és befecskendezés nélkül)
 a beveny vagy idült kifolyást.

Minden tokoska a MIDY nevet viseli.

PARIS, 8, rue Violonne.
 Főraktár: Török József
 Budapest, Király-utca, 12,
 és Andrássy-ut 26.
 és Magyarország jelentősebb
 gyógyszerüzleteiben.

A MÜLLER J. L.-féle

Kalipatos

Az egész országban mindenütt kapható

felülmúlhatatlan, a leg-
 kat. fényes és ópen tartja.
 His tartozás az öltözék, vagy 1 korona
 és 40 kor. arany szálak
MÜLLER J. L.
 Bpest, Rákóczi-utca 2.
 Alapították
 kaphatók.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 238

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsüléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 ft. Egy fényképezőgép. 9x12 klapp-kamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADO. Egy fényképezőgép Görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászgyertya, fényképezőgép binoklert, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis minden mindent olcsón eladok és újakra becserelek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Egy jó házból
való fiu felvételt tanulóknak Schön Ferencz fűszerüzletében, Mérleg-u. 12.

Gyümölcsfa
diszta és rózsaszínű gyümölcsökkel ingyen szolgál Weber faiskolaja Békamegyeren Budapest mellett.) 27117

30 forint Varrógépek
egy új valódi család Singer varrógép zárszekrényvel 3 évi tartással és csakis **SINGER A.** műgépezésnél Budapest, főútfel Akácia-utca 55. Mindenféle varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Jó házból
való, ügyes izr: házitánító keresek 5 gyermekem részére, ki a magyar nyelvben teljes jártassággal bír. Évi fizetés 280 korona teljes ellátással. Ajánlatok Ruben David, Szováta, (Marostorda-megye) kéremnek.

Csiz
A continenon a legérsebb jód brom gyógyfürdő. A meglepő gyógyeredményekben nevezetes szorozat az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egykori tanár legújabb vizsgálatai felelősek. Megnyitás május 1-én. Számos előrendelt bérház, szanatórium, gyógytár, zeneóra, kavóház, lawn-tenisz, tornabók, kártyaasztalok. Vezető-átutatók, postátávirda helyben. Hivatalos orvos: Dr. Kello Jeno. Katonatisztok, állománytartalékoknak és utó időnyben 50% kedvezmény. Prospektusok szolgálati fűrdőgazdától. Az ásványvíz rendelkezhető használati utasítással a fűrdőgazdától és Edeskaty J. főelőadótól. — Budapest.

HYGIA
GUMMI
ÓVSZEREK
legelőkelőbb gyártmány tucatán 2, 4, 5, 7, 8 korona. ARAMIS a legelőkelőbb férfilövász, tucatán 8 korona. „Kantaron” tucatán 10 korona. Legújabb „Salome” 8 fevonásban 1 doboz 6 db K 6, — 12 db K 11. — **FISCHER** gummiáruház Bpest, VII. Damjanich-u 28/B. Ezétküldés díszkötés és bérmentve. Virsi ideggyógyító 1/4 Híres utca K 5, — 1 Híres K 9,50.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államviszágára (egyesítgyakból is) Kolozsvarra, Budapestre ugyszintén államszámveleltani államvizgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminarium, Budapesti VI. Róza-u. 44. III. 8

Vigyazzon,
ha meghült és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 25271 sz.

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81—08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, teket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

11 Egyesületek figyelmébe !!
ZASZLOKAT
készít művészi kivitelben, rajzokkal díjmentesen szolgálat.
HERZEMMA
Első magyar színházműterméke
BUDAPEST 7290
Deák Ferencz-utca 17.

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. 27903 E.

Árverési butor,
szőnyeg-, csillár- raktárakat olcsón elárulom **hiköltözés miatt.**
Dob-utca 22. szám
Nagy Endre.

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81—08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon- uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferencz-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca.
Telefon 14—09.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utcasarkán

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7,50, 4 liter K 9.— bérmentve.
FELKAI KONZERVGYÁR
Felka, Szepes 26973

Polgari, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, mai gánvizgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 27808

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal egy magán, mint családügyekben **Kossa-Magyar Géza.** Telefon 67—47. 27750

Polgári árák!
Pontos kiszolgálás!
Kitünő szabás!
Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabóterem
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Allandó válasszák a legdivatósabb angol és bel-földi szövevekből.

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81—08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség ingatlan naponta nyilvánartva. 2766-

A legelőnyösebb részleltézetese
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bank hitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepen.
Prospektus és Árjegyzék ingyen
Budapest, Király-u. 58. szám.

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.
Nagy és Fia
Allandó nagy lakberendezés kiállítás!
IV. Semmelweis-(Ujvilág)- utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17—77.
Fiókület nincsen.
26618

Veresáfonyabelfőtt
BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.—
korona **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepes 26972

Aczélsodrony-
ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fakerettel 3.50 ft, vaskerettel 5.50 ft és feljebb. Sodronykerítésekéről kérjen költségvetést. Heizer és Tsa sodronykerítés- és ágybetégyárában. Népszínház-utca 4—3. sz. 27910

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes teketet törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építési iroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Saját gyártmány vas-és rézbutorok
Rézagy — — — 45.— ft
Vasagy matraczsal 8.50 >
Gyermeagy — — — 11.50 >
Sodronyagy-betétt 8.50 >
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048
WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57—01.

Villamos világitás
saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Teljes és villamos czikkok árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektroműnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bórgaratntrák eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII. Király-utca 23. szám I. emelet 268
Károly-utca sarok.

Bőrszékikpar
bőrsajtolás és bőrtaragás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árban. Legelőcsőbb bőrbutorok és állványok.

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

STENOGRAFIA
Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirrást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró- és népiró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci-körnt 33

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák szalonbórfotellek, gyönyörű tükör, diván, bőrszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

BÉLHURUT,
(hasmenés) gyomorgörccs legjobb gyógyszer a **BARTA-féle FERETE-APONYA GYÖGYBÖR** gyógyszereszek és fűszereknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üvegét 8.— koronáért bérmentve szállít a **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepes-m. 26971

Polgáriskolai
gimnáziumi és bármely más magánvizgára előkészíttetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányait félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetésével. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya belfőtt, malna, szamóca-, csipkegyöjzt, gomba- és huskonzerveket, pástetomokat szállít a **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81—08 Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia, Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

30 korona
finom szövethál dívatos feltöltésű vagy feltöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben. Hazai versenyszabóság Budapest, VII. Thököly (Osádméri)-ut 3. I. em. Videkre minták bérmentve.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű **oltönyv-felöltő**
Krausz F. és Tsa
urissabóúzólat. Budapest Rákóczi-ut 60. Videkre mintákat mértékvétel utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat minálkál hához küldjük.

Zalogcédulákat,
brilliánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. **SCHILLER IZIDOR,** Sip-utca 8. 27133

Csemegealma
től nemes fajlama és óriás birsalma postakosárként 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Hálalag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kiltű 5 birsalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilvák 1.40 K. kilója Fajböröknek hecoltite jét 50 koronáért szállítja Szabó XIL Csongrád. 28010

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizgákra és alapvizgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikeresét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Válatójegből speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban vészünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Allandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferencz-tér 17. sz.

Urasági butorokat,
szőnyeget, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3.
(a Váci-körnt mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy masfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Bézhalószobák, bórgaratntrák és kárpitosfélékben Perzsa, szmirna és más szőnyegeken és függönyökben, modern bronzcsillárokbán gáz, villamos stb.-hez. 26597